Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 1

Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – OPISKELIJABAROMETRI

Johanna Lätti

SISÄLLYS

Tiivistelmä 1
1 Johdanto 4
2 Aineisto, menetelmät ja vastaajat 6
2.1 Kohderyhmä, otos ja menetelmät. 6
2.2 Vastaajat 6
3 Poliisialan valinta ja opintoihin hakeutuminen 9
3.1 Koulutuspolut..... 9
3.2 Poliisikoulutuksen motivaatiotekijät 13
4 Omat opinnot, opiskelutaidot ja saadut valmiudet..... 17
4.1 Opintojen eteneminen..... 17
4.2 Opiskelutaidot..... 23
4.3 Opinnoista saadut valmiudet..... 27
5 Voimavarat ja saatu tuki 31
5.1 Terveys ja jaksaminen 31
5.2 Sosiaalinen tuki..... 33
6 Polamk oppilaitoksena – opetus ja ohjaus 35
6.1 Opintojen sisällöt, opetusmenetelmät ja opintojen järjestäminen 36
6.2 Harjoittelu ja opinnäytetyö 39
6.3 Palautteen antaminen 41
7 Opiskeluympäristö 43
7.1 Tukipalvelut..... 43
7.2 Osallistuminen ja vaikuttaminen 45
7.3 Yhteisöön kuuluminen ja ilmapiiri 48
7.4 Häirinnän ja kiusaamisen kokemukset 49
8 Barometristä eteenpäin 52
Lähteet 55
Liitteet 56
Liite 1 Kyselylomake 56
Liite 2. Kyselylomakkeen pohjatiedot ja muutokset..... 73

TIIVISTELMÄ

Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – opiskelijabarometri toteutettiin Poliisiammattikorkeakoulussa alkuvuodesta 2013. Se on jatkoa kahdelle aiemmalle opiskelijakyselylle (2010 ja 2011), joista vastasi Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus.Kohdejoukkona olivat kaikki Poliisiammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijat. Vastausprosentiksi muodostui 41 %.

Vuosittain toistettava kysely kartoittaa eri tutkintotasojen opiskelijoiden näkemyksiä opinnoista ja opiskeluympäristöstä. Tarkasteltavana ovat opiskelijoiden koulutuspolut ja motivaatiotekijät hakeutua poliisin ammattiin, opintojen eteneminen ja saadut valmiudet sekä omat opiskelutaidot ja voimavarat. Lisäksi selvitetään kokemuksia oppilaitoksen tarjoamista tukipalveluista ja vaikutusmahdollisuuksista sekä opiskeluyhteisöstä.

Raportissa aineistoa verrataan soveltuvin osin aiempien vuosien selvityksiin. Tämän kyselyn tuloksia hyödynnetään myös vuonna 2013 meneillään olevan koulutusrakenteen kokonaisuudistuksen yhteydessä. Opiskelijoiden näkemykset ovat tärkeitä, kun pohditaan, mitkä asiat oppilaitoksessa ja opinnoissa toimivat erityisen hyvin ja missä on vielä kehitettävää.

ISBN 978-951-815-253-1
ISSN 2341-6394
Taitto: Johanna Lätti
Tampere 2013

Poliisiammattikorkeakoulu
Vaajakatu 2 (PL 123)
33721 Tampere
www.polamk.fi

Selvityksen keskeiset havainnot olivat:

Koulutuspolut ja motivaatiotekijät

- Yleisin pohjakoulutus ennen poliisiopintoja on lukio. Aloittavien perustutkinto-opiskelijoiden koulutustaso on kuitenkin noussut ja aiempien opintojen määrä lisääntynyt verrattuna jo pidempään opiskelleisiin jatko-opiskelijoihin. Yleinen suuntaus vaikuttaisi olevan se, että poliisiopintoihin hakeudutaan yhä useammin muun opiskelualan tai ammatin kautta.
- Poliisikoulutukseen hakeudutaan pääosin alan kiinnostavuuden ja työtehtävien monipuolisuuden vuoksi. Motivaatiotekijöiden kärjessä ovat "sisäiset vaikuttimet" (työn vaihtelevuus ja toiminnallisuus, halu auttaa ihmisiä), mutta myös esimerkiksi opintososiaaliset edut ja etenemismahdollisuudet ovat melko tärkeitä tekijöitä.

Voimavarat

- Fyysinen kunto, jaksaminen ja elämänhallinta on arvioitu erittäin hyviksi.
- Etenkin perustutkinto-opiskelijoiden päihteiden käyttö on maltillista. Päällystöopiskelijat ilmoittavat käyttävänsä muita enemmän alkoholia. Miesten nuuskan käyttö on melko yleistä.
- Tyytyväisyys terveydenhuollon saatavuuteen on vähän laskenut, mutta on edelleen hyvällä tasolla. Liikuntapalveluihin ollaan erittäin tyytyväisiä.
- Opiskelijat saavat tarvittaessa tukea eri tahoilta, erityisesti muilta opiskelijoilta, omilta ystäviltä, kirjastosta ja opettajilta. Suuri osa erityisesti päällystöopiskelijoista ei kuitenkaan tiedä, onko saatavilla kuraattorin, psykologin ja opinto-ohjaajan palveluja.

Opetus ja ohjaus

- Suurin osa opiskelijoista on sitä mieltä, että hakuvaiheen mielikuva oppilaitoksesta on vastannut hyvin todellisuutta.
- Vastaajat ovat tyytyväisiä opettajien ammattitaitoon ja opintosisältöihin. Hankalimpana pidetään opiskelun ja muun elämän yhdistämistä.
- Käytännön harjoituksia on opiskelijoiden mielestä liian vähän.
- Harjoittelu koetaan erittäin hyödylliseksi ja sen ohjaus hyväksi.
- Palautetta kerätään vastaajien mielestä riittävästi, mutta sen ei nähdä hyödyttävän. Naiset kokivat miehiä useammin, etteivät saa opettajilta riittävästi palautetta opintosuorituksistaan.

Omat opinnot

- Suurin osa opiskelijoista on tyytyväisiä opintojensa etenemiseen. Naisista kuitenkin lähes joka neljäs on tyytymätön opintojen etenemiseen.
- Opintoja hidastavat erityisesti omaan elämäntilanteeseen liittyvät asiat kuten työskentely ja perhe.
- "Sosiaaliset opiskelutaidot" (mm. vuorovaikutus ja ryhmätyöskentely) arvioidaan vahvemmiksi kuin "itsenäiset ja teoreettiset taidot" (mm. oppimistehtävät, tentteihin luku, omatoimisuutta vaativat tehtävät ja opintojen suunnittelu).
- Opiskelutaitojen arviointiin ei vaikuta opiskelun kesto: vasta-aloittaneet kokevat opiskelutaitonsa samanlaisiksi kuin kauemmin opiskelleet.
- Naiset arvioivat itsenäiset ja teoreettiset taitonsa vahvemmiksi kuin miehet, jotka taas pitävät vahvuutenaan aktiivista osallistumista oppitunneilla.
- Koulutus antaa hyvät ammatilliset valmiudet, ja sen koetaan kehittävän yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä käytännön taitoja. Heikoimmat valmiudet katsotaan saatavan kielillä toimimiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Opiskeluympäristö

- Tukipalveluista opiskelijat ovat tyytyväisimpiä kirjastoon ja opintososiaalisia etuja koskevaan neuvontaan. Heikoimmat arviot saavat ruokalan palvelut ja kiinteistönhuolto.
- Vastaajat ovat tyypillisimmin vaikuttaneet oppilaitoksen asioihin antamalla palautetta ja osallistumalla tiedotustilaisuuksiin. Moni olisi halukas osallistumaan T&K-toimintaan. Kolmannes vastaajista ei ole vaikuttanut millään kysytyistä tavoista.
- Suurin osa opiskelijoista pitää oppilaskunnan työtä tärkeänä. Viidennes vastaajista ei kuitenkaan tiedä, mitä oppilaskunnan toimintaan kuuluu. Toiminta koetaan myös vähemmän avoimena kuin aiemmin. Ajanpuute on tyypillisin syy olla osallistumatta oppilaskunnan toimintaan.
- Suurin osa vastaajista tuntee kuuluvansa muiden opiskelijoiden joukkoon.
- Reilu neljännes opiskelijoista on kokenut kiusaamista tai syrjintää. Kokemuksia on erityisesti vähemmistöryhmillä (naiset ja ruotsinkieliset). Aiheuttaja on useimmiten toinen opiskelija. Suurin osa kokemuksista liittyy eriarvoiseen kohteluun, henkiseen väkivaltaan sekä sukupuoleen tai ikään liittyvään loukkaavaan puheeseen.

1 JOHDANTO

Poliisiammattikorkeakoulu (Polamk) on sisäministeriön hallinnonalaan kuuluva oppilaitos, joka vastaa poliisikoulutuksen osalta sekä perus- ja jatkotutkinnoista että täydennyskoulutuksesta. Koulutusta annetaan suomen ja ruotsin kielellä. Oppilaitoksen perustehtävän mukaan ”Poliisiammattikorkeakoulu ylläpitää ja parantaa poliisin henkilöstön osaamista ja tietoperustaa”. Vuonna 2013 Polamkissa opiskelee noin 600 opiskelijaa eri tutkintotasoilla perus- ja jatko-opinnoissa. Oppilaitoksen pedagogisessa strategiassa todetaan, että oppilaitoksen tehtävänä on mahdollistaa opiskelijan oppiminen ja hänen oppimisprosessinsa eteneminen. Opinnoissa tuetaan ja korostetaan opiskelijan omaa aktiivista osallistumista oppimisprosessiin sekä ammatillisen ja henkilökohtaisen kasvun ja osaamisen kehittymistä.

Säännöllisesti toteutettavat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijaselvitykset keräävät tietoa opiskelijoiden opinnoista ja oppilaitoksesta. Ne otettiin osaksi Polamkin toiminnan kehittämistä ja laadun arviointia vuonna 2010. Opiskelijoiden kokemukset ovat avainasemassa opintoja, opetusta ja tukipalveluita kehitettäessä. Nyt kolmatta kertaa koottu selvitys tarkastelee hyvinvointia, opiskelukykyä ja -ympäristöä. Siinä kuvataan opiskelijoiden koulutuspolkuja, opiskelutaitoja ja voimavaroja, näkemyksiä opinnoista, opetuksesta ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä kokemuksia oppilaitoksen erilaisista tukipalveluista.

Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – opiskelijabarometri (kulkee raportissa lyhennelmällä Polamk 2013) on jatkoa kahdelle aiemmalle selvitykselle, Poliisiammattikorkeakoulu 2010[1] ja Poliisiammattikorkeakoulu 2011[2]. Niiden toteuttajana oli Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus. Kyselyt pohjautuvat vuonna 2010 tehtyyn valtakunnalliseen Opiskelijan ammattikorkeakoulu -tutkimukseen[3]. Aiemmat selvitykset toimivat vertailukohtana uusimpia havaintoja tarkasteltaessa. Mielenkiintoista on verrata havaintoja myös muista korkeakouluopiskelijoista tehtyihin tutkimuksiin. On tosin huomattava, että ammattikorkeakouluselvitys on vuodelta 2010, eivätkä perustutkinto-opiskelijat ja alipäällystöopiskelijat ole tässä aineistossa ammattikorkeakouluopiskelijoita.

Kyselyä muokattiin aiemmista lomakkeista sopimaan paremmin Poliisiammattikorkeakouluun. Joitakin osa-alueita jätettiin pois ja joihinkin kysymyksiin lisättiin uusia vastausvaihtoehtoja, jotka oli huomattu tarpeellisiksi Polamkin opiskelijoiden kannalta. Lomakkeen muokkaamisessa oli mukana myös opiskelijoita. Muutoksia tehtiin kuitenkin maltillisesti, jotta vertailtavuus aiempiin kyselyihin säilyisi mahdollisimman hyvänä. Aiemmista kyselyistä poiketen lomake oli mahdollista täyttää myös ruotsiksi. Kyselylomake on liitteessä 1 ja mittareiden tiedot sekä tehdyt muutokset liitteessä 2.

Vielä tätä kyselyä tehtäessä Poliisiammattikorkeakoulun koulutusrakenne eroaa muista ammattikorkeakouluista. Vuoden 2013 loppuun asti oppilaitoksen kolme tutkintotasoa ovat: poliisin perustutkinto, poliisialipäällystötutkinto ja poliisipäällystötutkinto (kaksi osaa). Poliisin perustutkinto (165 op) on toisen asteen jälkeinen koulutus, joka yleensä kestää kaksi ja puoli vuotta. Perustutkinnon jälkeen voi pyrkiä jatkotutkintoihin – vaatimuksena kuitenkin on tietty määrä työkokemusta. Poliisialipäällystötutkinto (45 op) on esimiestaitoja kehittävä tutkinto, johon voi hakeutua kahden vuoden poliisitehtävissä työskentelyn jälkeen. Poliisipäällystötutkinto puolestaan on poliisialan ammattikorkeakoulututkinto, joka koostuu kahdesta osasta (A-osa 126 op ja B-osa 54 op). Poliisipäällystötutkinnon hakuvaatimuksena on joko seitsemän vuoden työkokemus (perustutkinnon jälkeen) tai kolmen vuoden työkokemus (alipäällystökoulutuksen jälkeen).

Kyselyn toteutuksen aikaan meneillään oleva poliisin koulutusrakenteen

1 Kemppainen, T. 2011 (raportin jatkossa Polamk 2010).
2 Kettunen, H. & Kemppainen, T. 2012 (raportin jatkossa Polamk 2011).
3 Lavikainen, E. 2010 (raportin jatkossa Opamk 2010).

kokonaisuudistus muuttanee tutkintorakenteen. Jos suunnitellut lakimuutokset toteutuvat, vuodesta 2014 lähtien kaikki poliisin peruskoulutukseen hyväksytyt opiskelijat suorittavat ammattikorkeakoulututkinnon (180 op). Sen jälkeinen jatkotutkinto puolestaan muuttuu ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi (120 op). Alipäällystötehtäviin pätevöidytään esimiestyön- ja työnjohdon erikoistumisopinnoilla (30 op).[4]

Polamk 2013 -kyselyn kohdejoukkona olivat kaikki poliisin perus- ja jatko-opintoja suorittavat tutkinto-opiskelijat. Selvityksen yksi keskeinen tarkoitus on toimia välineenä koulutusuudistuksessa. Opiskelijoiden kokemusten perusteella saadaan tietoa siitä, mikä opinnoissa toimii hyvin ja missä on vielä kehittämistarpeita. Raportissa esitellään ensin aineiston keruun ja käsittelyn menetelmät sekä vastaajat (luku 2). Luku 3 johdattaa opiskelijoiden koulutuspoluille ja poliisialan valinnan motivaatiotekijöihin. Luvut 4–7 jakautuvat opiskeluresurssien mukaan opiskelijoiden *voimavaroihin* (luku 4), *opiskelutaitoihin* (luku 5), *opetukseen ja ohjaukseen* (luku 6) sekä *opiskeluympäristöön* (luku 7).[5] Näin tarkastelussa ovat sekä opiskelijoiden yksilökohtaiset opiskelukykyyn vaikuttavat asiat että oppilaitoksen opiskelu- ja toimintaympäristö. Oppilaitos voi vahvistaa opiskelijoiden opiskelukykyä toimivilla tukipalveluilla, hyvällä opetuksella ja ohjauksella sekä tukemalla opiskelutaitoja.[6] Yhteenvetoluku (luku 8) pohtii barometrin havaintojen hyödyntämistä oppilaitoksen toiminnassa. Luvussa esitetään tiiviisti toimenpiteitä opintojen ja opetuksen kehittämiseksi sekä keinoja puuttua havaittuihin ongelmakohtiin[7]. Samalla pohditaan myös, millaisia haasteita tulosten hyödyntämiseen ja esitettyjen toimenpiteiden konkreettiseen jalkauttamiseen liittyy.

4 Ks. Poliisiammattikorkeakoulun tutkintouudistuksesta, Polku-hanke verkossa: http://www.polamk.fi/poliisi/poliisioppilaitos/home.nsf/pages/887DE8F69411EDBAC22579BB0029BF34

5 Jaottelu perustuu löyhästi Kristiina Kuntun ja Työterveyslaitoksen opiskelukykymalliin. Mallin mukaan opiskelukyky koostuu omista **voimavaroista**, **opiskelutaidoista, pätevästä opetuksesta ja ohjaamisesta ja opiskeluympäristöstä.** Opiskelukyky viittaa kuitenkin vahvasti henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, joten tässä raportissa käytetään mieluummin nimitystä opiskeluresurssit.

6 Säntti, J. 1999; Kunttu, K. 2009; Kujala, J. 2009 (Suomen Ylioppilaskuntien Liitto: Kyky-hanke 2009–2010).

7 Yhteenvetoluvussa ehdotetut toimenpiteet ja keinot on koottu tiivistetysti kehittämissuunnitelmasta, joka laadittiin kesällä 2013 barometrin ja tämän raportin tuloslukujen 4–7 pohjalta. Suunnitelman kokosi opiskelijapalveluiden korkeakouluharjoittelija Inka Pulkkinen yhteistyössä koulutusjohtajan ja -päälliköiden, ylitarkastajan sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Koko kehittämissuunnitelma löytyy Poliisin sisäisestä Intrasta (Seitti).

2 AINEISTO, MENETELMÄT JA VASTAAJAT

2.1 Kohderyhmä, otos ja menetelmät

Polamk 2013 -selvityksen perusjoukkoon kuuluivat kaikki tutkimusajankohtana tutkinto-opiskelijoina olleet henkilöt. Kysely lähetettiin tammikuussa 2013 jokaiselle perustutkintoa, alipäällystötutkintoa tai päällystötutkinnon A/B-osia suorittaville, yhteensä 584 opiskelijalle.[8] Koska aineistossa on mukana sekä hiljattain perustutkinnon aloittaneita että monta vuotta työelämää nähneitä päällystöopiskelijoita, voi opintoja ja oppilaitosta tarkastella monipuolisesti eri näkökulmista.

Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella. Jokainen opiskelija sai vastauslinkin sähköpostitse (saatekirje löytyy liitteestä 2). Ruotsinkielellä opiskelevien oli mahdollista vastata joko suomeksi tai ruotsiksi.[9] Kyselylomake pohjautui aiemmissa selvityksissä (Opamk 2010, Polamk 2010 ja 2011) käytettyyn lomakkeeseen, jota muokattiin edelleen paremmin Polamkin opiskelijoille sopivaksi. Kysely oli vastaajille avoinna kaksi viikkoa tammihelmikuussa 2013. Opiskelijat saivat kaksi muistutusviestiä.[10] Lisäksi perustutkinto-opiskelijoiden kurssien puheenjohtajia ja päällystöopiskelijoiden opettajia pyydettiin muistuttamaan opiskelijoita vastaamisesta. Vastaajia oli kaikkiaan 237, jolloin kokonaisvastausprosentiksi muodostui 41 %.

Tässä raportissa pääosassa on vastausten jakaumien ja keskilukujen kuvailu. Havaintoja eritellään taustamuuttujien suhteen ja niitä verrataan aiempiin tuloksiin. Graafiset esitykset on pyritty tekemään mahdollisimman havainnollisiksi, jotta lukija saa nopealla silmäyksellä käsityksen kysytystä asiasta ja muutoksesta verrattuna aiempiin selvityksiin. Koska pääpaino on kuvailevassa perusraportoinnissa, tilastollisia testejä ei tekstissä juuri raportoida. Kaikki raportissa mainitut erot vastaajaryhmien välillä ovat kuitenkin tilastollisesti merkitseviä.[11]

Vastausten jakaumat on pääosin eritelty tutkintotason mukaan. Myös sukupuolijakaumat esitetään silloin, kun miesten ja naisten vastaukset ovat painottuneet eri tavoin. Suomeksi ja ruotsiksi opiskelevia vertaillaan joiltain osin, mutta on huomioitava ruotsinkielisten pieni määrä aineistossa, 15 vastaajaa.

2.2 Vastaajat

Barometrissa kysytyt taustamuuttujat olivat sukupuoli, syntymävuosi, korkein pohjakoulutus ennen poliisikoulutusta, suoritettava tutkinto ja opiskeltava kurssi. Kurssia kysyttiin ainoastaan selvittämään, milloin opinnot on aloitettu. Taustakysymykset olivat kaikille pakollisia, kaikki muut kysymykset vapaaehtoisia.

Aineiston edustavuus. Edustavuutta voi tarkastella vertaamalla vastaajajoukon koostumusta perusjoukkoon. Raportissa käytetyt taustamuuttujat ovat tutkintotaso, sukupuoli ja opiskelukieli. Perustutkinnon ja päällystötutkinnon A-osan opiskelijat ovat aineistossa hieman yliedustettuja. Alipäällystö- ja päällystö B-osan opiskelijat puolestaan ovat aliedustettuina (taulukko 2.1). Verrattaessa vastaajajoukon koostumusta Polamk 2011 -selvitykseen perustutkinto-opiskelijoiden suhteellinen osuus on tässä pienempi ja muiden ryhmien osuus vastaavasti suurempi. Tutkintotasojen erilainen edustus on otettava huomioon tuloksia tarkasteltaessa ja verrattaessa aiempiin selvityksiin.

8 Kysely lähetettiin seuraaville kursseille: Perustutkinto-opiskelijat P149-P161, G17 & G18; Alipäällystöopiskelijat APT 16, UBE3; Päällystöopiskelijat A-osa PPT17, B-osa PPT9-PPT16, PBE11 (B-osan uudet vastaavat kurssikoodit PPTB2006-PPTB2012).

9 Ruotsinkieliset vastaukset yhdistettiin SPSS -tilastosovelluksessa suomenkieliseen matriisiin.

10 Kyselykutsuihin saatiin useita sähköpostiohjelman automaattisia poissaoloilmoituksia (loma/virkavapaalla). Lisäksi kyselyä ei voitu toimittaa kahdelle opiskelijalle.

11 Aineiston analyysissä käytettiin mm. Mann Whitneyn ja Kruskal Wallis -testejä selvittämään, ovatko vastaajaryhmien väliset erot tilastollisesti merkitseviä (merkitsevyystaso p=0,05). Lisäksi khiin neliö -testillä ja Spearmanin korrelaatiokertoimella tarkasteltiin aineistossa havaittujen yhteyksien tilastollista merkitsevyyttä. Muutamassa osiossa tarkasteltiin yksittäisten muuttujien muodostamia ulottuvuuksia faktorianalyysin avulla.

Naiset ovat hieman yliedustettuina aineistossa. Naisia oli vastaajista neljäsosa, kun taas perusjoukosta eli kaikista tutkinto-opiskelijoista heitä oli 21 % (taulukko 2.2). Ruotsinkielellä opiskelevat puolestaan ovat aineistossa aliedustettuina, sillä heitä oli tutkinto-opiskelijoista 9 %, mutta vastaajajoukosta vain 6 %.

Vastausaktiivisuus. Paras vastausaktiivisuus oli perustutkinto-opiskelijoilla ja päällystö A-osan opiskelijoilla, heikoin puolestaan alipäällystöopiskelijoilla (taulukko 2.1). Vastausprosenteissa on huomioitava, että tutkintotasosta ja kurssista riippuen opiskelijoita oli vastausaikana sekä lähi- että etäjaksoilla. Osa on ollut läsnä oppilaitoksessa ja siten ehkä tiiviimmin orientoituneita Polamkin asioihin ja aktiivisempia vastaamaan. Toisaalta taas erityisesti päällystö B-osaa suorittavissa oli paljon sellaisia, jotka ovat olleet kiinteästi työelämässä usean vuoden ajan.[12] Suurin osa B-osan vastaajista oli aloittanut päällystötutkintonsa vuonna 2008 tai sen jälkeen. Sitä aiemmin aloittaneita oli vastaajissa vain muutama.

Suuri osa perustutkinto-opiskelijoista oli aineiston keräämiseen aikaan työharjoittelujaksolla ja myös kaikki suomenkieliset alipäällystöopiskelijat olivat etäjaksolla. Lähijaksoilla olleet opiskelijat vastasivat kyselyyn hieman aktiivisemmin kuin etäjaksoilla tai työssä olleet opiskelijat. Lähijaksoilla olleista opiskelijoista puolet (49 %) vastasi kyselyyn. Toisaalta pidempään opiskelevat ovat jo vastanneet edellisiin kyselyihin, mikä mahdollisesti heikensi heidän vastausaktiivisuuttaan. Perustutkinto-opiskelijoista paras vastausosuus oli syksyllä 2011 ja syksyllä 2012 aloittaneilla (48 % ja 53 %).

Taulukko 2.1 Aineiston edustavuus ja vastausaktiivisuus tutkintotasoittain

Tutkintotaso	Vastaajat	Osuus vastaajista	Perusjoukko	Osuus perusjoukosta	Vastausprosentti
Perustutkinto	173	73 %	412	70,5 %	42 %
Alipäällystö	18	8 %	63	11 %	29 %
Päällystö A-osa	19	8 %	21	3,5 %	90 %
Päällystö B-osa	27	11 %	88	15 %	31 %
N	237	100 %	584	100 %	41 %

Naiset vastasivat miehiä aktiivisemmin (taulukko 2.2). Naisista kyselyyn vastasi lähes puolet, miehistä noin 40 %. Tämä selittyy osittain sillä, että perustutkinto-opiskelijoissa ja A-osalla naisia on suhteessa enemmän naisia kuin muissa tutkinnoissa ja nämä ryhmät vastasivat aktiivisemmin. Naisten suhteellinen osuus on aineistossa hieman suurempi kuin Polamk 2010 ja 2011 -selvityksissä.

Taulukko 2.2 Aineiston edustavuus ja vastausaktiivisuus sukupuolen mukaan

Sukupuoli	Vastaajat	Osuus vastaajista	Perusjoukko	Osuus perusjoukosta	Vastausprosentti
Nainen	60	25 %	125	21 %	48 %
Mies	177	75 %	459	79 %	39 %
N	237	100 %	584	100 %	41 %

12 Vaikka haku ja valinta päällystöopintoihin tehdään koko tutkintoon (A- ja B-osat), osa opiskelijoista suorittaa ainoastaan A-osan opinnot, jotka jo saattavat riittää tavoiteltuun virkaan. Kysely pyrittiin kuitenkin kohdistamaan vain niille opiskelijoille, jotka ovat olleet aktiivisia Polamkin suuntaan eli ainakin aikeissa jatkaa opintojaan. Kysely lähetettiin kaikille läsnä tai poissa oleviksi ilmoittautuneille (yhteensä 88, joista 84 ilmoittautunut läsnä oleviksi ja loput poissa oleviksi). Vuosina 2006–2008 B-osan aloittaneissa on vähiten opintoihin ilmoittautuneita ja heillä vastausprosenttikin jäi alhaiseksi (21 %). Vuonna 2010 tai sen jälkeen B-osan aloittaneista lähes kaikki ovat ilmoittautuneet opintoihin ja heillä vastausprosentti oli hieman parempi (33 %). Kaksi opiskelijaa vastasi, ettei tällä hetkellä opiskele mitään tutkintoa. Heidät koodattiin kuitenkin B-osaan, sille kurssille, jolla ilmoittivat aloittaneensa opintonsa.

Vastaajien ikä. Iältään vastaajat olivat 22–53 -vuotiaita. Vastaajien keski-ikä oli 31 vuotta. Puolet vastaajista oli alle 30-vuotiaita (taulukko 2.3). Perustutkinto-opiskelijat olivat nuorimpia, heistä suurin osa oli alle 30-vuotiaita. Päällystöopiskelijat puolestaan olivat pääosin yli 38-vuotiaita. Tämän aineiston vastaajat ovat keskimäärin vanhempia kuin Polamk 2011 -kyselyssä, jossa nuorempien perustutkinto-opiskelijoiden osuus oli suurempi.

Taulukko 2.3 Vastaajat ikäluokittain

		Polamk 2013	Polamk 2011	Polamk 2010
Ikäluokka	– 24	20 %	39 %	14 %
	25–29	31 %	28 %	10 %
	30–34	20 %	14 %	18 %
	35–39	17 %	7 %	20 %
	40–44	9 %	7 %	25 %
	45–	4 %	5 %	14 %
n (100 %)		237	294	114

Opintojen kesto. Opiskelijoiden nykyisen tutkinnon aloittamisajankohtaa selvitettiin kurssikoodilla. Suurin osa vastaajista (77 %) oli opiskellut nykyistä tutkintoaan alle kaksi vuotta (taulukko 2.4). Kaikki perustutkinto-opiskelijat olivat aloittaneet 2010–2012 eli he olivat vastausajankohtana opiskelleet muutamasta kuukaudesta reiluun kahteen vuoteen. Kaikki alipäällystöopiskelijat olivat aloittaneet tutkintonsa vuonna 2012, samoin päällystötutkinnon A-osaa opiskelevat. B-osan opiskelijoiden opintojen aloittamisajankohdassa oli suurta hajontaa, sillä tutkintoon ilmoittautumisaika vaihteli vuodesta 2006 vuoteen 2012.

Opintojen kestoa voi tarkastella myös sen mukaan, miten kauan opiskelija on kaiken kaikkiaan opiskellut Polamkissa. Alle vuoden opiskelleita oli 17 %, 1–2 vuotta opiskelleita 40 % ja yli 2 vuoden kokemus oppilaitoksesta oli 43 % vastaajista.[13]

Taulukko 2.4 Nykyisen tutkinnon kesto

		Polamk 2013	Polamk 2011	Polamk 2010
Opintojen kesto (nykyinen tutkinto)	Vuosi tai alle	37 %	38 %	39 %
	1–2 vuotta	40 %	44 %	17 %
	2–3 vuotta	20 %	13 %	26 %
	yli 4 vuotta	3 %	6 %	18 %
n (100 %)		235	294	115

Lähi- ja etäjaksoilla olevat vastaajat. Vastausaikana lähijaksolla eli läsnä oppilaitoksella oli neljännes perustutkinto-opiskelijoista, kaikki päällystötutkinnon A-osan opiskelijat ja ruotsinkieliset alipäällystöopiskelijat. Perustutkinto-opiskelijoista kolme neljäsosaa oli vastatessaan työharjoittelussa tai virkasuhteessa, samoin suomenkieliset alipäällystöopiskelijat. Päällystötutkinnon B-osaa opiskelijat suorittivat työnsä ohessa. (Taulukko 2.5.)

Taulukko 2.5 Vastaajien status vastausaikana

		Polamk 2013
Status vastausajankohtana	Lähijaksolla	26 %
	Työharjoittelussa	25 %
	Virkasuhteessa (perustutk.)	38 %
	Työelämässä	11 %
n (100 %)		235

13 Tähän viimeiseen ryhmään on laskettu kaikki alipäällystö- ja päällystöopiskelijat. Vaikka heidän nykyinen tutkinto-opiskelunsa olisi alkanut alle 2 vuotta sitten, he ovat suorittaneet perustutkinnon sitä ennen, jolloin heillä on todellisuudessa pidempi kokemus oppilaitoksesta.

3 POLIISIALAN VALINTA JA OPINTOIHIN HAKEUTUMINEN

Tässä luvussa käsitellään poliisiopiskelijoiden pohjakoulutusta ja muita aiempia opintoja sekä poliisikoulutukseen hakeutumisen motivaatiotekijöitä.

3.1 Koulutuspolut

Pohjakoulutus. Vastaajien tyypillisin pohjakoulutus oli lukio, yli 60 % se oli korkein suoritettu tutkinto ennen poliisiopintoja. Vastaajista 19 % oli taustalla korkeakoulututkinto (AMK tai yliopisto) jostakin toisesta oppilaitoksesta. Yliopistotutkintoja oli ainoastaan perustutkinto-opiskelijoilla. (Taulukko 3.1.) Kaikissa ikäryhmissä lukio oli tyypillisin pohjakoulutus. 30–34 -vuotiaat puolestaan olivat kaikkein korkeimmin koulutettuja, heistä lähes puolella oli pohjana korkeakoulututkinto.

Aineiston opiskelijat opiskelivat hyvin erilaisissa elämänvaiheissa. Perustutkinto-opiskelijat olivat pääosin alle 30-vuotiaita ja heillä oli taustallaan yleensä toisen asteen koulutus, useimmiten lukio. Verrattuna Polamk 2011 -aineistoon lukion käyneiden osuus on jonkin verran kasvanut ja ammattikoulun suorittaneiden osuus puolestaan vähentynyt. Alipäällystö- ja päällystöopiskelijat puolestaan olivat luonnollisesti vanhempia, sillä heiltä vaaditaan peruskoulutuksen lisäksi tietty määrä työkokemusta. Alipäällystö- ja päällystöopiskelijoiden tavallisin pohjakoulutus ennen poliisikoulutusta oli joko lukio- tai opistoasteen koulutus.

Aiemmat opinnot. Noin 40 % vastaajista oli taustalla muita korkeakouluopintoja ennen poliisikoulutuksen aloittamista (taulukko 3.2). Heistä vajaa puolet oli suorittanut tutkinnon valmiiksi ja lopuilla oli taustallaan tutkintoon johtamattomia opintoja, tyypillisimmin toisesta ammattikorkeakoulusta. Viidesosa opiskelijoista oli siis lähtenyt opiskelemaan kokonaan toista tutkintoa aiemman jälkeen ja samoin viidennes oli vaihtanut opiskelualaa kesken aiempien opintojen.

Taulukko 3.1 Korkein pohjakoulutus ennen poliisiopintoja

		Perus.	Alipääll.	Pääll.A	Pääll. B	Polamk 2013
Pohja-koulutus	Ammattikoulu	10 %		5 %	15 %	9 %
	Lukio	64 %	67 %	68 %	59 %	64 %
	Opistotaso	2 %	28 %	21 %	15 %	7 %
	AMK	12 %	5 %	5 %	7 %	11 %
	Yliopistotutkinto	12 %				8 %
	Muu				4 %	1 %
n (100 %)		173	18	19	27	237

Taulukko 3.2 Aiemmat korkeakouluopinnot

		Polamk 2013
Onko aiempia korkeakouluopintoja?	On opintoja (amk ja/tai yo)	21 %
	On valmis tutkinto (amk ja/tai yo)	19 %
	Ei ole opintoja eikä tutkintoa	60 %
n (100 %)		237

Aiempiin opintoihin liittyvä kysymys ei ole täysin vertailukelpoinen Polamk 2011 -aineistoon, sillä kysymyksen muoto oli erilainen. Aiempien opintojen määrä näyttää kuitenkin pysyneen samana. Perustutkinto-opiskelijoilla on sekä korkeampi pohjakoulutus että enemmän aiempia korkeakouluopintoja kuin muilla tutkintotasoilla. Heistä vajaalla neljänneksellä on taustallaan valmis korkeakoulututkinto, useimmiten ammattikorkeakoulutus. Yleinen suuntaus vaikuttaisi olevan se, että poliisiopintoihin hakeudutaan yhä useammin muun opiskelualan tai ammatin kautta.

Haku muihin oppilaitoksiin. Opiskelijoilta kysyttiin lisäksi, hakivatko he samana vuonna myös muihin oppilaitoksiin kuin Polamkiin. Vastaajista vajaa viidennes (19 %) kertoi hakeneensa myös muualle. Suosituin samanaikainen hakukohde oli toinen ammattikorkeakoulu. Yleisintä muihin oppilaitoksiin hakeminen oli perustutkinto-opiskelijoilla ja nuorimmilla opiskelijoilla: perustutkinto-opiskelijoista muualle haki joka neljäs ja alle 24-vuotiaista yli puolet.

Poliisikoulutuksen aloittaminen. Perustutkinto-opiskelijat aloittivat nykyiset opintonsa keskimäärin 26-vuotiaina. Puolet perustutkinto-opiskelijoista aloitti opintonsa alle 25-vuotiaina, ja tyypillisin aloitusikä oli 21. Lukion käyneet ovat aloittaneet opintonsa nuorempina verrattuna ammattikoulun käyneisiin (lukion käyneiden aloitusikä oli keskimäärin 24 vuotta, kun taas ammattikoulun 27 vuotta). Muiden tutkintojen suorittaminen ennen poliisiopintoja on nostanut aloittamisikää.

Kyselyssä perustutkinto-opiskelijat valitsivat korkeintaan kolme keskeisintä tekijää, jotka ovat vaikuttaneet opintojen aloittamisajankohtaan toisen asteen koulutuksen jälkeen. Kysymys on sama kuin Opamk 2010 -selvityksessä ja aiemmissa Polamk-kyselyissä. Aiempien kyselyiden avovastausten perusteella vastausvaihtoehtoihin oli tosin lisätty perheeseen liittyvät syyt.

Merkittävimmät opintojen aloittamisen ajankohtaan vaikuttaneet tekijät olivat *työssäkäynti*, *muiden opintojen suorittaminen* ja *asevelvollisuus* (kuvio 3.1). Samat syyt olivat kärjessä myös Polamk 2011 -selvityksessä. Verrattuna AMK-opiskelijoihin (nuorisokoulutus, ks. Opamk 2010) Polamkin opiskelijoilla painottuivat erityisesti asevelvollisuuden suorittaminen ja työssäkäynti. Asevelvollisuuden suorittaminen korostuu, sillä Polamkiin hakijoista ja opintoihin hyväksytyistä enemmistö on miehiä. Vuoden työkokemus puolestaan on oppilaitoksen hakuvaatimuksena.[14] Ammattikorkeakouluopiskelijoista 35 % ei tiennyt, mitä halusi opiskella (Polamk 21 %) ja 24 % halusi pitää välivuoden (Polamk 5 %).

”Muu syy” -avovastaukset voi luokitella kolmeen luokkaan: aiempaan työhön tai työtilanteeseen liittyvät syyt (*”työttömyys”, ”halu vaihtaa alaa”, ”ulkomaanpalvelus”*), poliisikoulutuksen hakuvaatimusten täyttäminen (*”silmäleikkauksesta toipuminen”*) ja kypsyminen hakemaan poliisin ammattiin (*”en kokenut aiemmin olevani valmis hakemaan poliisiksi*”).

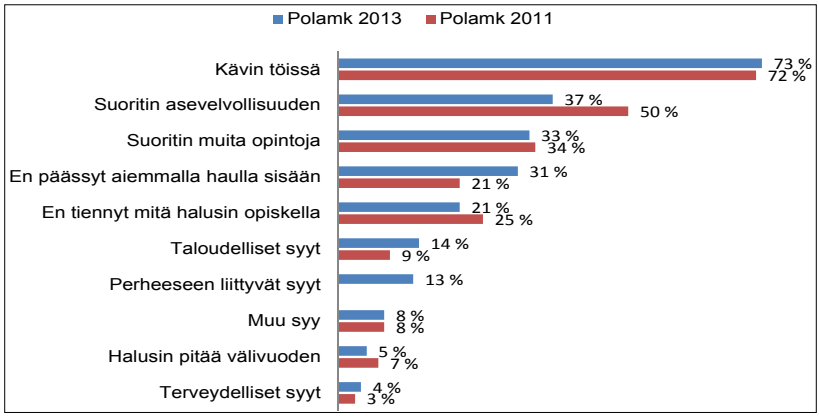

Kuvio 3.1 Perustutkinto-opiskelijat: ”Valitse korkeintaan kolme (3) tekijää, jotka vaikuttivat eniten siihen, kuinka pian aloitit nykyiset opintosi lukion tai ammatillisen koulutuksen jälkeen” Vertailu 2013 (n=173) ja 2011 (n=246)

14 Työkokemuksesta voi korvata asevelvollisuuden suorittamisella palvelusajan pituudesta riippuen joko kuusi tai yhdeksän kuukautta.

Päällystöopiskelijat puolestaan aloittivat jatko-opintonsa keskimäärin 37-vuotiaina. Kyselystä ei selviä, kuinka pitkä aika on heidän perustutkintonsa suorittamisen ja jatko-opintojen aloittamisen välissä. Päällystöopiskelijoilta kysyttiin korkeintaan kolmea keskeisintä tekijää siihen, miten pian nykyiset opinnot ovat alkaneet aiemman tutkinnon suorittamisen jälkeen.[15] Kysymys on sama kuin Opamk 2010 -tutkimuksessa, mutta vastausvaihtoehtoja on hieman muokattu.

Tärkeimmät tekijät olivat perheeseen liittyvät syyt ja työkokemusvaatimus (kuvio 3.2).Päällystöopiskelijoilta vaaditaan useamman vuoden poliisialan työkokemus perustutkinnon jälkeen, mikä selittää työkokemusvaatimuksen valintaa. Verrattuna ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoja tekeviin (YAMK, ylempi ammattikorkeakoulututkinto) Polamkin opiskelijoilla painottuivat erityisesti perheeseen liittyvät syyt.

Kysymyksen vastausvaihtoehtoja on syytä kehittää, sillä yli kolmasosa vastaajista oli valinnut avoimen kohdan ”muu syy”. Alipäällystöopiskelijoiden avovastauksissa toistui etenemishalu ja ammatillinen kehittyminen. Myös päällystö A-osan opiskelijat pitivät tärkeimpinä tekijöinä halua kehittyä, edetä uralla ja saada uusia haasteita. Toisaalta muutama vastaaja halusi myös välttää urautumisen ja saada vaihtelua työhön. Päällystö B-osan vastaajilla korostuivat ulkoiset seikat: esimiehen kannustus, oppilaitoksen fyysinen sijainti (ammattikorkeakoulun siirto Espoosta Tampereelle) ja työtehtävien kannalta sopiva hetki jatko-opintoihin.

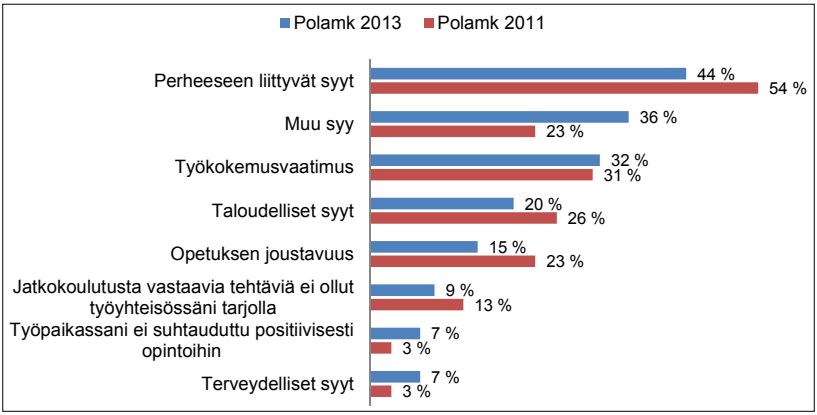

Kuvio 3.2 Alipäällystö- ja päällystöopiskelijat: ”Valitse korkeintaan kolme (3) tekijää, jotka vaikuttivat eniten siihen, kuinka pian aloitit nykyiset opintosi aikaisempien opintojesi jälkeen.” Vertailu 2013 (n=59) ja 2011 (n=39)

15 Päällystöopiskelijoissa oli melko paljon sellaisia, jotka ovat suorittaneet A-osan ja ilmoittautuneet B-osalle, mutta eivät ole vielä aloittaneet opintoja. Kysymyksestä ei selviä, kumman tutkinnon aloittamiseen vaikuttaneita syitä he ovat vastatessaan ajatelleet.

Jatko-opintosuunnitelmat. Opiskelijat pohtivat myös jatko-opintoja, joita aikovat suorittaa nykyisen tutkinnon jälkeen. Suosituimmat jatko-opintosuunnitelmat olivat poliisin jatkotutkinnot ja yliopiston maisterintutkinto (kuvio 3.3). Suuri osa (lähes 40 %) oli kuitenkin epävarmoja tulevista opinnoistaan. Kaikkein epävarmimpia olivat perustutkinto-opiskelijat. Heillä suosituin suunnitelma oli opiskella poliisin jatko-opintoja (alipäällystötutkinnon aikoi opiskella vajaa puolet ja päällystötutkinnon viidennes vastaajista). Päällystöopiskelijoilla yliopistotutkinto nousi suosituimmaksi jatkokoulutustoiveeksi: päällystö A- ja B-osilta puolet aikoo suorittaa yliopistotutkinnon.[16]

Vastaajien jatkokoulutussuunnitelmat olivat samansuuntaiset kuin vuoden 2011 kyselyssä. Tosin aiemmassa lomakkeessa vaihtoehdot oli nimetty hieman eri tavoin. Päällystötutkintojen sijaan vaihtoehtona oli ”täydennyskoulutus opintojen ohessa”, joka oli perustutkinto-opiskelijoilla suosituin vaihtoehto (luultavimmin tulkittu juuri alipäällystö- ja päällystötutkinnoiksi). Epävarmojen osuus kasvoi hieman aiemmasta, erityisesti päällystöopiskelijoissa. Heistä yliopistotutkinnon aikoi suorittaa aiempaa harvempi, samoin AMK-tutkinnon. Vertailuja tehtäessä on kuitenkin huomattava päällystöopiskelijoiden pieni määrä kummassakin aineistossa.

Sukupuoli. Miehet ilmoittivat hakevansa vähän useammin alipäällystö- ja päällystöopintoihin. Naiset sen sijaan olivat epävarmempia jatko-opinnoistaan. Korkeakoulutusta miehet ja naiset suunnittelivat yhtä paljon.

Muut opiskelijat. Verrattuna muihin ammattikorkeakouluopiskelijoihin (Opamk 2010, 20) päällystöopiskelijat tavoittelivat useammin yliopistotutkintoa. He olivat myös opintojen suunnittelussa määrätietoisempia. Syynä saattaa olla se, että poliisin virkarakenne noudattaa poliisikoulutuksen rakennetta siten, että virkoihin on kelpoisuusvaatimuksena tietyn tasoinen koulutus. Lisäksi yliopistojen kanssa on tehty yhteistyömalleja, joissa voi suorittaa poliisialan maisterintutkinnon.

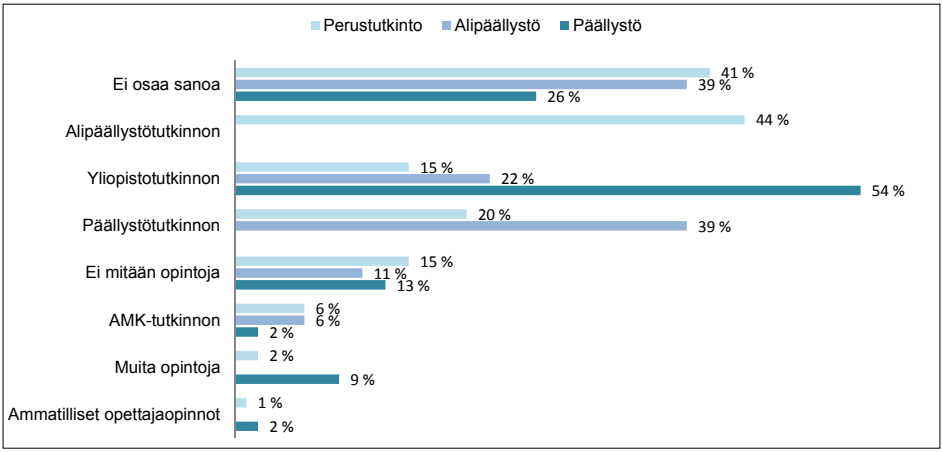

Kuvio 3.3. ”Mitä opintoja aiot suorittaa valmistumisesi jälkeen?”
Polamk 2013, vertailu tutkintotasoittain, % vastaajista (prosentit eivät summaudu sataan, sillä vastausvaihtoehtoja sai valita useita).

16 A- ja B-osaa suorittavia on tässä tarkasteltu yhdessä, sillä heidän jatko-opintotoiveensa olivat lähes täysin samanlaiset.

3.2 Poliisikoulutuksen motivaatiotekijät

Poliisikoulutukseen ja ammattiin hakeutumisen syitä kysyttiin hieman eri tavoin kuin aiemmissa kyselyissä. Opamk 2010, Polamk 2010 ja 2011 -kyselyissä motivaatiotekijöistä oli lista vaihtoehtoja, joista vastaaja sai valita kolme eniten vaikuttanutta syytä. Uudessa lomakkeessa jokaisen syyn merkitystä tuli arvioida erikseen viisiportaisella asteikolla (”ei lainkaan; vähän; jonkin verran; melko suuri; erittäin suuri”). Vastausvaihtoehtoihin oli lisätty sellaisia tekijöitä, joiden on aiemmin huomattu motivoivan poliisiksi hakeutumista (esim. ”halu auttaa muita ihmisiä”, ”vaihteleva, monipuolinen työ, ammatin toiminnallisuus”). Indikaattoreita oli yhteensä 14.[17]

Motiiveja on tutkittu aiemmin myös Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuusarvioinneissa. Niissä on haluttu huomioida erityisesti poliisin ammatin myönteiset puolet eli ”positiivisen psykologian näkökulma”, joka on monissa koulutuksen ja työn tutkimuksissa jäänyt stressitekijöiden varjoon.[18]

Polamk 2013 -aineistossa tärkeimmiksi syiksi nousivat *alan kiinnostavuus, vaihtelevuus, monipuolisuus ja toiminnallisuus, halu auttaa ihmisiä sekä alan arvostus*. Myös *kutsumusammatti, hyvät opintososiaaliset edut ja alan hyvät etenemismahdollisuudet* arvioitiin melko tärkeiksi. Vähiten tärkeimpinä vastaajat pitivät ”ajautumista” poliisikoulutukseen (*en päässyt ensisijaisesti hakemaani opiskelupaikkaan* ja *oli pakko hakea jonnekin*). (Taulukko 3.3 ja kuvio 3.4.)

Taulukko 3.3. Poliisikoulutukseen hakeutumisen motiivit: keskiarvo ja keskihajonta (asteikko 1 ”ei lainkaan merkitystä” – 5 ”erittäin suuri merkitys”)

	ka	s	n
Ala on kiinnostava	4,7	,521	237
Vaihteleva, monipuolinen työ, ammatin toiminnallisuus	4,6	,518	235
Halu auttaa ihmisiä	3,9	,828	233
Ala on arvostettu	3,8	,971	236
Kutsumusammatti	3,4	1,244	236
Hyvät opintososiaaliset edut	3,3	1,232	236
Alan hyvät etenemismahdollisuudet	3,2	,988	234
Tutkinto sopi työtehtäviini tai urasuunnitelmiini	3,1	1,464	232
Hyvät mahdollisuudet työllistyä	3	1,189	236
Sitä suositeltiin minulle	2,4	1,202	236
Alalla on mielestäni hyvä palkkataso	2,1	,868	235
Vanhempani/työnantajani painosti hakeutumaan koulutukseen	1,2	,638	227
En päässyt ensisijaisesti hakemaani opiskelupaikkaan	1,2	,641	229
Oli pakko hakea jonnekin	1,2	,549	227

17 Motiivitekijämittari oli koottu aiemmista tutkimuksista ja opiskelijakyselyistä (Opamk 2010, Polamk 2010 ja 2011) sekä Poliisiammattikorkeakoulun valintayksikön arvioista. Osa tekijöistä esiintyy psykologi Piritta Nauhan 2010 arviossa keskeisistä motivaatiotekijöistä, ja samoja käytettiin myös peruskoulutuksen vaikuttavuustutkimuksessa (Vuorensyrjä 2011). Katso mittari liitteestä 1, kysymys 9.

18 Vuorensyrjä, M. 2011, 42.

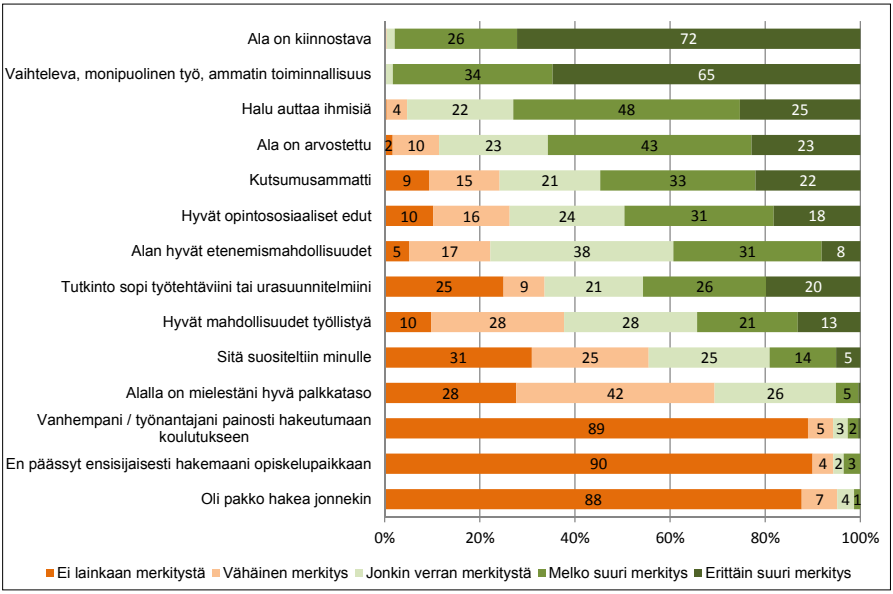

Kuvio 3.4. ”Miksi hakeuduit poliisikoulutukseen ja poliisin ammattiin? Arvioi seuraavien tekijöiden merkitystä päätöksessäsi[4]. Polamk 2013, n=227–237.

Polamk 2013 -aineiston havainnot eivät ole vertailukelpoisia aiempaan kyselyyn, sillä sekä mittarin rakenne että vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet. Polamk 2011 -selvityksessä tärkeimmät syyt opiskella nykyistä alaa olivat alan ja työtehtävien kiinnostavuus, alalle sopivat taidot, alan arvostus ja hyvät etenemismahdollisuudet työssä. Vähiten valittuja syitä olivat palkkataso, opiskelupaikan saamisen helppous ja hyvät mahdollisuudet työllistyä.

Motivaatio-osuuden tulokset ovat samansuuntaisia kuin valmistuneille poliiseille tehdyssä vaikuttavuustutkimuksessa 2011. Siinä tärkein yksittäinen tekijä oli työn vaihtelevuus ja monipuolisuus. Muita tärkeitä tekijöitä olivat ammatin käytännönläheisyys, kiinnostus kenttätoimintaan ja liikkuvuus. Nämä tekijät myös kytkeytyivät toisiinsa. Myös halu auttaa ihmisiä oli tärkeä motiivi. Vaikuttavuustutkimuksen motivaatioulottuvuuksien keskeinen havainto oli, että koulutuksen ja ammatin sisäiset motivaatiotekijät (esim. monipuolisuus ja vaihtelevuus, mahdollisuus auttaa muita) osoittautuivat merkittävämmiksi kuin ulkoiset motivaatiotekijät (esim. varma työpaikka ja uralla etenemisen mahdollisuudet).

Sukupuoli. Miehet ja naiset arvioivat motivaatiotekijöiden merkitystä hyvin samansuuntaisesti. Ainoat tilastollisesti merkitsevät erot syntyivät kohdista *halu auttaa ihmisiä* ja *vaihteleva, monipuolinen työ, ammatin toiminnallisuus*, jotka naiset arvioivat tärkeämmiksi kuin miehet.

Tutkintotaso. Kuviossa 3.5 on otettu tarkasteluun ainoastaan perustutkinto-opiskelijat. Heillä koulutukseen hakeutumisesta on vähemmän aikaa kuin jatko-opiskelijoilla ja motivaatiotekijät saattavat olla paremmin muistissa. Motivaatiotekijät olivat tutkintotasoittain hyvin samansuuntaiset.

Tilastollisesti merkitsevät erot löytyivät ainoastaan *alan kiinnostavuudessa* ja *työllistymismahdollisuuksissa*. Perustutkinto-opiskelijoista 80 % piti alan kiinnostavuuden merkitystä erittäin suurena, alipäällystö- ja päällystöopiskelijoista näin vastasi puolet. Päällystöopiskelijat puolestaan pitivät *hyviä työllistymismahdollisuuksia* paljon tärkeämpänä tekijänä kuin perustutkinto-opiskelijat. Perustutkinto-opiskelijoista sitä piti merkittävänä tekijänä 17 %, päällystöopiskelijoista puolestaan yli 90 %. Päällystöopiskelijoilla on ollut työelämästä jo useamman vuoden kokemus, mikä voi selittää työllistymistä tärkeänä motivaatiotekijänä.

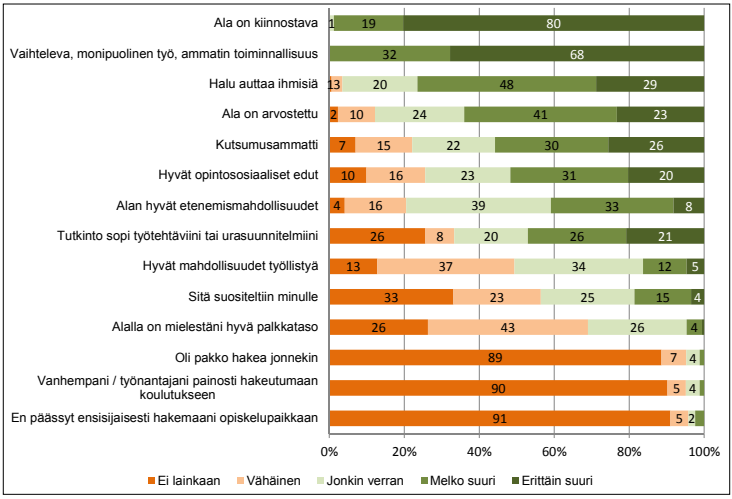

Kuvio 3.5. ”Miksi hakeuduit poliisikoulutukseen ja poliisin ammattiin? Arvioi seuraavien tekijöiden merkitystä päätöksessäsi” Perustutkinto-opiskelijat, n=164–173.

Muut opiskelijat. Muiden ammattikorkeakouluopiskelijoiden motivaatiotekijät olivat samansuuntaiset (Opamk 2010). Suurin ero syntyi *alan arvostuksessa*, jota AMK-opiskelijoista piti merkittävänä tekijänä ainoastaan 4 %. Polamk 2011 -selvityksen vastaajista puolestaan 38 % valitsi sen yhdeksi tärkeimmistä tekijöistä (perustutkinto-opiskelijoista 43 %). Polamk 2013 aineistossa yli 60 % vastaajista piti alan arvostuksen merkitystä suurena (kuviot 3.4 ja 3.5). Havaintojen perusteella poliisin ammatin nauttima arvostus on keskeinen poliisikoulutuksen vetovoimatekijä. Viimeisimmän poliisibarometrin (2013) mukaan kansalaiset ovatkin pääosin tyytyväisiä poliisiin ja luottavat poliisin ammattitaitoon.

Sen sijaan *hyvä työllistymismahdollisuus* ei ollut tämän aineiston perustutkinto-opiskelijoille niin tärkeä motiivi kuin muille ammattikorkeakouluopiskelijoille (Opamk 2010). AMK-opiskelijoista 40 % mielestä hyvä työllistymismahdollisuus on vaikuttanut opiskelualan valintaan. Polamkin perustutkinto-opiskelijoista ainoastaan 17 % piti sitä merkittävänä tekijänä. Luultavasti viime vuosina julkisuudessakin paljon puhututtaneet poliisien työllisyystilanteen ongelmat ovat olleet tiedossa opiskelijoilla jo hakuvaiheessa. Keskustelua on käyty paljon esimerkiksi juuri vuonna 2010 ja sen jälkeen, eli sinä aikana kun tämän aineiston perustutkinto-opiskelijat ovat opintonsa aloittaneet. Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijavalintayksikössä on arvioitu, että heikohko työllisyystilanne on vaikuttanut hakijoiden määrän laskuun viime vuosina. Valmistuneiden opiskelijoiden työllisyystilanteeseen on perehdytty poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuustutkimuksissa.[19]

Valtakunnallisissa nuoriin kohdistuvissa tutkimuksissa työn sisällölliset puolet ovat nousseet tärkeimmiksi ammatinvalintatekijöiksi. Nuorisotutkimusseuran[20] mukaan nuorten mielestä tärkeintä työssä on työn sisältö. Vasta sen jälkeen tulevat palkka, työsuhteen pysyvyys, etenemismahdollisuudet, työssä syntyvät ihmissuhteet ja työn sosiaalinen arvostus. Työltä odotetaan henkilökohtaista merkityksellisyyttä ja mielekkyyttä. Poliisin ammattiin hakeutuvilla korostuu sekä omakohtainen että yleinen arvostus ammattia kohtaan.

19 Esim.vuonna 2009 valmistuneista poliiseista 17 % oli työttöminä heti valmistumisensa jälkeen. Työttömyysajat olivat kuitenkin melko lyhyitä ja 1–1,5 vuotta valmistumisesta työssä oli jo yli 95 % ja työttöminä 2,9 %. Työllisyysluvut olivat vähän paremmat muilla ammattikorkeakoulualoilla, joskaan luvut eivät olleet täysin vertailukelpoisia. 2011 loppupuolella vastavalmistuneista työttöminä oli 47,5 %. Esimerkiksi joulukuussa 2011 valmistuneista työssä oli valmistumisvaiheessa vain 20 % ja heillä työllisyys pysyi alle 80 % koko ensimmäisen vuoden ajan. (Vuorensyrjä 2011 & 2013.)

20 Myllyniemi, S. 2007.

Motivaatioulottuvuudet – faktorimalli.
Myös tässä aineistossa oli nähtävissä motivaatiotekijöiden jakautuminen ”sisäisiin ja ulkoisiin motivaatioulottuvuuksiin”. Motivaatiomittarista kokeiltiin perustutkinto-opiskelijoilla faktorimallia (taulukko 3.4). Sen perusteella motivaatioulottuvuuksia löytyi viisi, joista kaksi ensimmäistä olivat ominaisarvokriteerin perusteella kaikkein luotettavimmat.

Ensimmäiselle faktorille latautuivat *kutsumusammatti, halu auttaa ihmisiä, ala on kiinnostava ja vaihteleva, monipuolinen ja toiminnallinen työ* (**F1**). Tälle faktorille latautui myös erityisesti perustutkinto-opiskelijoilla *alan arvostus*. Faktorin osioita kuvaavat osuvimmin ”sisäiset motivaatiotekijät” eli auttamisen halu ja ammatin kiinnostavuus. ”Ulkoiset motivaatiotekijät” eli työllistyminen, palkka, uramahdollisuudet jakautuivat usealle faktorille. Näistä kuitenkin voimakkaimmin latautuivat toiselle faktorille *opintososiaaliset etuudet, hyvät mahdollisuudet työllistyä, hyvät etenemismahdollisuudet* ja *alan hyvä palkkataso* (**F2**). Kolmannelle faktorille latautuneita tekijöitä voisi luonnehtia ulkoa päin tulevaksi kannustukseksi tai painostukseksi (**F3**). Neljännen faktorin henkilökohtaisen urakehityksen ja palkkauksen motivaatiotekijät korostuivat erityisesti päällystöopiskelijoilla (**F4**).

Taulukko 3.4 Motivaatiotekijöiden viiden faktorin malli

	F1	F2	F3	F4	F5
Halu auttaa ihmisiä	,614	,068	,082	-,244	,069
Kutsumusammatti	,562	-,037	,082	,118	-,158
Ala on kiinnostava	,415	-,047	-,108	,052	-,050
Ala on arvostettu	,392	,238	,290	-,048	-,005
Vaihteleva, monipuolinen työ, ammatin toiminnallisuus	,306	,094	-,107	,081	,010
Hyvät opintososiaaliset edut	-,068	,711	,122	-,068	,034
Hyvät mahdollisuudet työllistyä	,124	,417	,199	,192	-,093
Alan hyvät etenemismahdollisuudet	,088	,379	-,049	,222	,100
Sitä suositeltiin minulle	,067	,229	,546	,185	-,039
Vanhempani / työnantajani painosti hakeutumaan koulutukseen	-,041	,040	,456	,068	,035
Oli pakko hakea jonnekin	-,158	-,012	,330	,046	,283
Tutkinto sopi työtehtäviini tai urasuunnitelmiini	,026	,116	,194	,680	,064
Alalla on mielestäni hyvä palkkataso	,054	,408	,269	,428	-,137
En päässyt ensisijaisesti hakemaani opiskelupaikkaan	-,039	,022	,027	,010	,752

Principal axis factoring, Varimax, KMO=0.651, p<.001, n=164–173 (samansuuntainen tulos myös pääkomponenttianalyysillä).

4 OMAT OPINNOT, OPISKELUTAIDOT JA SAADUT VALMIUDET

Tässä luvussa käsitellään opiskelijoiden kokemusta opintojen etenemisestä ja suunnittelusta. Lisäksi vastaajat arvioivat omia opiskelutaitojaan ja opinnoista saamiaan valmiuksia. *Opiskelutaidot* tarkoittavat kykyä suoriutua opinnoissa vaadittavista tehtävistä. Niitä ovat esimerkiksi tekniset taidot, ongelmanratkaisukyky, oppimistyylit, kriittinen ajattelu ja sosiaaliset taidot. Opiskelutaitoihin kuuluvat myös opintojen suunnittelutaito ja ajankäytön hallinta.[21] Opinnoista saadut valmiudet puolestaan viittaavat työelämävastaavuuteen: Miten hyvin opiskelijat kokevat opintojen kartuttavan niitä yleisiä työelämätaitoja, joita opetussuunnitelmassa esitetään ja joita poliisin ammatissa tarvitaan?

4.1 Opintojen eteneminen

Kun opinnot ovat alkaneet, niiden etenemiseen ollaan keskimäärin tyytyväisiä. Opiskelijoilta kysyttiin viisiportaisella asteikolla tyytyväisyyttä opintojen etenemiseen suhteessa omiin tavoitteisiin. Kysymys on sama kuin valtakunnallisessa Opiskelijan ammattikorkeakoulu -tutkimuksessa (2010) ja aiemmissa Polamkin selvityksissä. Tyytyväisyys opintojen edistymiseen näytti hieman lisääntyneen edellisvuosista 2011 ja 2010. Verrattuna muihin AMK-opiskelijoihin (Opamk 2010) Polamkin vastaajat olivat tyytyväisempiä opintojensa etenemiseen. (Kuvio 4.1.)

Sukupuoli. Miehet vaikuttavat tyytyväisemmiltä opintojensa etenemiseen. Naisista lähes joka neljäs kertoi olevansa erittäin tai melko tyytymätön opintojensa etenemiseen. He olivat yhtä lukuun ottamatta kaikki perustutkinto-opiskelijoita.

Kieli. Ruotsinkielellä opiskelevat näyttävät olevan hieman tyytyväisempiä opintojen etenemiseen, mutta tässä on huomioitava ryhmän pieni koko.

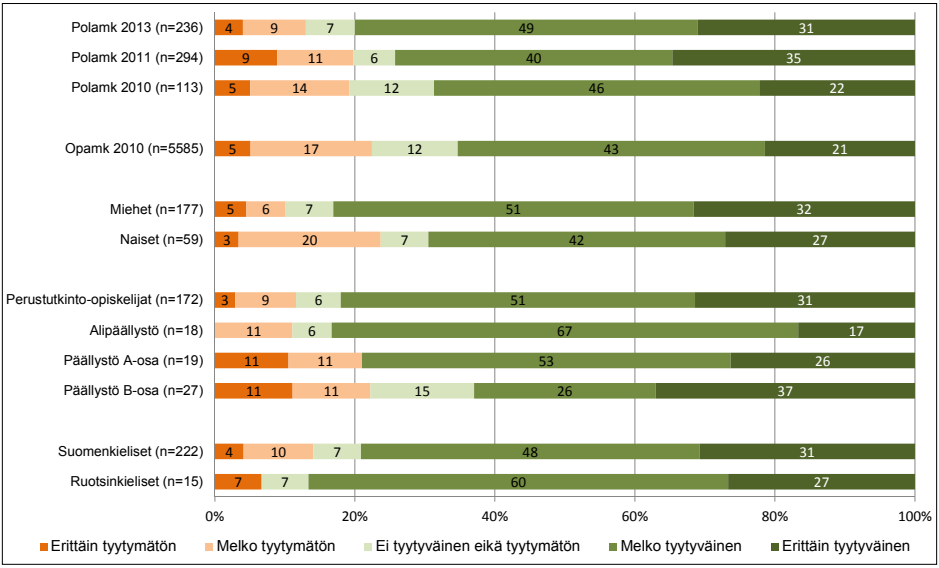

Kuvio 4.1 ”Miten tyytyväinen olet kaiken kaikkiaan opintojesi edistymiseen suhteessa asettamiisi tavoitteisiin?” Vertailu vuosittain, muihin amk-opiskelijoihin sekä vuoden 2013 osalta sukupuolen, tutkintotason ja opiskelukielen mukaan.

21 Kunttu, K. 2009.

Tutkintotaso. Päällystö-opiskelijoiden vastauksissa oli eniten hajontaa. Etenkin päällystö B-osan opiskelijat olivat keskimäärin hieman tyytymättömämpiä opintojensa etenemiseen verrattuna muihin tutkintoryhmiin. Toisaalta heissä oli eniten erittäin tyytyväisiä. Kuviosta 4.2 nähdään, että tyytymättömien määrä on vähentynyt kaikilla tutkintotasoilla verrattuna aiempiin selvityksiin, samoin tyytyväisten määrä on kasvanut (poikkeuksena vuonna 2010 A-osa, jonka vastaajat ovat olleet hyvin tyytyväisiä). Tästä vertailusta jätettiin pois alipäällystöopiskelijat, sillä heitä oli hyvin vähän aiemmissa selvityksissä.

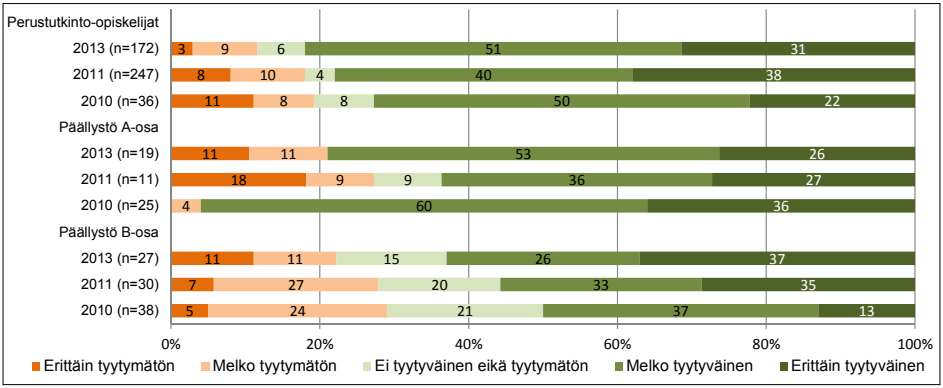

Kuvio 4.2 ”Miten tyytyväinen olet kaiken kaikkiaan opintojesi edistymiseen suhteessa asettamiisi tavoitteisiin?” Vertailu tutkintotasoittain vuosina 2013, 2011 ja 2010.

Etenemistä hidastavat tekijät. Niitä opiskelijoita, jotka eivät olleet täysin tyytyväisiä opintojensa etenemiseen[22], pyydettiin valitsemaan eri vaihtoehdoista korkeintaan neljä opintoja hidastanutta tekijää. Kysymys on sama kuin aiemmissa Opamk ja Polamk -selvityksissä, mutta vastausvaihtoehtoja muokattiin hieman aiempien havaintojen perusteella. Mittarista poistettiin osiot ”eri yksiköiden kurssien yhteensovittamisen hankaluus”, ”työskentelyvälineiden ja/tai opiskelumateriaalien heikko saatavuus” ja ”aktiivisuus opiskelijajärjestöissä”. Sen sijaan vaihtoehdoiksi lisättiin ”perhe” ja ”työnantajan suhtautuminen”. Merkittävimmät opintoja hidastaneet syyt olivat *perhe* sekä *opintojen työläys ja vaativuus,* joista kummankin tekijän valitsi noin kolmannes kysymykseen vastaajista (kuvio 4.3).

Polamk 2011 -aineiston perustutkinto-opiskelijoilla *vapaa-ajan toiminta* mainittiin kaikkein tärkeimmäksi opintoja hidastavaksi tekijäksi. Tosin mittarista puuttui *perhe*, joka nyt nousi esiin kaikilla tutkintotasoilla. Aiemmassa selvityksessä onkin avovastauksessa mainittu työn, perheen ja opiskelun yhdistämisen haasteet. Päällystö B-osan opiskelijoiden mielestä *työssäkäynti* on ollut ylivoimaisesti merkittävin tekijä jokaisessa selvityksessä. Myös *opintojen vaativuus/työläys* on valittu usein. B-osaa suoritetaankin työn ohessa, mikä asettaa suuria haasteita eri elämänalueiden yhdistämiselle.

”Muu tekijä” -avovastaukset liittyivät ennemmin omaan motivaatioon ja elämäntilanteeseen kuin oppilaitoksen toimintaan (”sairaus”, ”laiskuus”, ”muu opiskelu”). Muutama kommentti oli myös opintojen kuormittavuudesta ja esimerkiksi hankaluudesta jatkaa keskeytyneitä opintoja.

22 Vastaajat, jotka ilmoittivat olevansa korkeintaan ”melko tyytyväisiä”.

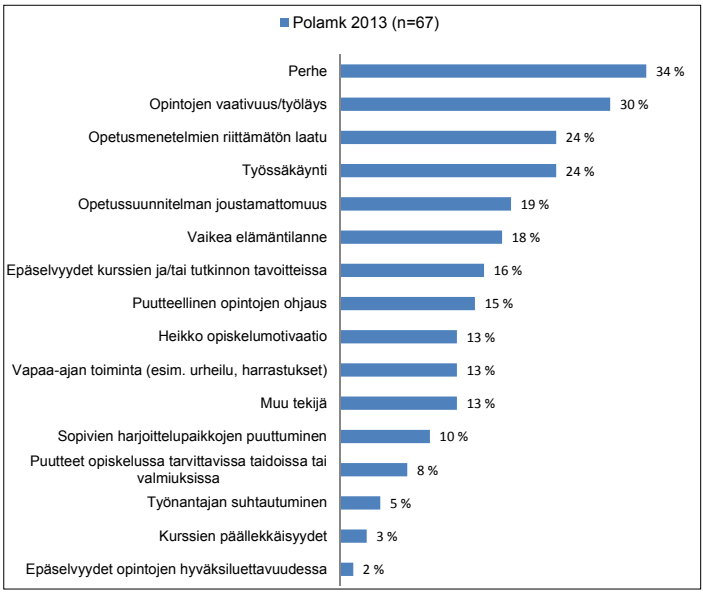

Kuvio 4.3 ”Jos opintosi ovat edenneet tavoitteitasi hitaammin, mitkä ovat tärkeimmät syyt tähän?” n=67, % vastaajista (prosentit eivät summaudu sataan, sillä vastausvaihtoehtoja sai valita korkeintaan neljä).

Tutkintotaso. Kysymykseen, joka koskiopintoja hidastavia tekijöitä, vastasi 67 opiskelijaa. Heistä puolet oli perustutkinto-opiskelijoita. Alipäällystö- ja päällystöopiskelijoista siis huomattavasti suurempi prosentuaalinen osuus listasi näitä syitä verrattuna perustutkinto-opiskelijoihin. Tutkintotasoryhmittäin vastaajia oli niin vähän, ettei syiden vertailu ole mielekästä. Pääpiirteittäin päällystöopiskelijoilla kuitenkin korostuivat *opintojen vaativuus/työläys* ja *työssäkäynti* verrattuna perustutkinto-opiskelijoihin, joilla taas *opetusmenetelmien riittämätön laatu* ja *opetussuunnitelman joustamattomuus* olivat useimmin valitut syyt. Perustutkinto-opiskelijoiden opintoja hidastavat tekijät liittyivät näin ollen useimmin oppilaitoksen toimintaan, päällystöopiskelijoilla sen sijaan henkilökohtaiseen elämään. Kaikilla tutkintotasoilla *perhe* oli yksi tärkeimmistä tekijöistä. Myös koko joukosta niillä, jotka olivat kaikkein tyytymättömimpiä opintojensa etenemiseen, opintoja hidasti eniten elämäntilanne eli perhe ja työssäkäynti.

Sukupuoli. Miesten tärkeimmät syyt opintojen hitaaseen etenemiseen olivat *perhe, opintojen vaativuus/työläys ja opetusmenetelmien riittämätön laatu* eli samat kuin koko joukossa. Naisilla sen sijaan useimmin valittu syy oli *vaikea elämäntilanne.* Kysymykseen vastanneiden naisten määrä oli pieni ja heidän valitsemansa tekijät jakautuivat melko tasaisesti vaihtoehtojen kesken. On huomattava, että esimerkiksi perustutkinto-opiskelijoista perhesyyt oli valinnut suhteessa useampi mies kuin nainen. Niistä naisista, jotka olivat kaikkein tyytymättömimpiä opintoihinsa, vain muutama oli vastannut koko kysymykseen.

Muut opiskelijat. Muiden amk-opiskelijoiden merkittävimmiksi syiksi oli mainittu työssäkäynti ja heikko opiskelumotivaatio (Opamk 2010). Varovaisesti tulkittuna opintoja hidastavat tekijät olivat samansuuntaisia kuin Polamkin. Suurin ero oli *heikossa opiskelumotivaatiossa*, joka hidasti muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden opintoja enemmän kuin polamkilaisten. Tätä eroa voi selittää se, että koko aineistoja verrattaessa Polamkin opiskelijoiden keski-ikä on korkeampi. Korkeampi ikä varmastikin lisää opiskelumotivaatiota, mutta puolestaan aiheuttaa elämäntilanteista johtuvia haasteita (vanhemmilla opiskelijoilla on todennäköisemmin esimerkiksi perhe kuin nuoremmilla), kuten jo huomattiin päällystöopiskelijoiden vastauksista.

HOPS ja opintojen suunnittelu. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) oli tehnyt puolet vastaajista. Perustutkinto-opiskelijoista HOPS:n oli tehnyt 58 %, alipäällystö- ja päällystö B-osan opiskelijoista yli 60 %, päällystö A-osan opiskelijoista kukaan ei ilmoittanut tehneensä suunnitelmaa. HOPS:n tehneitä opiskelijoita pyydettiin arvioimaan sitä koskevia väittämiä viisiportaisella asteikolla. Mittari oli sama kuin Opamk 2010 -tutkimuksessa.

Arviot opintosuunnitelman hyödyllisyydestä olivat melko kriittiset (kuvio 4.4). Vain 15 % vastaajista piti HOPS:a hyödyllisenä osana opintoja. Hyödyllisyys arvioitiin nyt vielä heikommaksi kuin aiempina vuosina (kuvio 4.5). Sen sijaan suunnitelman tekemiseen koettiin nyt saatavan huomattavasti paremmin ohjausta, samoin palautteen saanti oli lisääntynyt. Myös HOPS:n päivitysmahdollisuus parani verrattuna aiempaan kyselyyn. Muiden opintojen suoritusmahdollisuus muissa oppilaitoksissa (kotimaassa tai ulkomailla) on kaikissa selvityksissä nähty heikkona.

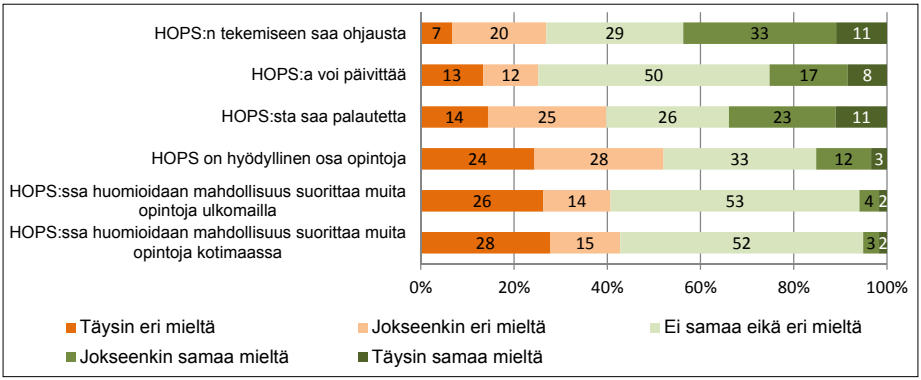

Kuvio 4.4. ”Arvioi seuraavia henkilökohtaista opintosuunnitelmaa (HOPS) koskevia väitteitä” Polamk 2013, n=118

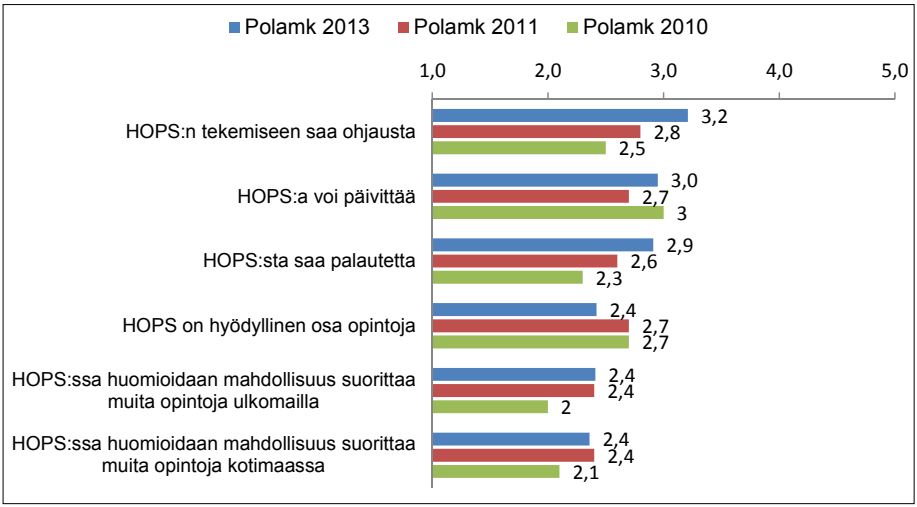

Kuvio 4.5 Arvio henkilökohtaisesta opintosuunnitelmasta (HOPS). Keskiarvovertailu 2013, 2011 ja 2011, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä.

Päällystö B-osan opiskelijoiden mielestä HOPS:n päivitysmahdollisuus oli parempi ja suunnitelma oli hyödyllisempi verrattuna muihin ryhmiin (kuvio 4.6). Palautetta he kokivat saaneensa vähän vähemmän kuin perustutkinto- ja alipäällystöopiskelijat. Tutkintotasoittain tarkasteltuna HOPS:n tekemistä arvioitiin nyt positiivisemmin kuin aiemmissa kyselyissä. Perustutkinto- ja alipäällystöopiskelijat olivat arvioineet kaikki muut osiot paitsi suunnitelman hyödyllisyyden nyt paremmiksi kuin vuosina 2011 ja 2010. Päällystö B-osan opiskelijat kokivat nyt ohjauksen ja päivitysmahdollisuuden paremmiksi, muut osiot pysyivät samanlaisina. Vertailussa on huomioitava jatko-opiskelijoiden pienet määrät kaikissa kyselyissä.

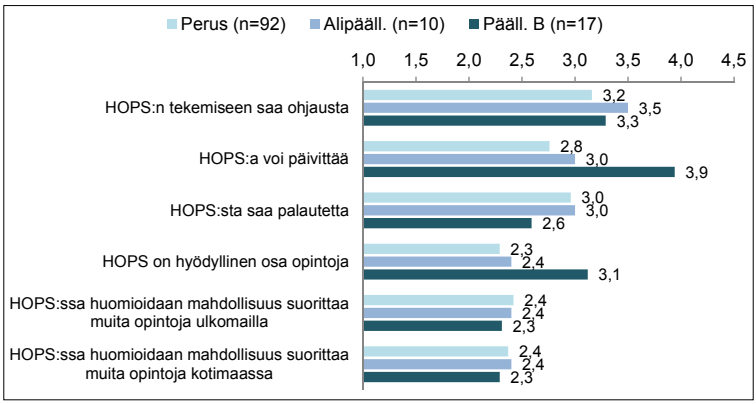

Kuvio 4.6 Arvio henkilökohtaisesta opintosuunnitelmasta (HOPS) Polamk 2013, keskiarvovertailu tutkintotasoittain (päällystö A-osa puuttuu vertailusta, koska vastaajista kukaan ei ollut tehnyt Hopsia), 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä.

Aiempien opintojen hyväksiluku. Vastaajista 28 % oli saanut hyväksiluettua aiempia opintoja nykyiseen tutkintoonsa. Useimmiten opintoja sai hyväksiluettua amk-opinnoista (11 %) ja yliopisto-opinnoista (9 %). Muutamat olivat saaneet korvauksia myös muista opinnoista, ammatillisista opinnoista ja työkokemuksesta. Verrattuna Polamk 2010 ja 2011 -kyselyihin opintojen korvaavuuksia saaneiden osuus kasvoi. Muihin amk-opiskelijoihin ero on kuitenkin vielä selvä: Opamk 2010 -aineistossa lähes puolet vastaajista oli saanut hyväksiluettua aiempia opintojaan tai osaamistaan.

Hyväksi luettuja opintoja oli useammin niillä, jotka ovat opiskelleet Polamkissa alle 2 vuotta (35 % alle 2 vuotta opiskelleista) verrattuna kauemmin opiskelleihin (n. 20 % yli kaksi vuotta opiskelleista). Tämä selittyy yhtäältä sillä, että uudemmilla opiskelijoilla on muutenkin taustallaan enemmän korkeakouluopintoja kuin muilla ja toisaalta sillä, että hyväksi lukemisen käytännöt ovat muuttuneet. Naiset ilmoittivat saaneensa korvaavuuksia useammin kuin miehet. Naisista 38 % oli saanut hyväksiluettua opintojaan, miehistä 25 %.

Niitä vastaajia, joita hyväksi lukeminen on koskenut, pyydettiin vielä arvioimaan sitä koskevan tiedon saantia ja perusteita. Suurimmalle osalle vastaajista perusteet ovat olleet selvät (kuvio 4.7). Verrattuna Polamk 2011 -kyselyyn hyväksilukupäätösten perusteista oltiin nyt paremmin perillä. Sitä vastoin useampi ilmoitti hyväksi lukemiseen liittyvien vaikeuksien vieneen intoa opiskelulta. Kolmanneksen mielestä tietoa ei ole ollut tarpeeksi saatavilla. Tiedon saatavuus parantui kuitenkin huomattavasti vuodesta 2010, jolloin vain noin viidesosa katsoi tietoa olleen tarpeeksi. Tätä selittää ainakin osittain aineistojen erilainen koostumus: Polamk 2010 -aineistossa oli suhteessa enemmän päällystöopiskelijoita, jotka taas ovat suhtautuneet hyväksi lukemista koskevan tiedon saantiin kriittisimmin. Tutkintotasoittain ei tässä tehdä muilta osin vertailua, sillä näitä väitteitä arvioi hyvin pieni määrä alipäällystöja päällystöopiskelijoita.

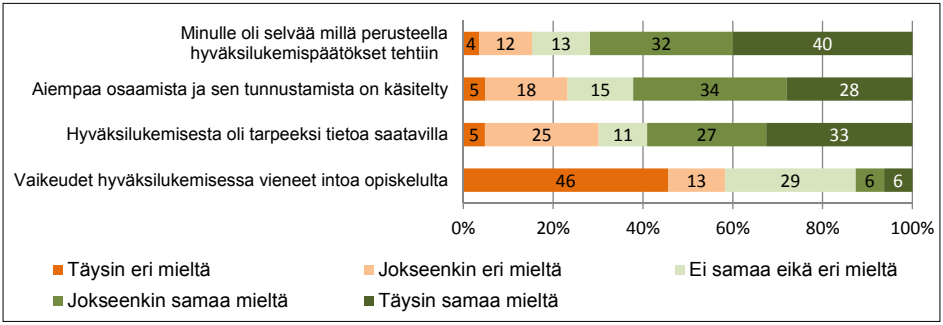

Kuvio 4.7 ”Arvioi seuraavia opintojen hyväksilukemista koskevia väittämiä”, Polamk 2013, n=79–85

Avoimella kysymyksellä pyydetyt hyväksilukemisen kehittämisehdotukset koskivat seuraavia teemoja:

a) Yleisiä hyväksilukemisen käytäntöjä

”Tarpeeksi tietoa siitä opettajien puolesta Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista pitää lisätä”
”Opiskelija ilmoittaisi niistä polamkille ja korvaavuudet käsiteltäisiin opiskelijan kanssa henkilökohtaisesti, jolloin hyväksilukujen epäselvyyksiltä vältyttäisiin.”
”Ei ole mitään järkeä että hyväksiluvusta huolimatta joutuu osallistumaan tentteihin.”
”Hyväksilukua voisi todentaa myös muilla tavoilla kuin muissa korkeakouluissa tehdyillä suoritteilla: esim. Atk-taitoja voisi todistaa näyttökokeella ja yleensäkin läsnäoloa tunneilla voisi korvata esseillä”

b) Aiempien poliisiopintojen korvaamista

”On järjetöntä, että tällä hetkellä ei lueta hyväksi mitään poliisihallinnon kursseja, jotka ovat aiemmin kuuluneet esim. alipäällystötutkintoon. Nyt 2000 -luvulla käydyt kurssit eivät kelpaa mihinkään ja samat asiat pitää käydä kuuntelemassa uudelleen, kun ne on ”naamioitu” kuuluvaksi TTJ -kokonaisuuteen.”
”Ainakin aiemmista alan opinnoista olisi ehdottomasti huomioitava vastaavat opinnot AHOT-periaatteen mukaisesti.”

c) Kieliopintoja

”Jos englanti on hallussa, niin ei sitten osallistuta yhdellekkään englannin tunnille. Osavapautukset on aika hyödyttömiä loppupeleissä.”
”Jos virkamiesruotsi on käyty aiemmin toisessa amk:ssa, niin sitten se on käyty. Ei pitäisi olla minkäänlaista läsnäolopakkoa yhdellekään ruotsin tunnille.”
”Osaan ruotsia hyvin, mutta en saa hyväksiluettua sitä, koska minulla ei ole kielitutkintoa. Miksei osaamisen näyttäminen riitä, mutta paperilapun tuominen riittää?”
”Pelisäännöt erilaisten kielitutkintojen hyväksilukemisesta tulisi selkeyttää.”

4.2 Opiskelutaidot

Polamkin pedagogisen strategian mukaan oppilaitoksen tehtävä on tukea opiskelijoita kehittämään opiskelun taitojaan ja oppimaan oppiminen on yksi opetussuunnitelmassakin mainittu tavoite. Hyvät ohjaustoimet voivat vahvistaa puutteellisia opiskelutaitoja[23]. Opiskelutaitoja kartoitettiin kyselyssä 11 osion mittarilla, jossa vastaajat arvioivat omia vahvuuksiaan viisiportaisella asteikolla (1=erittäin heikko–5=erittäin vahva). Mittari oli muuten sama kuin Opamk 2010 -tutkimuksessa, mutta siihen lisättiin ”verkossa opiskelun ja oppimisen taidot”. Verkko-opiskelua on pyritty Polamkissa kehittämään viime vuosina.

Opiskelutaitojen arvioinnissa korostui opiskelun sosiaalisuus. *Vuorovaikutus opiskelijoiden* ja *opettajien* kanssa sekä *ryhmätyöskentely* olivat vahvimmat opiskelutaidot. Heikoimpina taitoina vastaajat pitivät *tentteihin lukemista* ja *opintojen suunnittelua*. *Verkossa opiskelua ja oppimista* piti vahvana puolet vastaajista. (Kuvio 4.8.)

Opiskelutaitojen arviointiin ei vaikuttanut se, kuinka kauan on opiskellut nykyistä tutkintoaan tai kuinka pitkä kokemus kaiken kaikkiaan on oppilaitoksesta. Esimerkiksi ne perustutkinto-opiskelijat, jotka ovat aloittaneet opintonsa alle vuosi sitten, arvioivat opiskelutaitonsa samanlaisiksi kaikilla osa-alueilla kuin ne, jotka ovat opiskelleet pidempään. Tämä havainto viittaisi siihen, ettei opiskelutaitojen koeta juuri kehittyvän opintojen aikana.

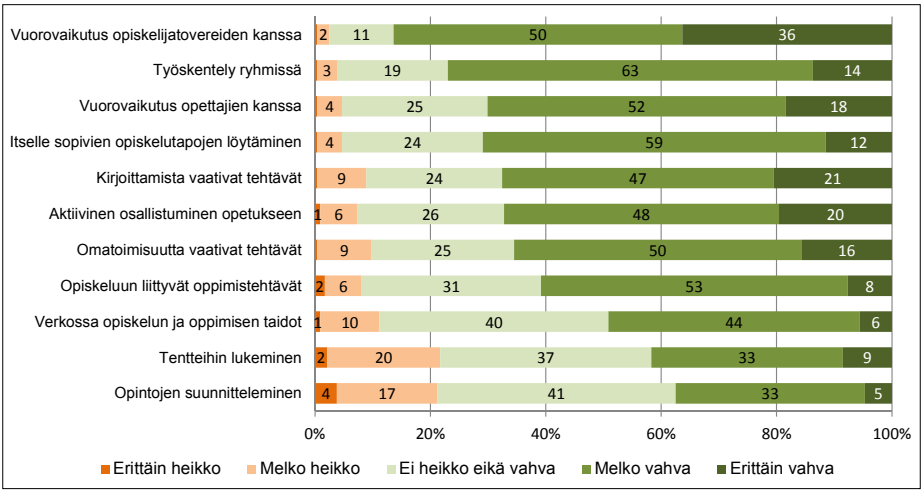

Kuvio 4.8 ”Arvioi vahvuuksiasi seuraavissa asioissa.” Polamk 2013

Arvioinnit ovat pysyneet hyvin samansuuntaisena kaikissa selvityksissä (kuvio 4.9). Vuoden 2011 selvityksessä oli tosin enemmän sellaisia vastaajia, jotka olivat arvioineet *ryhmätyöskentelyn* (85 %), *vuorovaikutuksen opettajien kanssa* (80 %) ja *osallistumisen opetukseen* (82 %) vahvoiksi.[24] Vuoden 2013 vastaavat osuudet olivat 77 %, 70 % ja 68 %. Tutkintotasoittain tarkastellen opiskelutaitojen arviot eivät juuri ole muuttuneet.

23 Esim. Kunttu, K. 2009; Kujala, J. 2009.

24 Oppitunneilla osallistumista kartoittavan kysymyksen muoto on muuttunut: 2011 ”Opetuksen seuraaminen oppitunneilla/luennoilla” -> 2013 ”Oma aktiivinen osallistuminen opetukseen oppitunneilla”

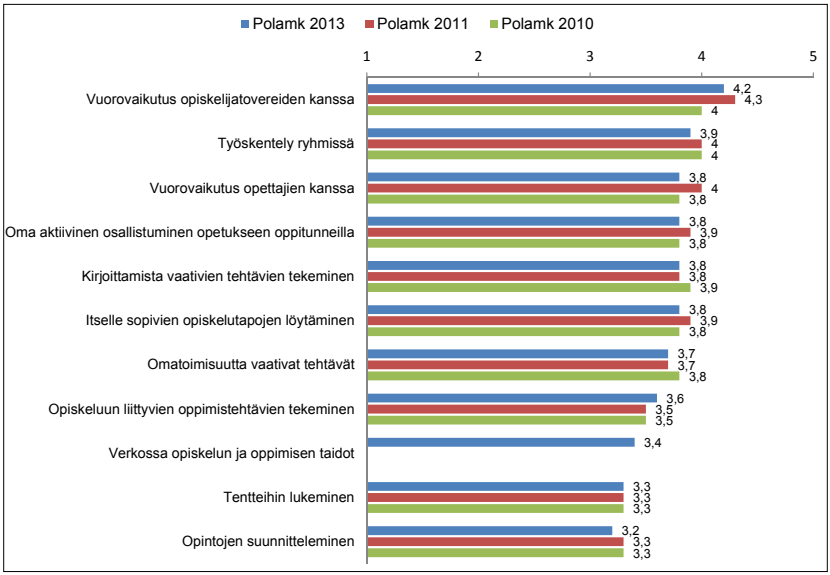

Kuvio 4.9. Opiskelutaitojen arviointi. Keskiarvovertailu 2013, 2011 ja 2010, 1 = erittäin heikko . . . 5 = erittäin vahva

Sukupuoli. Vuoden 2013 aineistossa miehet arvioivat *aktiivisen osallistumisen opetukseen* vahvemmaksi kuin naiset. Naiset sen sijaan pitivät *omatoimisuutta ja kirjoittamista vaativia tehtävien tekemistä, tentteihin lukemista ja oppimistehtävien tekemistä* vahvempina kuin miehet. Kaikki taidot, jotka naiset arvioivat miehiä vahvemmiksi, olivat itsenäistä opiskelua vaativia taitoja. Sen sijaan aktiivisuus opetuksessa, jonka miehet arvioivat naisia vahvemmaksi, liittyi ryhmätilanteisiin oppitunneilla. Naisten heikommissa arvioissa saattaa näkyä se, että he ovat vähemmistössä, eivätkä ehkä sen vuoksi koe luokkatilanteissa osallistumista yhtä luontevana kuin miehet. Erot sukupuolten välillä säilyivät näissä taidoissa silloinkin, kun tutkintotaso huomioitiin.[25] Muissa opiskelutaidoissa erot eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Pohjakoulutus ja ikä. Vertailtaessa opiskelutaitoja eri koulutustaustoista tulevien opiskelijoiden välillä[26], ei eroja ollut lainkaan sosiaalisissa taidoissa eikä aktiivisessa osallistumisessa opetukseen. Sen sijaan ne opiskelijat, jotka olivat ennen poliisiopintoja suorittaneet alemman tai ylemmän yliopistotutkinnon, arvioivat itsenäiset ja teoreettiset opiskelutaitonsa[27] vahvemmiksi kuin muista koulutustaustoista tulevat. Muista koulutustaustoista tulevien välillä ei ollut suuria eroja opiskelutaitojen arvioissa. Ikä puolestaan vaikutti siten, että iältään vanhemmat vastaajat[28] arvioivat *aktiivisen osallistumisen opetukseen* vahvemmaksi kuin nuoremmat vastaajat.

25 Tässä verrattiin keskenään perustutkinto-opiskelijoista miehiä ja naisia, joiden välillä erot mainituissa opiskelutaidoissa säilyivät. Muilla tutkintotasoilla vertailua ei voitu suorittaa, sillä naisten määrä oli niin pieni.

26 Korkein pohjakoulutus ennen poliisiopintoja (koodattiin uudelleen viiteen ryhmään: ammattikoulu, lukio, opisto, AMK, yliopisto)

27 Tilastollisesti merkitsevät erot syntyivät **kirjoittamista vaativissa tehtävissä, itselle sopivien opiskelutapojen löytämisessä, omatoimisuutta vaativissa tehtävissä, oppimistehtävissä, tentteihin lukemisessa, opintojen suunnittelussa ja verkossa opiskelun taidoissa.**

28 Erityisesti yli 40-vuotiaat pitivät tätä vahvuutenaan, mutta jo yli 30-vuotiaat arvioivat aktiivisen osallistumisen vahvemmaksi kuin alle 30-vuotiaat.

Tutkintotaso. Kuviosta 4.10 nähdään, että opiskelutaitojen arvioinnissa oli joitain eroja tutkintotasoittain. Perustutkinto-opiskelijat arvioivat *aktiivisen osallistumisen oppitunneilla* heikommaksi kuin muut ryhmät. Perustutkinto-opiskelijat ja alipäällystöopiskelijat pitivät *oppimistehtävien tekemistä* ja *opintojen suunnittelua* heikompana kuin päällystöopiskelijat. Alipäällystöopiskelijat erottuivat omana ryhmänään monessa opiskelutaidossa: heillä *omatoimisuutta ja kirjoittamista vaativat tehtävät*, *tentteihin lukeminen ja oppimistehtävien teko* sekä *opintojen suunnittelu* olivat heikompia kuin muiden tutkintotasojen vastaajilla. Alipäällystöopiskelijat arvioivat siten taitonsa heikommiksi itsenäistä ja teoreettista otetta vaativissa opiskelutaidoissa. Sen sijaan *vuorovaikutusta muiden opiskelijoiden* kanssa he pitivät vahvempana kuin muut. Vertailussa on huomioitava alipäällystöopiskelijoiden pieni määrä.

Vuoden 2010 selvityksessä alipäällystöopiskelijoiden heikommat arviot omista teoreettisista ja itsenäisen opiskelun taidoistaan tulkittiin siten, että heidän alipäällystöopintonsa olivat juuri alkaneet eli he olivat vasta totuttautumassa jälleen opiskeluun. Opintoihin pääseminen edellyttää muutaman vuoden työkokemusta, jonka aikana tällaisten taitojen ylläpitäminen saattaa olla hankalaa. Toisaalta samaa ei ole havaittavissa päällystöopiskelijoilla. Vuoden 2013 aineistossa sekä alipäällystö- että päällystö A-osan opiskelijat ovat aloittaneet jatko-opintonsa vuonna 2012, mutta itsenäisissä opiskelutaidoissa oli eroja näidenkin ryhmien välillä.

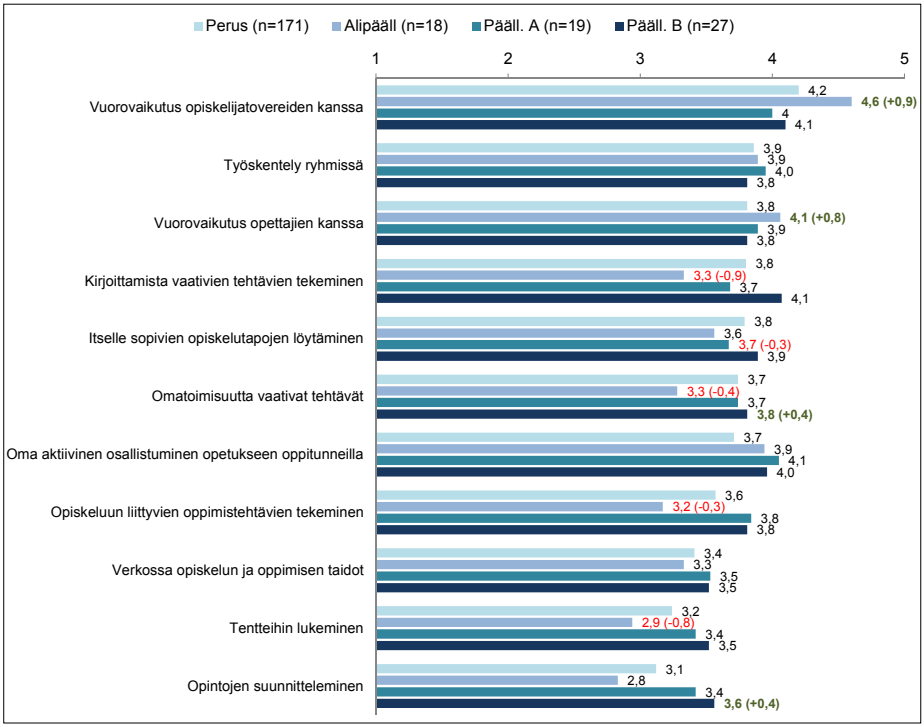

Kuvio 4.10. ”Arvioi vahvuuksiasi seuraavissa asioissa” Polamk 2013, keskiarvovertailu tutkintotasoittain (suluissa muutos vuodesta 2011, jos se on vähintään +/- 0,2)
1 = erittäin heikko ... 5 = erittäin vahva

Muut opiskelijat. Opamk 2010 -aineiston ammattikorkeakouluopiskelijat arvioivat opiskelutaitojaan hyvin samaan tapaan kuin Polamkin opiskelijat. Hekin pitivät sosiaalisia taitojaan vahvimpina ja opintojen suunnittelua ja tentteihin lukemista heikoimpina taitoinaan. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden arviot teoreettisista ja itsenäisistä opiskelutaidoista näyttivät hieman parantuvan opiskelupolun edetessä (AMK -> YAMK), sosiaaliset taidot puolestaan säilyivät samanlaisina. Myös Polamkin aineistossa erityisesti päällystö B-osan opiskelijat arvioivat joitakin näistä taidoista vahvemmiksi kuin perustutkinto-opiskelijat (tentteihin luku, oppimistehtävät, opintojen suunnittelu ja kirjoittamista vaativat tehtävät). Poikkeuksena oli kuitenkin, että perustutkinto-opiskelijat arvioivat nämä taitonsa paremmiksi kuin alipäällystöopiskelijat.

Opiskelutaitojen ulottuvuudet – faktorimalli. Opiskelutaitojen faktorimallissa muodostui selkeästi kaksi ulottuvuutta (taulukko 4.1). Ensimmäiselle faktorille latautuivat ”itsenäisen ja teoreettisen opiskelun taidot” (*itselle sopivien opiskelutapojen löytäminen, omatoimisuutta vaativat tehtävät, kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen, tentteihin lukeminen, opiskeluun liittyvien oppimistehtävien tekeminen ja opintojen suunnitteleminen)* (**F1**). Toiselle faktorille latautuivat puolestaan ”sosiaaliset opiskelutaidot” (*osallistuminen opetukseen oppitunneilla, työskentely ryhmissä, vuorovaikutus opiskelijatoverien ja opettajien kanssa)* (**F2**). Verkossa opiskelun taidot eivät sijoittuneet erityisen voimakkaasti kumpaakaan faktoriin. Ulottuvuudet eivät korreloi keskenään eli niitä voi pitää toisistaan erillisinä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi vahvat arviot sosiaalisissa taidoissa ovat riippumattomia itsenäisten ja teoreettisten taitojen arvioista. Itsenäisten opiskelutaitojen voimistuminen ei näin ollen lisää sosiaalisia opiskelutaitoja ja päinvastoin.

Kun näistä faktoreista muodostettiin summamuuttujat (vastaajan keskiarvo itsenäisissä opiskelutaidoissa ja sosiaalisissa opiskelutaidoissa), vahvistui jo aiempi havainto naisten ja miesten välisestä erosta. Naisten arviot itsenäisistä ja teoreettisista opiskelutaidoista olivat hieman vahvemmat kuin miesten ($t(233)=2.778$, $p<.01$). Sosiaalisissa opiskelutaidoissa eroa ei sen sijaan löytynyt. Samoin vahvistui havainto siitä, että alipäällystöopiskelijoiden arviot itsenäisistä ja teoreettisista opiskelutaidoista olivat heikommat kuin muiden tutkintotasojen opiskelijoilla, päällystöopiskelijoilla ne olivat puolestaan vahvimmat. Sosiaalisissa opiskelutaidoissa ei ollut eroja tutkintotasoittain.

Enemmistö vastaajista (61 %) arvioi omat sosiaaliset opiskelutaitonsa vahvemmiksi kuin itsenäiset opiskelutaitonsa, noin viidennes (22 %) puolestaan piti itsenäisiä opiskelutaitoja vahvempina. Loput arvioivat molemmat ulottuvuudet yhtä vahvoiksi. Toisaalta ns. sosiaalisten opiskelutaitojen vahvuus verrattuna teoreettisiin ja itsenäisiin opiskelutaitojen on melko odotettava havainto. Omien opiskelutaitojen arviointi saattaa todellisuudessa olla osittain kokemus tai tuntemus siitä, kuinka vaikeita tai helppoja opintojen eri osiot ovat.

Esimerkiksi ryhmätyö, tuntikeskustelu tai muu vuorovaikutus muiden opiskelijoiden kanssa on monelle helppoa ja mukavaakin, kun taas esimerkiksi tenttiin lukeminen koetaan helpommin raskaaksi tai tylsäksi.

Taulukko 4.1 Opiskelutaitojen kahden faktorin malli

	F1	F2
Oma aktiivinen osallistuminen oppitunneilla		,735
Työskentely ryhmissä		,750
Itselle sopivien opiskelutapojen löytäminen	,622	
Omatoimisuutta vaativat tehtävät	,761	
Kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen	,733	
Tentteihin lukeminen	,771	
Opiskeluun liittyvien oppimistehtävien tekeminen	,726	
Opintojen suunnitteleminen	,759	
Vuorovaikutus opiskelijatovereiden kanssa		,742
Vuorovaikutus opettajien kanssa		,743
Verkossa opiskelun ja oppimisen taidot	,454	,311

Principal Component Analysis, Varimax. KMO=.829, p<.001, n=234–235

4.3 Opinnoista saadut valmiudet

Opiskelijat pohtivat kyselyssä tähänastisista opinnoista saamiaan valmiuksia työtä ja elämää varten. Mittari koostui 17 valmiudesta, joiden karttumista tuli arvioida viisiportaisella asteikolla (1=ei lainkaan–5=erittäin paljon). Mittarissa oli mukana sekä poliisin ammatin yleisvalmiuksia (”ammatillinen asiantuntemus”, ”kyky kehittyä ammatissa”, ”eettinen osaaminen”) että työelämätaitoja (”yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot”, ”kielelliset taidot”, ”tiedonhakutaidot”). Mukana oli myös yleisiä yhteiskunnassa toimimisen taitoja (”yleissivistys”, ”yhteiskunnallinen vaikuttaminen”, ”suvaitsevaisuus”). Mittari oli Opamk 2010 -tutkimuksesta, mutta siihen oli lisätty Polamkin tarpeita varten osiot ”kyky toimimiseen toisella kotimaisella kielellä”, ”oppimisen taidot”, ”eettinen osaaminen” ja ”tiedonhakutaidot”. Nämä valmiudet pohjautuvat poliisin perustutkintokoulutuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Toisen kotimaisen kielen opinnot ja kielikoe kuuluvat poliisin perustutkintoon ja valtionhallinnon kielitutkinnon mukainen kielen tyydyttävä/hyvä ymmärtäminen (ja/tai suullinen ja kirjallinen taito) on vaatimuksena poliisin virkaan nimitettäessä. Eettinen osaaminen puolestaan sisältyy olennaisesti poliisin virkaan ja vaatimuksiin, sillä poliisietiikka ohjaa poliisin toimintaa. Poliisin perustutkintokoulutuksen opetussuunnitelmassa todetaan yhtenä koulutuksen tavoitteena olevan, että *”opiskelija tietää ja omaksuu poliisin toimintaa säätelevät normit sekä ammattikunnan eettiset periaatteet”*. Merkittävyyttä korostaa lisäksi se, että poliisin perustutkinnon suorittaneet antavat poliisin eettisen valan erillisessä valatilaisuudessa.

Polamk 2013 -kyselyn mittarista oli puolestaan poistettu ”valmiudet kansainväliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön”, sillä näitä valmiuksia ei ole ollut poliisikoulutuksen tutkintosisällöissä eikä opetussuunnitelmissa. Meneillään olevan koulutusrakenteen kokonaisuudistuksen hankeraportin mukaan poliisikoulutuksesta tulisi kuitenkin tehdä entistä kansainvälisempää ja kansainvälistymisnäkökulman tulisi näkyä opetussuunnitelmassa. Jatkossa tämän valmiuden palauttaminen mittariin voisi siis olla paikallaan.

Poliisin koulutusrakenteen kokonaisuudistuksella pyritään vastaamaan poliisin työn muutoksiin tulevaisuudessa. Samalla koulutuksessa tavoiteltavat valmiudet oletettavasti muuttuvat jonkin verran. Joidenkin valmiuksien painoarvo luultavasti lisääntyy entisestään, kuten tiedonhaun taidot, kyky kriittiseen tiedon käsittelyyn, ongelmanratkaisutaidot ja työtapojen kehittäminen sekä monikulttuurisen työn hallinta[29].

Polamk 2013 -aineiston vastaajista neljä viidestä oli sitä mieltä, että opinnoista saa hyvät valmiudet *ammatilliseen kehittymiseen*. Koulutus kehittää erityisesti myös *yhteistyötaitoja* ja *ammatillista asiantuntemusta ja pätevyyttä*. Heikoimmat valmiudet kehittyvät vastaajien mielestä *kielillä toimimisessa* ja *yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa*. (Kuvio 4.11.) Myös perustutkintokoulutuksen vaikuttavuustutkimuksessa valmistuneet poliisit olivat arvioineet kykynsä toimia toisella kotimaisella kielellä melko heikoiksi[30].

Vahvimmiksi arvioidut valmiudet ovat pysyneet samoina aiempiin selvityksiin verrattuna. Monien muiden valmiuksien arviot kuitenkin heikentyivät. Verrattuna Polamk 2011 -aineistoon opintojen katsottiin nyt kehittävän vähemmän *tiedonhakutaitoja, suvaitsevaisuutta, luovaa ongelmanratkaisua, oman alan kehittämistä, johtamistaitoja, yhteiskunnallista vaikuttamista* ja *vieraalla kielellä toimimista*.

29 Vuorensyrjä, M. 2011, 63
30 Vuorensyrjä, M. 2011, 67.

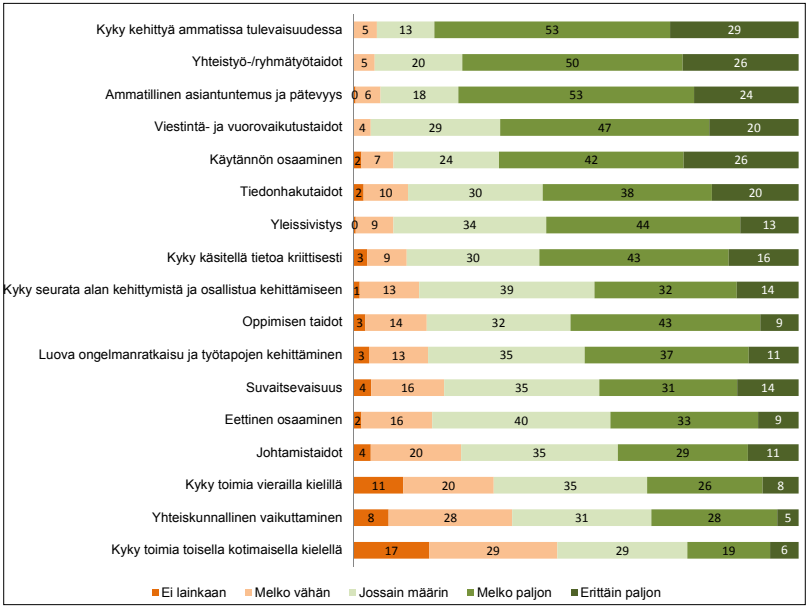

Kuvio 4.11 ”Arvioi, minkä verran tähänastiset opintosi ovat antaneet seuraavia valmiuksia työtä ja elämää varten.” Polamk 2013, n=230–236.

Sukupuoli. Miehet ja naiset arvioivat saamiaan valmiuksia lähes identtisesti. Ainoa tilastollisesti merkitsevä ero oli *oppimisen taidoissa*, joita miehet kokivat opintojen kehittävän enemmän kuin naiset.

Kieli. Ruotsin kielellä opiskelevat arvioivat opintojen kehittäneen *yleissivistystä*, *kykyä toimia toisella kotimaisella kielellä*[31] ja *yhteiskunnallista vaikuttamista* enemmän kuin suomenkieliset opiskelijat.

Muut opiskelijat. Opinnoista saatuja valmiuksia on arvioitu Polamkissa samansuuntaisesti kuin muissa ammattikorkeakouluissa (Opamk 2010). Myös muut AMK-opiskelijat arvioivat saaneensa parhaat valmiudet ammatilliseen kehittymiseen ja asiantuntemukseen sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoihin. Heikoimmat arviot saivat johtamistaidot, vierailla kielillä toiminen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Polamkin vastaajat arvioivat ammatillisen kehittymisen ja asiantuntemuksen kehittymisen jonkin verran korkeammalle kuin muut AMK-opiskelijat. Päällystöopiskelijat myös kokivat saaneensa enemmän johtamistaitoja kuin ammattikorkeakoulujen jatko-opiskelijat. Tämä on ymmärrettävä havainto, sillä poliisin jatko-opinnot ovatkin juuri esimiestehtäviin valmistavia opintoja.

Nuoret ovat aiemmissa tutkimuksissa pitäneet tärkeimpinä työssä tarvittavina taitoina ammattitaitoa, sosiaalisia taitoja ja kielitaitoa[32]. *Ammattitaito* korostui myös Polamkin opiskelijoilla ja sen kehittämiseen he ovat myös kokeneet saaneensa hyvät lähtökohdat. Toiseksi eniten valmiuksia oli saatu sosiaalisiin taitoihin: *yhteistyö/ryhmätyötaitoihin ja vuorovaikutukseen*. Polamkin opiskelijat kokivat myös saaneensa paljon *käytännön osaamiseen* liittyviä valmiuksia[33]. Valmiudet vierailla kielillä toimimiseen sen sijaan arvioitiin heikoimmiksi.

31 Lomakkeessa kysymyksen muoto oli ”Förmåga att sköta saker på det andra inhemska språket”. Vaikka ruotsin kielellä opiskelevien toinen kotimainen kieli on suomi, aineistosta ei selviä, kumpaa kieltä he vastatessaan ajattelivat.
32 Sulander J. ym. Nuoret ja työ 2006 -barometri
33 Myös perustutkintokoulutuksen vaikuttavuustutkimuksessa (2011) koulutuksen vahvuuksina pidettiin käytäntöön liittyviä taitoja (esim. voimankäyttö ja kenttäharjoittelu).

Tutkintotaso. Perustutkinto- ja alipäällystöopiskelijat erosivat monessa kohdassa päällystöopiskelijoista (kuvio 4.12). *Ammatillinen asiantuntijuus ja pätevyys, suvaitsevaisuus, kyky seurata alan kehittymistä, tiedon kriittinen käsittely, oppimisen taidot ja eettinen osaaminen* olivat valmiuksia, joiden kehittymisen perustutkinto- ja alipäällystöopiskelijat arvioivat heikommaksi kuin päällystöopiskelijat. Ammatillisuuteen liittyvät taidot kuten asiantuntijuus, kyky seurata oman alaa ja eettinen osaaminen eivät ole helposti havaittavia konkreettisia taitoja ja saattavat vielä opintojen alkuvaiheessa tuntua jäsentymättömiltä. Ne kehittyvät ja havainnollistuvat pitkälti työkokemuksen myötä, joten erot tutkintoryhmien välillä näissä valmiuksissa ovat ymmärrettäviä.

Lisäksi perustutkinto-opiskelijat kokivat saaneensa *johtamistaitoja* vähemmän kuin muut ryhmät. Päällystö B-osan vastaajat puolestaan olivat sitä mieltä, että opinnot ovat kehittäneet kaikkein eniten juuri johtamistaitoa. Tämä on luonnollista, sillä jatko-opinnoissa huomio kiinnitetään nimenomaan esimiestaitoihin. Kielissä alipäällystö- ja päällystö B-osan opiskelijat arvioivat valmiutensa heikommiksi kuin muiden tutkintotasojen vastaajat.

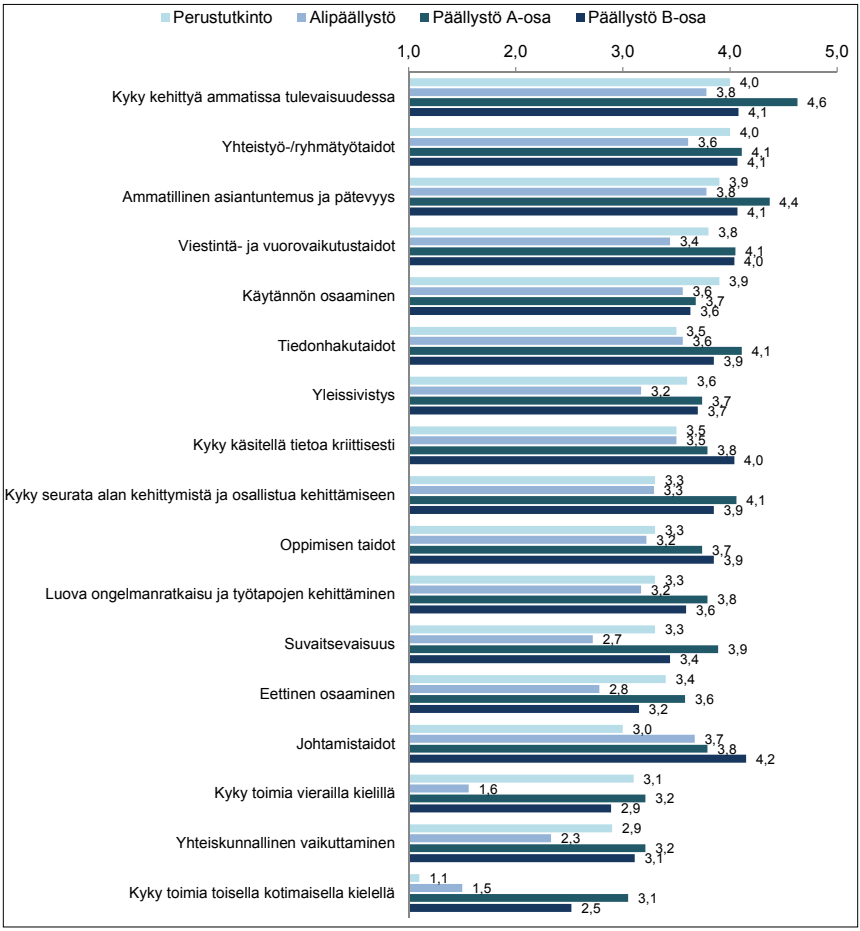

Kuvio 4.12. Opinnoista saadut valmiudet. Polamk 2013, keskiarvovertailu tutkintotasoittain, 1 = ei lainkaan . . . 5 = erittäin paljon.

Valmiuksien ulottuvuudet – faktorimalli. Faktorimallia hyödyntämällä tutkittiin, löytyisikö opintojen kehittämistä valmiuksista toisistaan erillisiä ulottuvuuksia. Tarkastelussa löytyikin ominaisarvokriteerin perusteella neljä ulottuvuutta (taulukko 4.2). Ensimmäiseen ulottuvuuteen latautuivat tiedon käsittelemisen, ongelmanratkaisun, kehittämisen ja vaikuttamisen valmiudet sekä oppimisen taidot (**F1**). Käytännöllisyys puolestaan yhdistyi vahvasti ammatillisuuteen, sillä toiseen ulottuvuuteen latautuivat ammatillinen asiantuntemus ja kehittymiskyky sekä käytännön osaaminen (**F2**).

Kolmatta ulottuvuutta voisi luonnehtia ihmisten kanssa toimimisen valmiutena: siinä olivat mukana suvaitsevaisuus, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot sekä johtamistaidot. Myös eettinen osaaminen latautui tälle faktorille. (**F3**) Kielet puolestaan muodostivat oman ulottuvuutensa (**F4**). Kyky toimia vierailla kielillä ja toisella kotimaisella kielellä olivat siis yhteydessä toisiinsa, mutta erottautuivat muista valmiuksista erilliseksi kokonaisuudekseen.

Erityisesti ensimmäisen ulottuvuuden eli tiedon käsittelyn sekä aktiivisen kehittämisen ja vaikuttamisen valmiudet heikentyivät aiemmasta kyselystä.

Taulukko 4.2 Opintojen kehittämien valmiuksien neljän faktorin malli

	F1	F2	F3	F4
Käytännön osaaminen		,791		
Yleissivistys				,323
Ammatillinen asiantuntemus ja pätevyys		,872		
Kyky kehittyä ammatissani tulevaisuudessa		,665		
Suvaitsevaisuus			,717	,321
Yhteistyötaidot, ryhmätyötaidot			,788	
Kyky seurata oman alan kehittymistä ja osallistua sen kehittämiseen	,490	,327	,367	
Johtamistaidot	,325	,448	,478	
Viestintä- ja vuorovaikutustaidot			,569	
Kyky toimimiseen toisella kotimaisella kielellä				,796
Kyky toimimiseen vierailla kielillä				,765
Kyky käsitellä tietoa kriittisesti	,663			
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	,652			,322
Luova ongelmanratkaisu ja työtapojen kehittäminen	,748			
Oppimisen taidot	,775			
Eettinen osaaminen	,359		,478	,358
Tiedonhakutaidot	,734			

Principal component analysis, Varimax. KMO=.859, p<.001. n=230–236.

5 VOIMAVARAT JA SAATU TUKI

Opiskelukykyyn vaikuttavat myös muut kuin yksilölliset ominaisuudet. Oppimisympäristö ja -yhteisö sekä saatavilla oleva sosiaalinen tuki vaikuttavat opiskelijan jaksamiseen, hyvinvointiin ja opintojen edistymiseen. Erilaiset oppilaitoksen tarjoamat tukimuodot auttavat, jos elämäntilanne tilapäisesti heikentää omia voimavaroja.[34] Tässä selvityksessä *omat voimavarat* tarkoittavat opiskelijan sosiaalista tukiverkostoa, fyysistä ja psyykkistä terveydentilaa sekä terveyteen vaikuttavia tottumuksia.

5.1 Terveys ja jaksaminen

Opiskelukuntoa mitattiin arviolla omasta terveydestä, jaksamisesta, elämänhallinnasta ja sosiaalisista suhteista. Mittari oli sama kuin Opamk 2010 -kyselyssä. Voidaan olettaa, että poliisiopiskelijoiden kokemus omasta terveydestä ja toimintakyvystä on jo lähtökohtaisesti melko hyvä, sillä he käyvät läpi tarkan seulan valintaprosessista valmistumiseen. Kokelailta vaaditaan jo sisään pääsemiseksi esimerkiksi tietty fyysinen kuntotaso. Vastaajat arvioivatkin oman terveytensä, fyysisen toimintakyvyn, jaksamisen ja elämänhallintansa erittäin vahvoiksi (kuvio 5.1). Kaikilla osa-alueilla yli 90 % vastaajista ilmoitti olevansa samaa mieltä väittämien kanssa. Terveys koettiin kaikkein vahvimmaksi osa-alueeksi.

Vuodesta 2010 lähtien kaikkien osa-alueiden arviot ovat parantuneet. Niiden määrä, jotka ovat vastanneet olevansa täysin samaa mieltä, on kasvanut kaikissa voimavaroissa. (Kuvio 5.2.). Polamkin opiskelijat arvioivat kaikki osa-alueet hieman vahvemmiksi kuin muut ammattikorkeakouluopiskelijat keskimäärin (Opamk 2010).

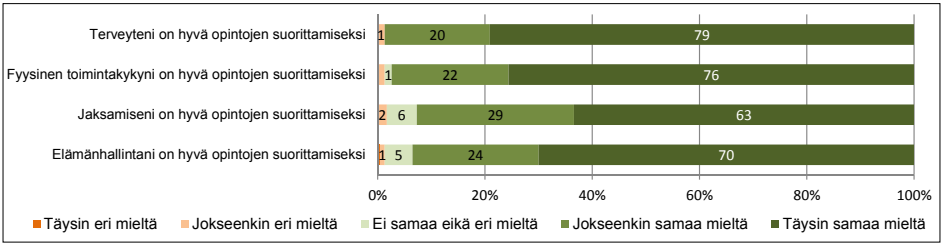

Kuvio 5.1. ”Mitä mieltä olet seuraavista opiskelukykyyn liittyvistä väittämistä?” Polamk 2013, n=230–235

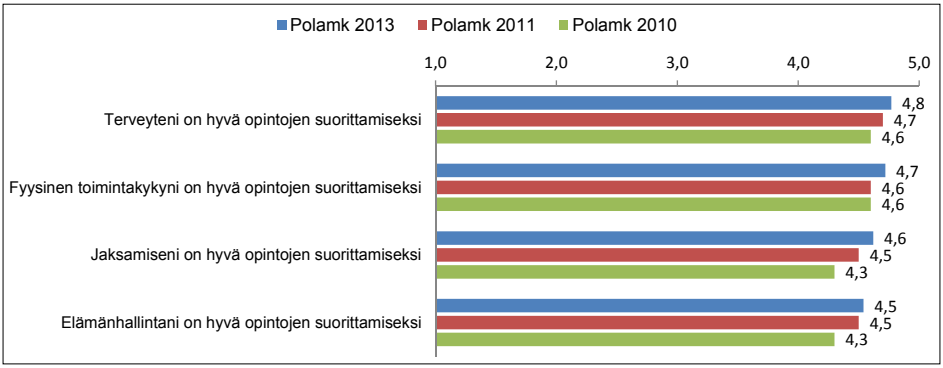

Kuvio 5.2. Omat voimavarat.Keskiarvovertailu 2013, 2011 ja 2010, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä

34 Esim. Kunttu, K. 2009; Kujala, J. 2009.

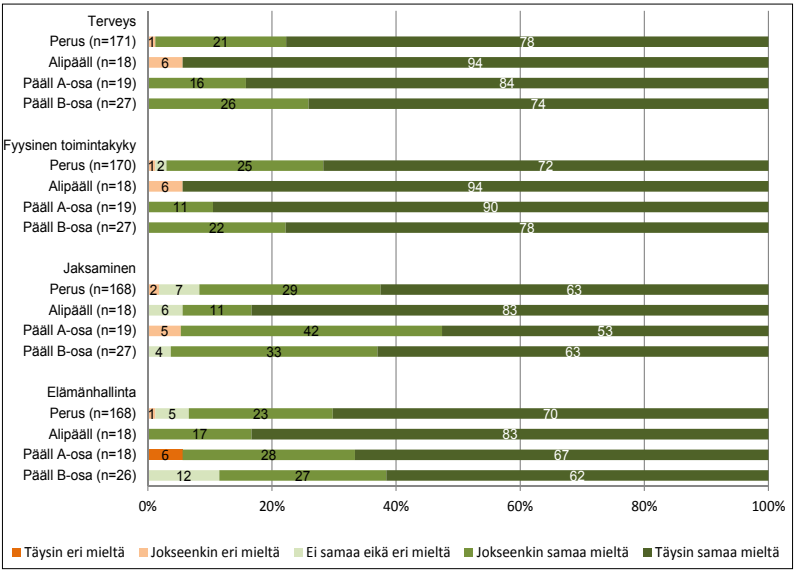

Kuvio 5.3. Omat voimavarat. Polamk 2013, vertailu tutkintotasoittain.

Kuviosta 5.3 nähdään, että alipäällystöopiskelijat arvioivat voimavaransa aavistuksen paremmiksi kuin muut, mutta muuten tutkintotasoittain ei juuri ole eroja. Verrattuna aiempaan selvitykseen perustutkinto-opiskelijoiden kaikki osa-alueet ovat pysyneet yhtä vahvoina, muilla tutkintotasoilla ne ovat jonkin verran vahvistuneet.

Päihteet. Uusimpaan kyselyyn lisättiin päihteiden käyttöä koskeva osio. Alkoholin, tupakan, nuuskan ja muiden päihdeaineiden käyttöä pyydettiin arvioimaan viisiportaisella asteikolla (en koskaan – 4 kertaa viikossa tai useammin). Kuviosta 5.4 nähdään, että yleisintä oli alkoholin käyttö: vajaa puolet vastaajista ilmoitti käyttävänsä alkoholia vähintään 2–4 kertaa kuussa. Säännöllisesti (4 kertaa viikossa tai useammin) tupakoivia oli joka kymmenes ja nuuskaavia 16 %.[35]

Tutkintotasoittain tarkastellen alkoholin käytössä oli eroja: säännöllinen käyttö oli yleisintä päällystö A ja B -osien opiskelijoilla, jotka myös ovat iältään vanhempia kuin perustutkinto-opiskelijat. Muiden päihteiden kohdalla erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä. Miehet käyttävät jonkin verran enemmän alkoholia ja nuuskaa verrattuna naisiin. Miehistä lähes joka neljäs (24 %) kertoi käyttävänsä nuuskaa vähintään 2–3 kertaa viikossa. (Kuvio 5.5.)

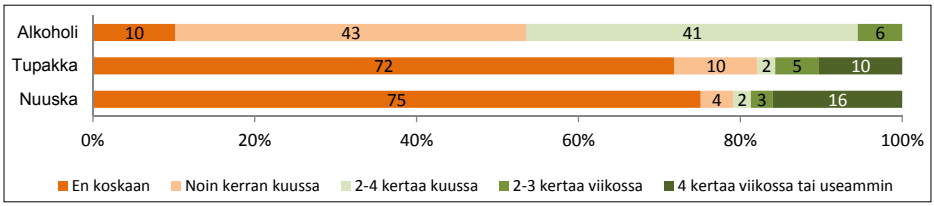

Kuvio 5.4. ”Käytätkö seuraavia päihteitä?”Polamk 2013, n=224–235

35 Päihdeosiossa oli myös kohta ”muut päihteet”, joita yksi vastaaja ilmoitti käyttävänsä.

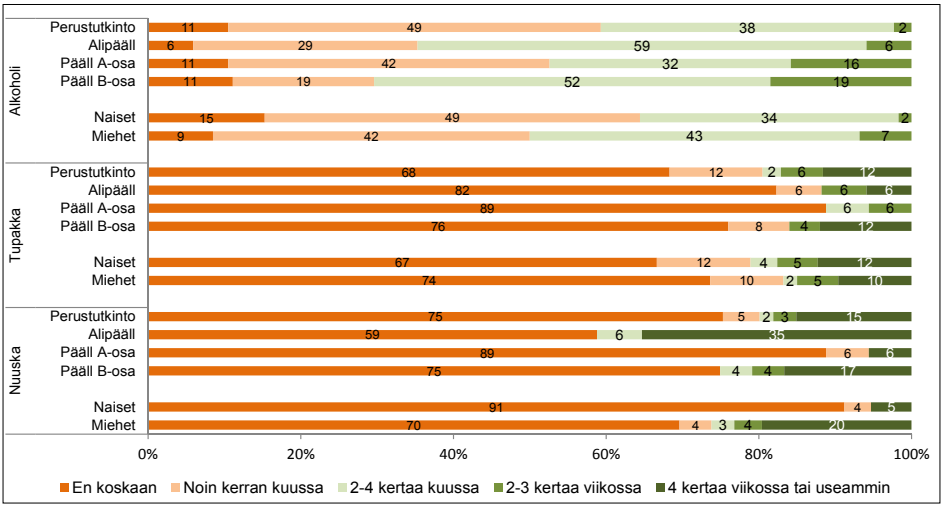

Kuvio 5.5. Päihteiden käyttöPolamk 2013, vertailussa tutkintotaso ja sukupuoli

5.2 Sosiaalinen tuki

Tarvittaessa opiskelijat ovat saaneet hyvin apua ja tukea opiskeluun liittyvissä asioissa (kuvio 5.6). Muutama vastaaja koki jääneensä vaille kaipaamaansa apua. Eniten tukea oli saatu muilta opiskelijoilta ja ystäviltä, kirjastosta sekä henkilökunnalta. Vähiten apua kaivattiin kuraattorilta ja psykologilta. Toisaalta enemmän kuin joka kymmenes ei tiennyt, onko opinto-ohjaajan, kuraattorin tai psykologin apua saatavilla.

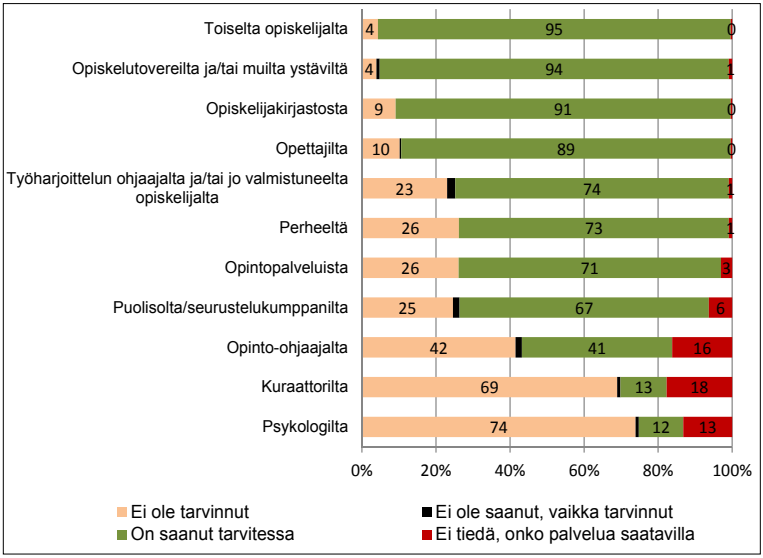

Kuvio 5.6. ”Kuinka usein opintojesi aikana olet tarvittaessa saanut neuvoja, apua tai tukea opiskeluun liittyvissä asioissa?” Polamk 2013, n=224–225

Tukea ja apua saatiin tarvittaessa yhtä hyvin kuin Polamk 2011 -selvityksessä. Tosin yhä useampi ilmoitti, ettei tiedä opinto-ohjaajan, kuraattorin tai psykologin palveluista. Muiden tahojen palveluista tiedettiin sitä vastoin paremmin kuin aiemmassa kyselyssä.

Sukupuoli ja tutkintotaso. Ainoa ero naisten ja miesten välillä oli, että naiset kokivat jääneensä vaille puolison/seurustelukumppanin tukea useammin kuin miehet. Perustutkinto-opiskelijat tiedostivat paremmin Polamkin palvelujen saatavuuden (opinto-ohjaus, kuraattori, psykologi, opintopalvelut) kuin päällystöopiskelijat. Erityisesti päällystö A-osan opiskelijoista suuri osa ei tiennyt näiden palveluiden saatavuudesta.

Opiskelijoilta kysyttiin lisäksi, miten sosiaaliset suhteet muihin opiskelijoihin ja opettajiin ovat auttaneet heitä opiskelussa. Suurin osa oli sitä mieltä, että hyvät sosiaaliset suhteet muihin opiskelijoihin ja opetushenkilöstöön auttavat heitä opinnoissa (kuvio 5.7).

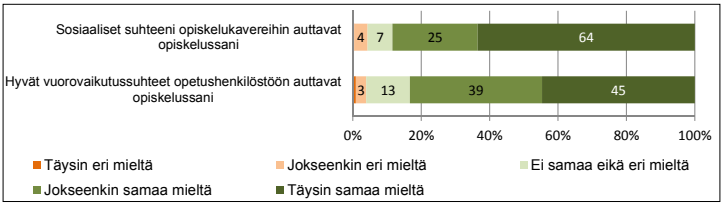

Kuvio 5.7. Sosiaaliset suhteet opiskelun tukena. Polamk 2013, n=233.

Terveydenhuolto. Opiskelijat olivat melko tyytyväisiä opiskelijaterveydenhuollon saatavuuteen. Tyytyväisyys laski hieman edellisistä selvityksistä (kuvio 5.8). Perustutkinto-opiskelijat olivat kaikkein tyytyväisimpiä terveydenhuollon saatavuuteen. He ovat eniten läsnä oppilaitoksessa, ja toisaalta työssäkäyvät jatko-opiskelijat kuuluvat työterveyshuollon piiriin. Muihin amk-opiskelijoihin verrattuna Polamkin vastaajat olivat selvästi tyytyväisempiä opiskelijaterveydenhuoltoon. Opamk 2010 -aineistossa esimerkiksi nuorisokoulutuksen opiskelijoista tyytyväisiä oli noin 40 % vastaajista (Polamkin perustutkinto-opiskelijoista yli 70 %) ja tyytymättömiä kolmannes (Polamk alle 15 %).

Liikuntapalveluihin on oltu kaikissa opiskelijaselvityksissä erittäin tyytyväisiä. Polamk 2011 ja 2010 -kyselyissä oli yksi yleinen kysymys liikuntapalveluiden saatavuudesta. Kummassakin yli 90 % vastaajista oli siihen tyytyväisiä. Polamk 2013 -lomakkeessa liikuntapalvelut jaettiin kolmeen osaan. Liikuntatiloja oli vastaajien mielestä erittäin hyvin käytettävissä. 80 % oli myös sitä mieltä, että erilaisia lajeja on monipuolisesti tarjolla. Sen sijaan kolmanneksen mielestä ohjattuja liikuntavuoroja on järjestetty huonosti. (Kuvio 5.9.)

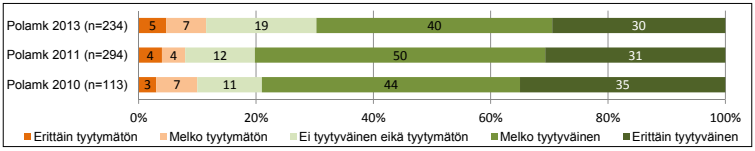

Kuvio 5.8. "Kuinka tyytyväinen olet opiskelijaterveydenhuollon saatavuuteen Polamkissa?" Vertailu 2013, 2011 ja 2010.

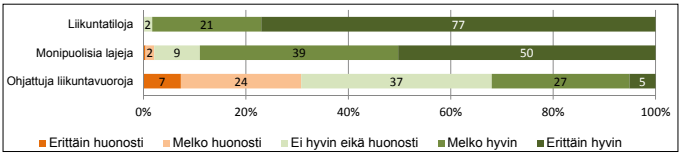

Kuvio 5.9. "Kuinka hyvin Polamkissa on tarjolla vapaa-ajalla käytettävissä olevia liikuntapalveluja?" Polamk 2013, n=234

6 POLAMK OPPILAITOKSENA – OPETUS JA OHJAUS

Polamk oppilaitoksena oli kyselyssä esillä useasta näkökulmasta. Tässä luvussa tarkastelussa ovat yleinen mielikuva oppilaitoksesta, näkemykset opintojen sisällöistä, opetusmenetelmistä ja opintojen järjestämisestä. Lisäksi käsitellään opiskelijoiden kokemuksia työharjoittelusta ja opinnäytetyön tekemisestä sekä palautteen antamisesta.

Poliisiammattikorkeakoulua on perinteisesti arvostettu hyväksi oppilaitokseksi. Polamk 2010 ja 2011 -kyselyissä oppilaitoksen maine ja imago valittiin yhdeksi tärkeimmistä syistä hakeutua poliisiopintoihin. Hakuvaiheessa saadut mielikuvat kohtaavat koulutuksen aikana todellisuuden, ja tämä vastaavuus saattaa vaikuttaa opiskelumotivaatioon ja opintojen etenemiseen. Esimerkiksi ammattikorkeakouluopiskelijat, jotka ovat kokeneet mielikuvan vastaavan huonosti todellisuutta, ovat olleet tyytymättömimpiä omien opintojensa etenemiseen (Lavikainen 2010, 161–162). Kysymys hakuvaiheen ja todellisuuden vastaavuudesta oli Opamk 2010 -tutkimuksesta ja se on pysynyt samana kaikissa Polamkin opiskelijakyselyissä.

Vastaajista 80 % arvioi, että hakuvaiheessa saatu kuva on vastannut hyvin todellisuutta (kuvio 6.1). Niiden määrä, jotka arvioivat vastaavuuden erittäin hyväksi, vähentyi Polamk 2011 -kyselystä. Toisaalta vuonna 2010 15 % opiskelijoista piti vastaavuutta huonona, nyt vain 5 % oli tätä mieltä. Tutkintotasoittain vastaajat arvioivat mielikuvan ja todellisuuden kohtaamisen samoin.

Verrattuna muihin ammattikorkeakouluihin opinnot Polamkissa näyttäisivät vastaavan paremmin edeltäviä mielikuvia. Muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijoista runsas puolet piti hakuvaiheen mielikuvaa todellisuutta vastaavana, viidennes puolestaan ei. Toisaalta ero on ymmärrettävä, sillä poliisin ammatti on yhteiskunnassa selkeä ja poliisikoulutus varmasti herättää yleisestikin vahvoja mielikuvia. Lisäksi oppilaitoksen tehtävä on tarkkaan rajattu ja kaikille lähes sama tutkinto valmistaa tiettyyn ammattiin.

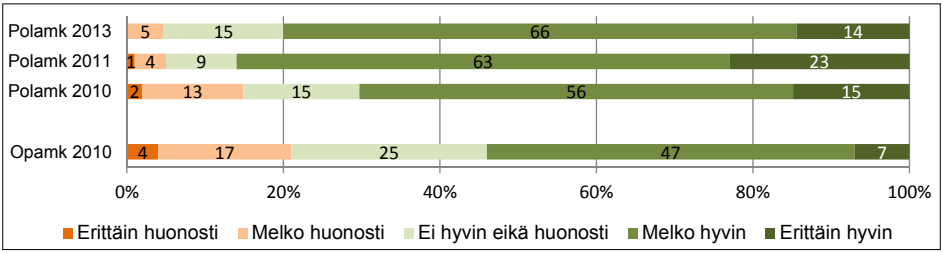

Kuvio 6.1. ”Kuinka hyvin hakuvaiheessa saamasi kuva Polamkista on vastannut todellisuutta” Vertailu Polamk 2013, 2011, 2010 ja Opamk 2010

Tarkennusta mielikuvien ja todellisuuden vastaavuuteen haettiin avoimella kysymyksellä: ”Miltä osin opinnot, opetus tai opiskelu ovat olleet erilaisia kuin Polamkista saamasi kuva?”. Puolet perustutkinto-opiskelijoiden noin 50 kommentista liittyi käytännön ja teorian suhteeseen opiskelussa. Vastaajat olivat yllättyneitä siitä, että opiskelu on ainakin alkuvaiheessa ollut hyvin teoriapainotteista: ”*teoriaopiskelua on ollut enemmän kuin oletin*” ja ”*koulussa on odotuksia vähemmän käytännön harjoituksia*”. Moni olisi toivonut opintoihin enemmän käytännönläheisyyttä ja konkreettisia harjoituksia. Toisaalta odotettua korkeampi teoriapitoisuus on ollut myös positiivinen piirre. Oppilaitoksen esittelystä saattoi saada käsityksen, että käytännön opetusta olisi enemmän ja teoriaa vähemmän, mikä ei kuitenkaan anna oikeaa kuvaa koulutuksesta: ”*Ulkomaailmaan jää sellainen kuva, että koulussa painitaan ja ajetaan rallia autolla…*”.

Toinen kommenteissa esiin tullut teema oli oppilaitoksen toimintakulttuuri: ”*Ei ollut niin kovaa sisäistä kuria kuin luulin, opiskelu on vapaampaa”, ”luulin, että täällä on tiukempi linja*”, ”*vähemmän sotilaallista*”. Opiskeluympäristö on myös ”*kauttaaltaan mukavampi ja rennompi kuin siinä mielikuvassa, joka oli kouluun astuessa*”. Toisaalta oppilaitos koettiin myös holhoavaksi ja vähemmän ”*aikuismaiseksi*”, ”*vaikka pyritään antamaan kuva aikuisoppilaitoksessa, jossa on oma vastuu oppimisesta*”. Muutama vastaaja oli myös kokenut, ettei opiskelijoiden ajatuksia kuunnella, eikä asioita saa kyseenalaistaa.

Moni on pitänyt opetuksen laatua ja opettajien ammattitaitoa parempana kuin oli kuvitellut. Erityisesti päällystöopiskelijoiden mielestä opetus on ollut odotuksia tasokkaampaa. Opetuksen tasossa nähtiin myös paljon vaihtelua. Osalle opiskelua on ollut raskaampaa kuin oli kuvitellut ja toisaalta esimerkiksi ”*työn, perhe-elämän ja B-opintojen yhdistäminen on vaikeaa*”. Myös päällystöopiskelijoista muutama vastaaja oli yllättynyt opintojen vähäisestä kytköksestä työelämään ja esimerkiksi päivittäiseen johtamiseen.

6.1 Opintojen sisällöt, opetusmenetelmät ja opintojen järjestäminen

Opiskelijoiden tyytyväisyyttä oppilaitoksen eri osa-alueisiin (kuten opetussisältöihin ja -menetelmiin sekä työn ja opiskelun yhdistämiseen) mitattiin viisiportaisella asteikolla (1 erittäin tyytymätön – 5 erittäin tyytyväinen). Mittarissa oli samoja osioita kuin Opamk 2010 -tutkimuksessa, mutta siihen lisättiin ”opetustarjonta”, ”arvioinnin ripeys” ja ”mahdollisuus sovittaa yhteen opiskelu ja muu elämä”. Kaikkein tyytyväisimpiä vastaajat ovat *opettajien ammattitaitoon* ja *tutkinnon sisältöön*. Heikoimmat arviot saivat *arvioinnin ripeys* sekä *opiskelun ja muun elämän yhteensovittaminen*. (Kuvio 6.2.)

Verrattuna muihin ammattikorkeakouluopiskelijoihin Polamkin vastaajat pitivät erityisesti opettajien ammattitaitoa parempana (Opamk 2010: keskiarvo 3,2). Myös tutkinnon sisältö ja opetusmenetelmät saivat Polamkissa hieman korkeammat arviot kuin muissa ammattikorkeakouluissa.

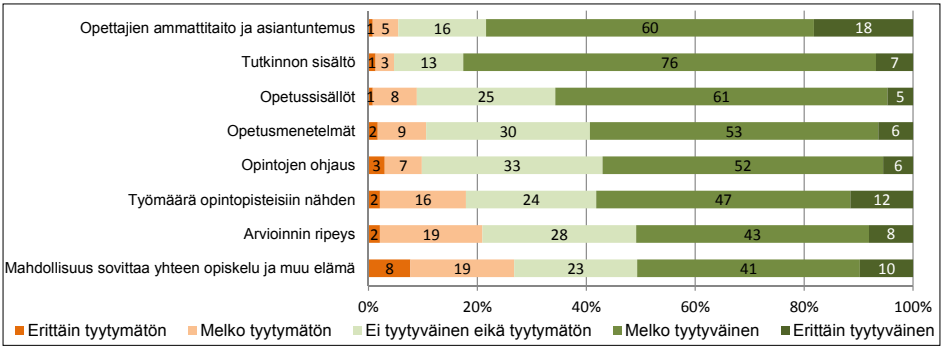

Kuvio 6.2. ”Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin Polamkissa?” Polamk 2013, n=234–235.

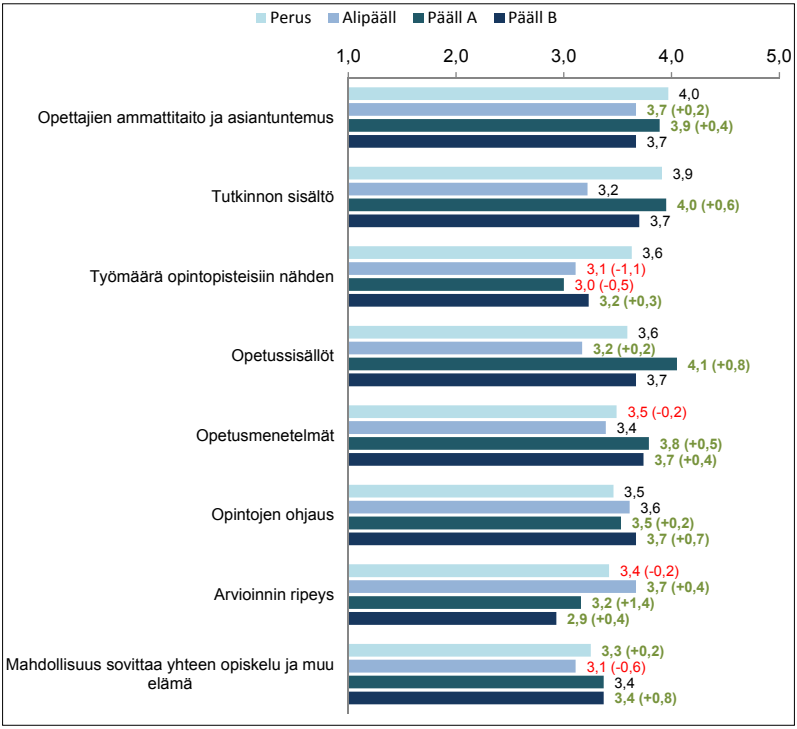

Kuvio 6.3. Tyytyväisyys Polamkin opintoihin ja opetukseen. Keskiarvovertailu tutkintotasoittain (suluissa muutos vuodesta 2011, jos se on vähintään +/- 0,2), 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen.

Tutkintotaso. Tutkintotasoittain eroja syntyi jonkin verran *tutkinnon sisällössä* ja *opetussisällöissä*. Päällystö A-osalaiset arvioivat nämä osiot paremmiksi kuin muut, alipäällystöopiskelijat puolestaan olivat sisältöihin kaikkein tyytymättömimpiä. Alipäällystöopiskelijat pitivät *arvioinnin ripeyttä* melko hyvänä, päällystö B-osalaiset puolestaan antoivat siitä kaikkein heikoimmat arviot. Verrattuna aiempaan kyselyyn arvioinnin ripeys on päällystöopiskelijoiden mielestä kuitenkin huomattavasti parantunut. (Kuvio 6.3.)

Perustutkinto-opiskelijoiden mielestä *työmäärä opintopisteisiin nähden* oli sopivampi kuin alipäällystö- ja päällystöopiskelijoiden mielestä. Tämä arvatenkin johtuu siitä, että jatko-opintoja suoritetaan työn ohessa, jolloin monet kokevat työmäärän ylipäänsä raskaaksi. Alipäällystö- ja päällystö A-osan opiskelijoiden arviot työmäärän ja opintopisteiden vastaavuudesta heikentyivät Polamk 2011 -kyselystä.

Sukupuoli. Naisten ja miesten arvioissa ei ollut eroja kuin yhdessä kohdassa. Miehet olivat tyytyväisempiä *opettajien asiantuntemukseen ja ammattitaitoon* kuin naiset.

Kuviosta 6.4 nähdään, että vastaukset olivat samansuuntaiset kuin Polamk 2011 -kyselyssä. Kokonaistyytyväisyys pysyi samana, vaikka erittäin tyytyväisten määrä vähentyikin monella osa-alueella ja tyytymättömien määrä puolestaan lisääntyi. Muutos aiempaan kyselyyn myös vaihteli tutkintotasoittain, kuten esitettiin kuviossa 6.3. Yleisesti vastaajat olivat nyt tyytyväisempiä opintojen ohjaukseen sekä opintojen ja työelämän yhteensovittamiseen. Kaikkien osioiden kohdalla arviot ovat parantuneet vuodesta 2010 (huom. joitakin osioita ei ollut vuoden 2010 lomakkeessa).

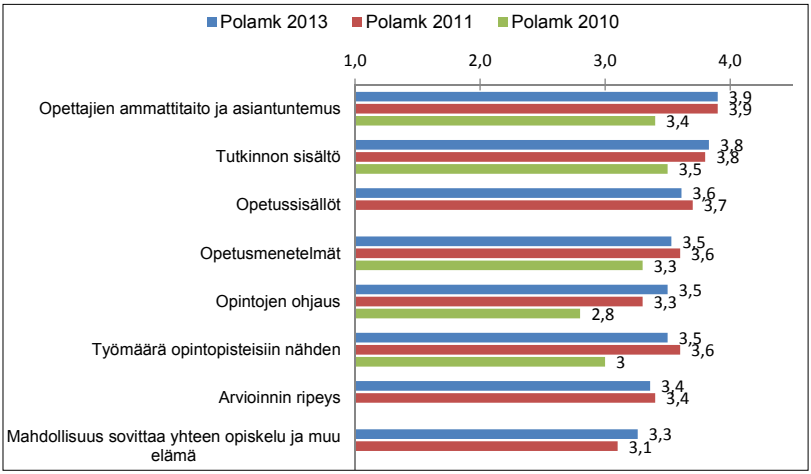

Kuvio 6.4. Tyytyväisyys Polamkin opintoihin ja opetukseen. Keskiarvovertailu 2013, 2011 ja 2010, 1 = erittäin tyytymätön . . . 5 = erittäin tyytyväinen

Opetusmenetelmät. Lomakkeessa oli uutena osiona kysymys erilaisten opetus-, oppimis- ja arviointimuotojen riittävyydestä. Vastaajan tuli kertoa kokemuksensa erilaisten menetelmien monipuolisuudesta vastaamalla, onko kyseistä metodia käytetty liian vähän, sopivasti vai liian paljon. Mittariin koottiin yleisimmät Polamkissa käytetyt opetuksen, opintojen suorittamisen ja arvioinnin menetelmät.

Sopivin määrä vastaajien mielestä oli yksilötenttejä, verkossa työskentelyä ja kirjallisuustenttejä. Liian vähän oli käytännön harjoituksia, joita toivoisi lisää kolme neljästä vastaajasta. Liian paljon sen sijaan koettiin olevan oppimispäiväkirjojen tekoa. (Kuvio 6.5.) Tutkintotasoittain luentoja oli liikaa erityisesti perustutkinto-opiskelijoiden mielestä (30 %). He taas toivoivat enemmän käytännön harjoituksia (83 %) ja näyttökokeita (23 %). Esseesuorituksia taas oli liikaa päällystöopiskelijoiden mielestä, kun taas he toivoisivat lisää verkossa työskentelyä. Muiden menetelmien osalta arviot olivat samanlaiset eri tutkintotasojen opiskelijoilla.

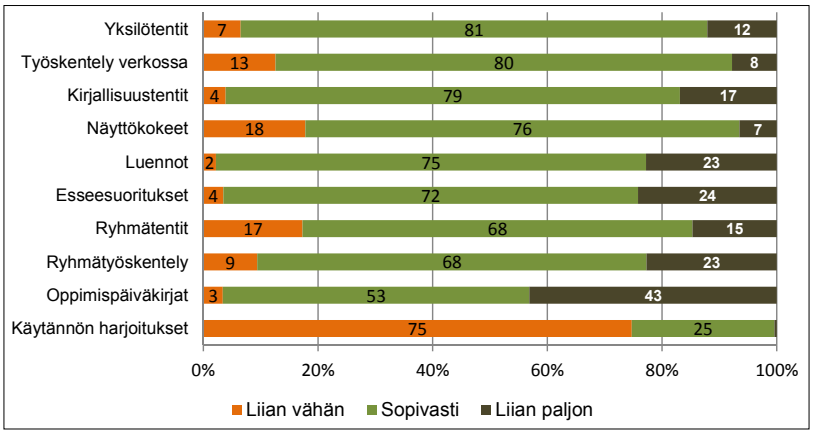

Kuvio 6.5. "Miten monipuolisiksi olet kokenut opetus-, oppimis- ja arviointimuodot?" Polamk 2013, n=230–233.

Avovastauksissa muutama opiskelija toivoi enemmän itsenäisempää työtä: *”Pidempiä, kattavampia, laaja-alaisia kirjallisia töitä voisi pitää kokeiden/tuntiosallistumisen sijasta mahdollisena tapana suorittaa kursseja. Itse tuotettu kirjallinen työ ja sitä varten aiheisiin paneutuminen takaa sen, että tieto aiheesta säilyy pitkään ja tuottaa asiantuntijuutta.”.* Myös monipuolisempia oppimismuotoja kaivattiin: *Jag vill ha flera studiecirklar med mina studiekamrater, men det är någonting jag måste ta itu med själv.* Toisaalta toivottiin enemmän vuorovaikutteisuutta ja kriittisyyttä opetukseen: *”Toivoisin opettajien pystyvän opettamaan asioita keskustelemalla ja kyseenalaistamalla ennemmin kuin valmiita asioita tuputtamalla. Tällä hetkellä vuorovaikutusta oppilaiden ja opettajien välillä ei ole, mikä tekee opiskelusta kuivaa ja pitkäveteistä.”*

6.2 Harjoittelu ja opinnäytetyö

Harjoittelu. Poliisin perustutkintoon kuuluu noin 7 kuukauden mittainen työharjoittelujakso ja noin 6 kuukauden mittainen kenttätyöjakso. Ne suoritetaan joko poliisilaitoksessa tai poliisin valtakunnallisessa yksikössä. Ensimmäiselle työharjoittelujaksolle opiskelijat menevät opiskeltuaan Polamkissa noin vuoden. Alipäällystötutkintoon kuuluu esimiesharjoittelujakso ja päällystöopintojen A-osalle päällystöharjoittelu. Kaikki työssäoppimisjaksot ovat opetussuunnitelmaan sisältyvää ohjattua käytännön opiskelua työpaikalla.

Vastaajista yli 80 % oli opintojensa aikana käynyt työssäoppimisjaksolla/harjoittelussa. Työharjoittelua suoritti vastaamisajankohtana n. 60 % vastaajista. Harjoittelua koskeva mittari oli Opamk 2010 -tutkimuksesta, mutta kysymyksiä muokattiin jonkin verran termien osalta. Lisäksi mittariin lisättiin osio ”Suoritettu koulutus antoi valmiuksia toimia työssäoppimisjaksolla kohdatuissa tehtävissä”.

Opiskelijat pitivät harjoittelua yleisesti tarpeellisena osana opintoja (kuvio 6.6). Yli 90 % vastaajista koki harjoittelun hyödylliseksi. Heikoimmaksi osioksi vastaajat arvioivat harjoitteluun liittyvän tiedon saannin, mutta sitäkin yli 60 % piti riittävänä. Muihin ammattikorkeakouluopiskelijoihin verrattuna Polamkin opiskelijat ovat huomattavasti tyytyväisempiä kaikkiin harjoittelua koskeviin osa-alueisiin (Opamk 2010).

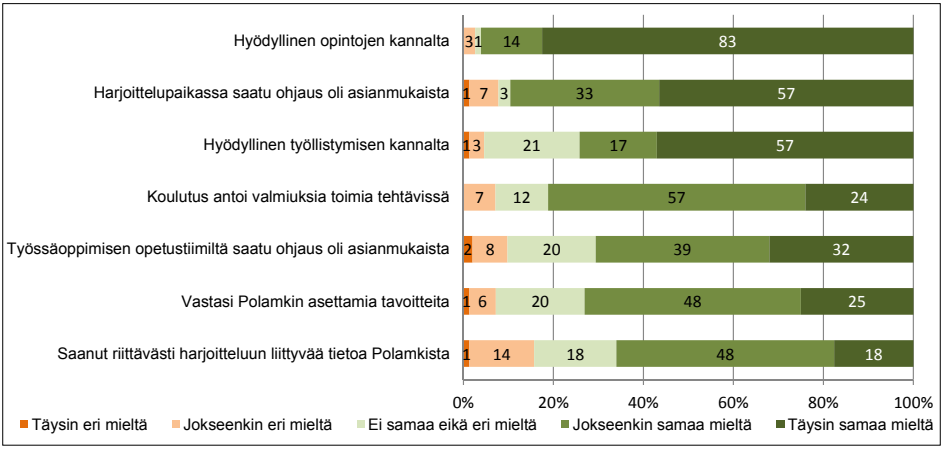

Kuvio 6.6. ”Mitä mieltä olet seuraavista harjoitteluun liittyvistä väittämistä?” Polamk 2013, n=151–154

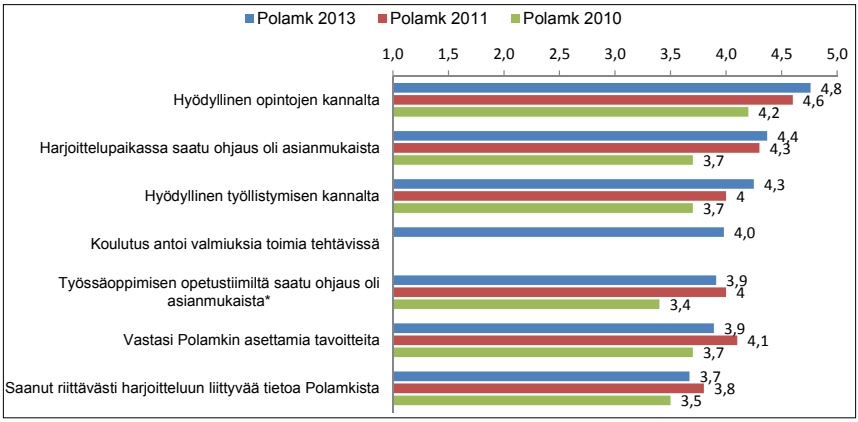

Kuvio 6.7. Harjoittelu. Keskiarvovertailu 2013, 2011 ja 2010, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä. Polamk 2013, n=149–154; Polamk 2011, n=175–190
*kysymyksen muoto on ollut erilainen aiemmissa kyselyissä: ”Opettajalta saatu ohjaus oli asianmukaista”

Polamk 2013 -aineiston opiskelijat pitivät harjoittelua vähän hyödyllisempänä sekä opintojen että työllistymisen kannalta kuin aiempien vuosien vastaajat. Vastaavuus Polamkin asettamiin tavoitteisiin sen sijaan heikentyi Polamk 2011 -selvityksestä. Kaikki harjoittelun osa-alueet arvioitiin kuitenkin huomattavasti paremmiksi kuin vuonna 2010. (Kuvio 6.7).

Perustutkinto-opiskelijat pitivät *harjoittelupaikassa ja opetustiimiltä saatua ohjausta* parempana kuin päällystöopiskelijat. Samoin he arvioivat harjoittelun hyödyllisemmäksi kuin jatko-opiskelijat. Naisten ja miesten välillä ei ollut eroja millään harjoittelua koskevalla osiolla.

Opinnäytetyö. Perusopintojen päätteeksi opiskelijat laativat päättötyön, alipäällystötutkinnossa kehittämistehtävän ja päällystötutkinnossa opinnäytetyön. Kyselyssä opiskelijat arvioivat näiden lopputöiden tekemistä ja niihin saatua ohjausta. Kysymykseen vastasivat kaikki, jotka joko ovat jo tehneet lopputyön valmiiksi tai aloittaneet sen tekemisen. Opiskelijoista 65 % kuului tähän joukkoon.

Opinnäytetyön tekijöistä 84 % vastasi valinneensa aiheen oman kiinnostuksensa pohjalta. Neljänneksellä vastaajista valintaan vaikutti työnantajan tai muun organisaation ehdotus. Näitä oli eniten päällystöopiskelijoissa: esimerkiksi päällystö B-osan opiskelijoista puolet kertoi työnantajan tai muun organisaation ehdotuksen vaikuttaneen aiheen valintaan. Tämä on luonnollista, sillä päällystöopiskelijat tekevät tutkintoa työn ohessa. Muutama valitsi aiheensa Polamkin ehdotuksesta.

Kuviosta 6.8 nähdään, että vastaajista 60 % on ollut tyytyväisiä opinnäytetyön ohjaukseen. Osuus kasvoi vähän aiemmista selvityksistä. Kaikkein tyytyväisimmiltä vaikuttivat päällystö B-osan opiskelijat (tyytyväisiä 80 %). Erot tutkintotasoittain eivät kuitenkaan ole tilastollisesti merkitseviä. Myös miesten ja naisten arviot ohjauksesta olivat samanlaiset.

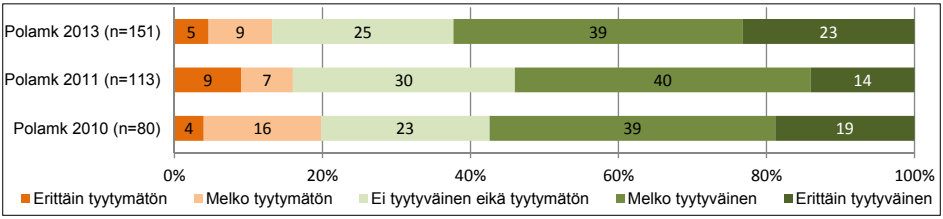

Kuvio 6.8. ”Kuinka tyytyväinen olet päättötyön / kehittämistehtävän / opinnäytetyön ohjaukseen?” Vertailu 2013, 2011 ja 2010

Avovastauksessa sai kertoa tarkemmin, mihin asioihin ohjauksessa on ollut tyytyväinen ja mihin ei. Perusopiskelijoista kysymykseen vastasi 14 opiskelijaa. He olivat pääosin tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen. Erityisesti ohjaajien toiminta sai positiivisia arvioita: *”Ohjaajani oli aktiivinen ja kannustava.”, ”Olen saanut mielestäni hyvää ja kehittävää palautetta ohjaavalta opettajaltani.”* Palautetta on myös saatu pyydettäessä ja tarvittaessa: *”Ohjaajani on ollut aina tavoitettavissa kun olen häntä tarvinnut työhöni liittyen”, ”Apua saa kun kysyy”*. Osa vastaajista puolestaan koki, ettei ole saanut kaipaamaansa ohjausta eikä *”kukaan lukenut työtä ennen palautusta”* ja muutama vastaaja kaipasi selkeämpiä aikatauluja ja ohjeita työn tekemiseen.

Alipäällystö- ja päällystöopiskelijat kommentoivat opinnäytetyön ohjausta huomattavasti aktiivisemmin kuin perustutkinto-opiskelijat. Heistä 25 opiskelijaa vastasi avoimeen kysymykseen. Päällystöopiskelijat olivat pääosin hyvin tyytyväisiä ohjaukseen. A-osan opiskelijat luottivat erityisesti ohjaajien asiantuntemukseen: *”Ohjaaja on ”asian päällä”, voin luottaa asiantuntevaan tukeen tarvittaessa”, ”Uskon, että ohjaajani on tehtävässään hyvä ja saan häneltä ammattitaitoista ohjausta”*. Työtä saa linjata itse, *”ei tule pelkästään opettajan näköinen työ”*, mutta ohjaaja varmistaa prosessin sujumisen ja työmäärän sopivuuden.

Myös B-osan opiskelijat arvioivat saamaansa ohjausta positiivisesti. Ohjaus oli heidän mielestään *”kannustavaa ja asiantuntevaa”, ”aktiivista ja näkemyksiä avartavaa”*, vaikka ohjaajien välillä nähtiin myös eroja: *”osa ohjaajista haluaa päästä helpolla ja myös pääsee”*. Ajanpuute sekä opiskelijan ja ohjaajan aikataulujen yhteensovittaminen tuotti välillä päänvaivaa, mutta *”niinä hetkinä, kun ohjaaja keskittyi työhön, teki hän sen hyvin”*.

6.3 Palautteen antaminen

Polamkissa kerätään melko kattavasti palautetta opintojaksoilta, opinnäytetyön ohjaamisesta ja työssäoppimisjaksoilta. Lisäksi opiskelijat voivat antaa jatkuvaa avointa palautetta oppimisesta ja opetuksesta. Kyselyssä opiskelijat arvioivat palautteen antamiseen ja saamiseen liittyviä väitteitä viisiportaisella asteikolla (1 = täysin eri mieltä – 5 = täysin samaa mieltä). Mittari oli Opamk 2010 -tutkimuksesta, mutta siihen lisättiin vertaispalautteen saaminen muilta opiskelijoilta, sillä se on yksi Polamkissa käytetty palautemuoto.

Opiskelijoista 80 % oli sitä mieltä, että opintojaksoista kerätään riittävästi palautetta (kuvio 6.9). Osuus kasvoi viime kyselystä (Polamk 2011 vastaava osuus oli 60 %). Opiskelijat myös tiesivät, miten palautetta voi antaa. Opettajilta arvioitiin saatavan vastauspalautetta paremmin kuin aiemmassa kyselyssä. Sen sijaan palautetta koettiin hyödynnettävän opintojen kehittämisessä aiempia vuosia huonommin.

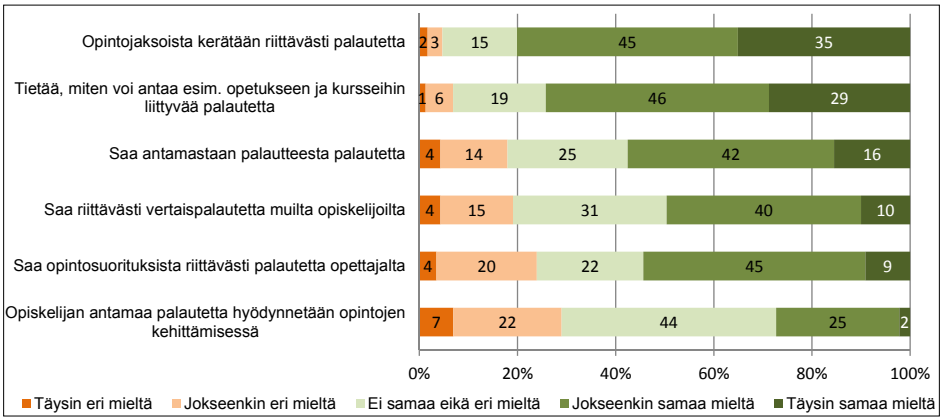

Kuvio 6.9. Palautteen antaminen ja saaminen. Polamk 2013, n=230–234.

Sukupuoli ja tutkintotaso. Naiset kokivat miehiä useammin, etteivät saa riittävästi palautetta opettajilta ja muilta opiskelijoilta. Naisista 40 % vastasi, ettei saa opettajilta riittävästi palautetta (miehistä 20 %). Lisäksi kolmannes naisista koki, ettei saa riittävästi vertaispalautetta muilta opiskelijoilta (miehistä 15 %). Tutkintotasoittain ei ollut juuri eroja palautteen antamisen ja saamisen arvioissa (kuvio 6.10) Päällystö A-osan opiskelijat tiesivät hieman paremmin, miten palautetta voi antaa ja he kokivat saavansa vastauspalautetta enemmän kuin muut ryhmät. Lisäksi heidän mielestään palautetta hyödynnetään paremmin. Erot ovat kuitenkin pieniä, eivätkä ne ole tilastollisesti merkitseviä.

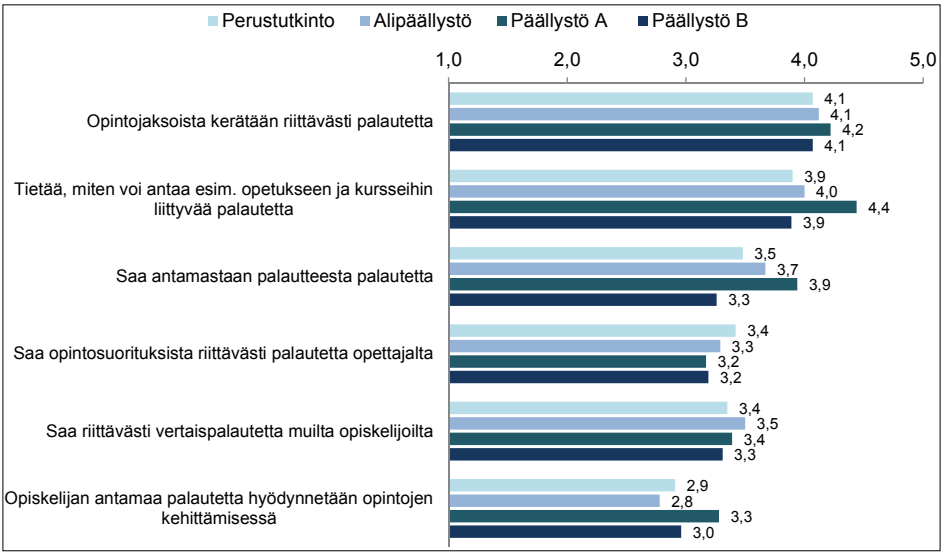

Kuvio 6.10. Palautteen antaminen ja arviointi. Polamk 2013, keskiarvovertailu tutkintotasoittain, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä.

7 OPISKELUYMPÄRISTÖ

Opiskeluympäristön käsite sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön. Fyysinen ympäristö tarkoittaa opiskeluolosuhteita, kuten tiloja ja erilaisten tukipalveluiden saatavuutta. Psyykkinen ja sosiaalinen ympäristö viittaavat henkilöstön ja opiskelijoiden väliseen vuorovaikutukseen, oppilaitoksen ilmapiiriin ja opiskeluyhteisöihin.[36] Tässä luvussa tarkasteluun otetaan Polamkin tukipalvelut, osallistuminen ja vaikuttaminen, opiskelijoiden kokemus ilmapiiristä ja yhteisöön kiinnittymisestä sekä häirinnästä ja kiusaamisesta. Myös vertaistoiminta on tärkeä osa opiskeluympäristöä, joten oppilaskunnan toimintaa käsitellään tässä luvussa.

7.1 Tukipalvelut

Vielä tämän kyselyn aikaan Polamkin opintososiaaliset edut poikkesivat monista muista toisen asteen jälkeisistä oppilaitoksista. Majoitus asuntoloissa, ruokailu kolmesti päivässä sekä terveydenhoitajan ja lääkärin palvelut ovat olleet tutkinto-opiskelijoille lähijaksojen aikana maksuttomia. Lisäksi oppilaitoksessa on vapaassa käytössä olevat monipuoliset liikuntatilat.

Tukipalveluita koskevassa osiossa opiskelijat kuvasivat tyytyväisyyttään 11 eri palveluun kuten infopisteeseen, kirjastoon, majoitukseen ja toimistopalveluihin. Asteikko oli viisiportainen (erittäin tyytymätön – erittäin tyytyväinen). Mittari on Polamkin oma ja se on ollut mukana lomakkeessa vuoden 2011 kyselystä lähtien. Kaiken kaikkiaan opiskelijat olivat tyytyväisiä erilaisiin tukipalveluihin. Tyytyväisimpiä he olivat *kirjastopalveluihin* sekä *opiskelua ja etuja koskevaan neuvontaan (infopiste)*. Vastaajat olivat tyytymättömimpiä *ruokalan palveluihin*. (Kuvio 7.1.)

Kuviosta 7.2 nähdään, että verrattuna Polamk 2011 -kyselyyn tyytyväisyys laski erityisesti majoitus- ja ruokalapalveluissa.

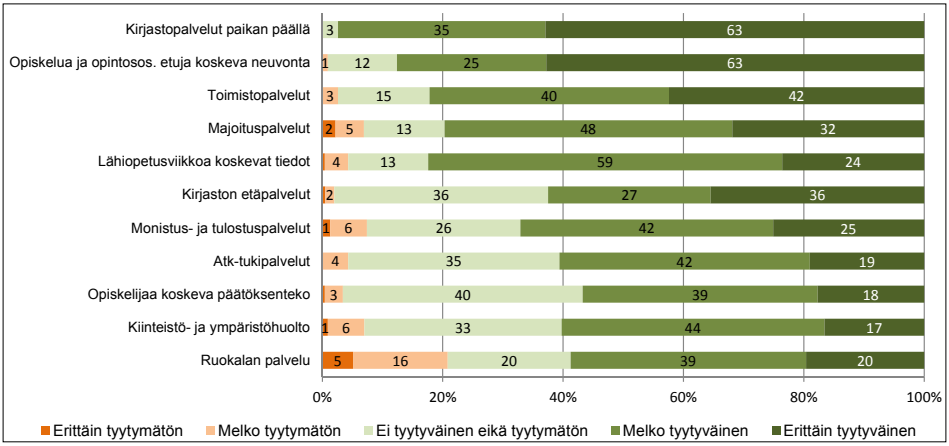

Kuvio 7.1. ”Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin Polamkin tukipalveluihin?” Polamk 2013, n=200–235

36 Kunttu, K. 2009.

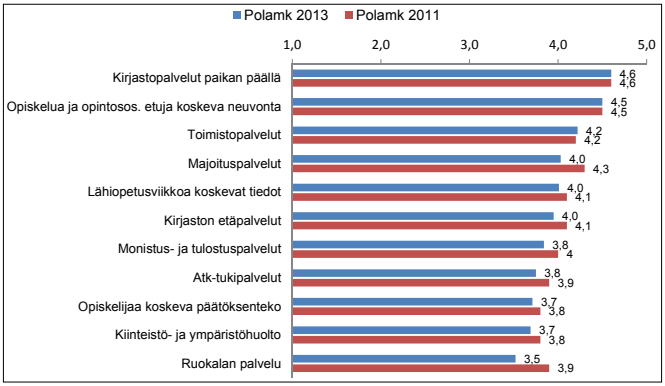

Kuvio 7.2. Tyytyväisyys tukipalveluihin. Keskiarvovertailu 2013 ja 2011, 1 = erittäin tyytymätön . . . 5 = erittäin tyytyväinen

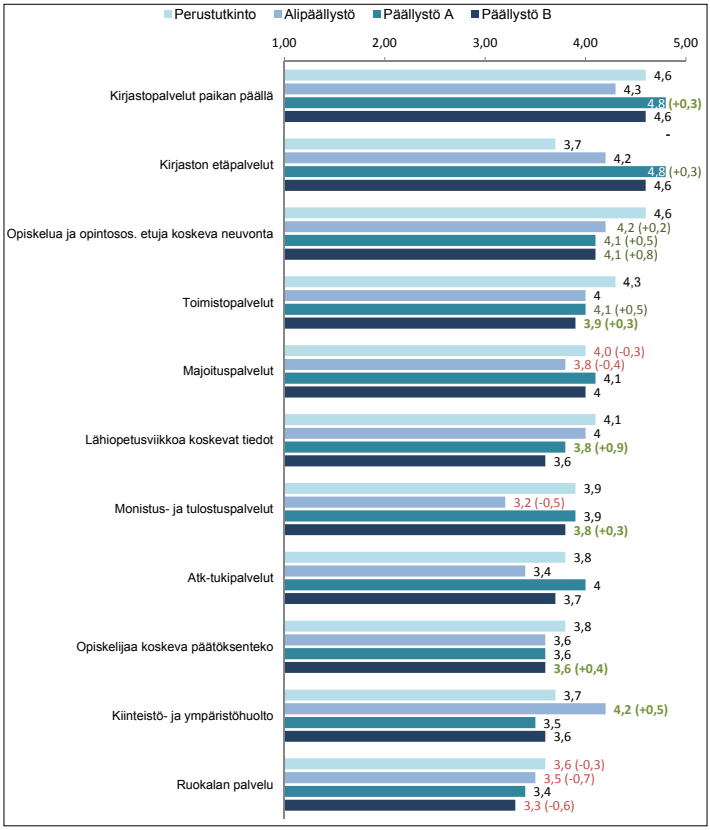

Kuvio 7.3. Tyytyväisyys tukipalveluihin. Keskiarvovertailu tutkintotasottain (suluissa muutoksia vuodesta 2011, jos se on vähintään +/- 0,2, 1 = erittäin tyytymätön . . . 5 = erittäin tyytyväinen

Tukipalveluihin kuului avoin kysymys: ”Millaisia parannuksia tukipalvelujen osa-alueisiin tulisi mielestäsi tehdä?” Vastauksia tuli 42, joista puolet koski ruokailua, erityisesti ruoan ravintoarvoja: *”Ruokalan ruoka on erittäin ”epäterveellistä” eli ei tue urheilullisen poliisiopiskelijan ruokailua: liikaa hiilaria ja rasvaa”, ”Mielestäni koulun tarjoama ilmainen ruokailu on mahtava asia, mutta mielestäni Polamkin ruuan tulisi olla proteiinipitoisempaa - kyseessä kuitenkin kovasti urheilevien ihmisten oppilaitos”* . Myös majoitukseen ja kiinteistöhuoltoon toivottiin parannuksia: *”Asunnoissa on kylmä talvella, eikä niiden lämpötilaan voi vaikuttaa. Majoitustalot A-C ovat oikeasti homeessa, mikä tuntuu jo meillä terveilläkin”, ”Kiinteistötiloja voisi tarkistaa ja korjata, jos ennestään tiedossa olevat homeongelmat ovat vieläkin olemassa”, ”Huoltoyhtiön toiminta tökkii, pihat ja kulkuväylät likaiset (syksyllä lehdissä -> vaarallinen), talvella liukkaat ja lumityöt tekemättä”.*

Tyytyväisyys kirjastoon ja infopisteeseen näkyi myös avovastauksissa: *”Hannele infopisteessä on oppilaille oikeasti korvaamaton, jos joku on tässä laitoksessa sellainen kenestä ei voi luopua niin se on Hannele. Kirjasto ja sen henkilökunta on myös parempaa kuin mitä kukaan muissa ammattikorkeakouluissa opiskellut ikinä voisi kuvitella.”, ”Kirjaston henkilökunnalle pitäisi kaikille antaa tuntuva palkankorotus.”*

7.2 Osallistuminen ja vaikuttaminen

Opiskelijoiden arvostaminen, kannustaminen ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa tukeminen edistävät opiskelukykyä. Keinoja ovat esimerkiksi yhteisön toimintaan osallistuminen sekä mahdollisuus vaikuttamiseen ja kuulluksi tulemiseen.[37] Vastaajat merkitsivät kyselyssä ne tavat, joilla he ovat vaikuttaneet Polamkin asioihin, ja lisäksi ne tavat, joilla olisivat valmiita vaikuttamaan. Mittari oli Opamk 2010 -kyselystä, mutta vaikuttamiskeinoista poistettiin muutama (luentolakko, mielenosoitus ja työelämätoiminta), sillä lakkoja ja mielenosoituksia ei ole Polamkissa ollut, eikä myöskään erityisiä työelämähankkeita (harjoittelusta oli lomakkeessa erilliset kysymykset). Lisäksi vastausvaihtoehdoista poistettiin kohta ”en ole vaikuttanut”.

Tyypillisimmin käytetyt vaikuttamiskeinot olivat *palautteen antaminen* ja *tiedotustilaisuuksiin osallistuminen*. Viidennes opiskelijoista voisi osallistua *tutkimus- ja kehittämistoimintaan* sekä *allekirjoittamaan vetoomuksen*. (Kuvio 7.4.) Aiempaa harvempi antoi palautetta sekä osallistui T&K -toimintaan ja Polamkin asioita koskevaan keskusteluun. Sen sijaan aiempaa useampi oli allekirjoittanut vetoomuksen. Lisäksi vastaajat olivat valmiita vaikuttamaan kaikilla kysytyillä tavoilla useammin kuin vuoden 2011 kyselyssä.

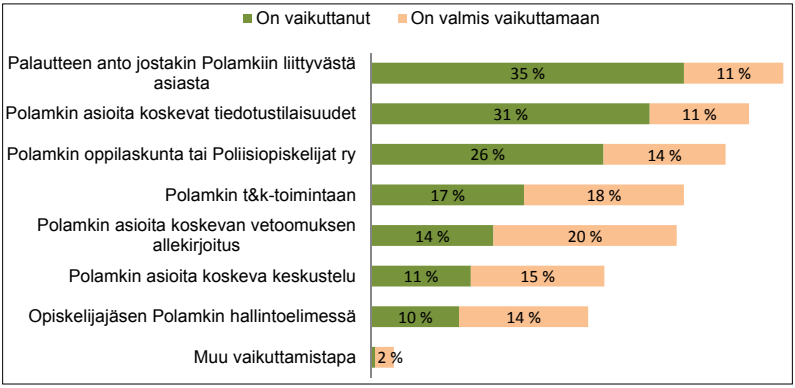

Kuvio 7.4. ”Merkitse ne tavat, joilla olet vaikuttanut Polamkin asioihin. Merkitse erikseen myös ne tavat, joilla olisit valmis vaikuttamaan”. Polamk 2013, % kaikista opiskelijoista, n=237

37 Kujala, J. 2009; Kunttu, K. 2009

Aineistosta tarkasteltiin myös vaikuttamisen ”kasautumista” eli ovatko samat opiskelijat aktiivisia monella tavalla ja osa taas ei millään. Vastaajista kolmannes (36 %) ei ollut vaikuttanut millään kysytyistä tavoista. 45 % ilmoitti vaikuttaneensa yhdellä tai kahdella tavalla ja aktiivisimpaan ryhmään (vaikuttanut vähintään kolmella tavalla) kuului 20 % vastaajista. Vähiten aktiivisia olivat alipäällystöopiskelijat, heistä yli 60 % ei ollut vaikuttanut millään kysytyllä tavalla. Muuten tutkintotasojen välillä ei ollut eroja vaikuttamisaktiivisuudessa. Kaikkein aktiivisempien vaikuttajien määrä väheni vuodesta 2011, jolloin 31 % vastaajista kertoi vaikuttaneensa vähintään kolmella tavalla.

Opiskelijoiden kokemusta vaikuttamismahdollisuuksista kysyttiin samalla mittarilla kuin Opamk 2010 -lomakkeessa. Yli puolet vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Neljännes oli sitä mieltä, että on voinut vaikuttaa Polamkin asioihin, sama määrä puolestaan ei. Kaikkein kriittisimmin vastaajat suhtautuvat väitteeseen, että annettu palaute olisi johtanut konkreettisiin muutoksiin. (Kuvio 7.5.) Vaikutusmahdollisuuksien kokeminen ei muuttunut vuodesta 2011. Naiset kokivat saaneensa vähemmän vastauspalautetta antamastaan palautteesta kuin miehet. Tutkintotasoittain arviot vaikuttamismahdollisuuksista olivat samanlaiset.

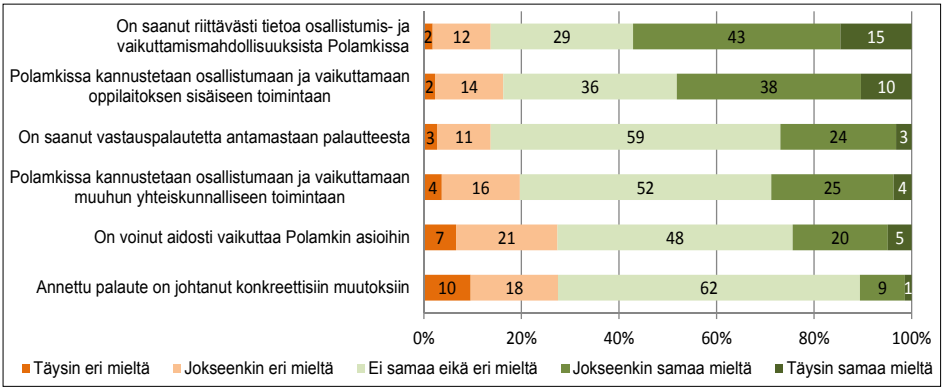

Kuvio 7.5. Kokemus vaikuttamismahdollisuuksistaPolamk 2013, n=218–226

Oppilaskunta. Myös opiskelijatoiminta voi tukea opiskelukykyä. Opiskelijoiden aktiivisuus ja vaikuttaminen lisää ryhmään kuulumisen tunnetta, yhteisöllisyyttä, sitoutumista, motivaatiota ja jäsenten keskinäistä tukea[38]. Samalla opiskelijat oppivat työelämässä tarvittavia taitoja, kuten vuorovaikutus-, yhteistyö- ja kokoustaitoja sekä saavat työkokemusta.

Vastaajista viidennes (21 %) toimi oppilaskunnan luottamus- tai vastuutehtävissä. Perustutkinto-opiskelijoista oppilaskunnassa toimi neljännes, päällystöopiskelijoista vain muutama. Luottamustehtävissä toiminta oli aktiivisempaa aiemmassa kyselyssä, mikä selittyy todennäköisesti perustutkinto-opiskelijoiden suuremmalla määrällä.

Jos oppilaskunnan toimintaa ei kokenut itselleen tärkeäksi, yleisin syy siihen oli ajanpuute (taulukko 7.1). Sen valitsi tärkeimmäksi syyksi lähes puolet. 27 % vastaajista ei halunnut osallistua opiskelijajärjestöjen toimintaan. Kymmenes koki, ettei oppilaskunnalla ole itselle mitään tarjottavaa, ja lähes sama määrä oli tietämättömiä siitä, mitä oppilaskunta tekee heidän hyväkseen. Vuoden 2011 -kyselyssä yleisin syy osallistumattomuuteen oli haluttomuus osallistua toimintaan. Vastausvaihtoehdoista tosin puuttui ”en ehdi osallistua toimintaan”, joka nyt oli yleisin syy. Niiden määrä, jotka eivät tiedä, mitä oppilaskunta tekee heidän hyväkseen, oli kuitenkin nyt kasvanut.

38 Kujala 2009; Kunttu 2009.

Taulukko 7.1 Miksi ei koe oppilaskunnan toimintaa itselleen tärkeäksi?
Polamk 2013, 2011 ja 2010

	Polamk 2013	Polamk 2011	Polamk 2010
Ei ehdi osallistua	47 %	(-*)	(-*)
Ei halua osallistua	27 %	54 %	52 %
Oppilaskunnalla ei mitään tarjottavaa	11 %	18 %	11 %
Ei tiedä, mitä oppilaskunta tekee opiskelijan hyväksi	9 %	4 %	25 %
Muu syy	6 %	24 %	11 %
n (100 %)	172	173	44

*ei ollut vastausvaihtoehtona vuonna 2011

Oppilaskunnan toimintaa arvioitiin lisäksi väittämillä esimerkiksi toiminnan aktiivisuudesta ja avoimuudesta. Mittari oli Opamk 2010 -lomakkeesta. Suurin osa vastaajista piti oppilaskunnan työtä tärkeänä sekä opintojen kehittämisen että opiskelijoiden yhdistämisen kannalta (kuvio 7.6). Perustutkinto-opiskelijat kokivat oppilaskunnan työn tärkeämpänä ja toiminnan aktiivisempana kuin muiden tutkintotasojen opiskelijat.

Viidennes vastaajista ei kuitenkaan tiennyt, mitä oppilaskunnan toimintaan kuuluu. Heidän määränsä lisääntyi Polamk 2011 -kyselystä (kuvio 7.7). Toiminta koettiin myös vähemmän avoimena kuin aiemmin. Näihin arvioihin eivät vaikuttaneet eri vuosien aineistojen erot opiskelijajoukossa, sillä toiminnasta tietämättömien määrä lisääntyi ja avoimuus vähentyi, vaikka tutkintotaso otettaisiin vertailussa huomioon. Oppilaskunnan toiminta oli kuitenkin kauttaaltaan arvioitu positiivisemmaksi kuin Polamk 2010 -kyselyssä.

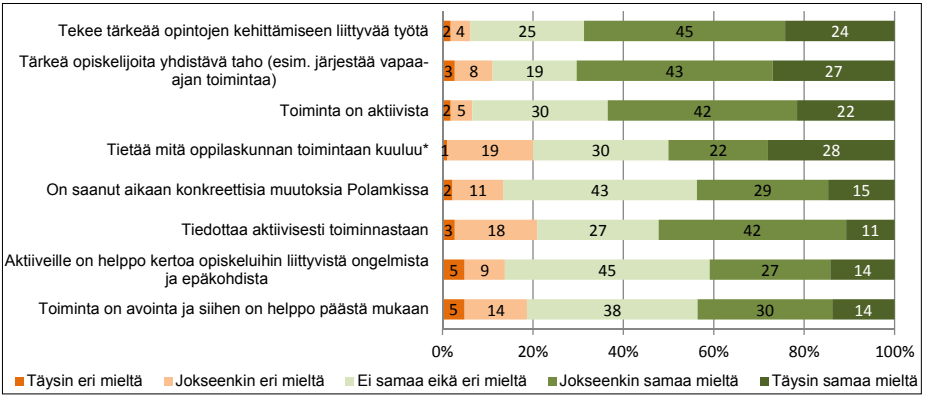

Kuvio 7.6. ”Arvioi seuraavia Polamkin oppilaskuntaa koskevia väittämiä.”
Polamk 2013, n=213–227
*Osion suunta on käännetty raportointivaiheessa (”ei tiedä mitä toimintaan kuuluu”-> ”tietää mitä toimintaan kuuluu”, jotta se on samansuuntainen muiden väitteiden kanssa)

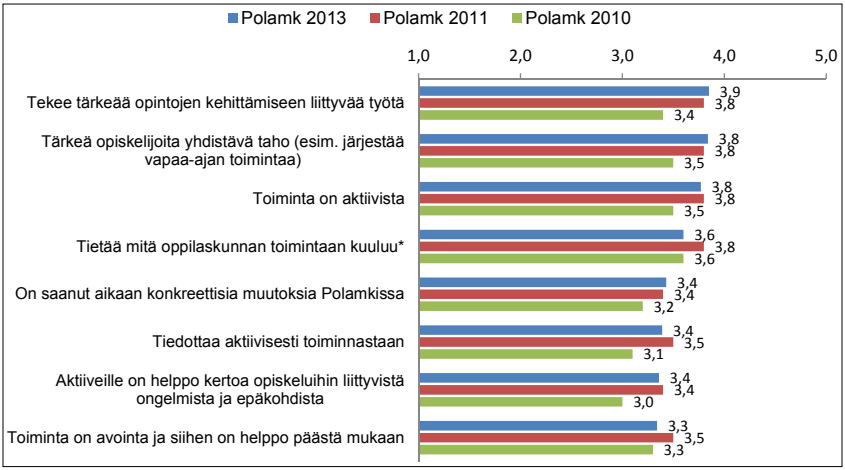

Kuvio 7.7 ”Arvioi seuraavia Polamkin oppilaskuntaa koskevia väittämiä” Keskiarvovertailu 2013, 2011, 2010, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä

7.3 Yhteisöön kuuluminen ja ilmapiiri

Ryhmään kuulumisen ja hyväksynnän kokemukset ovat tärkeitä myös opiskelumotivaation ja -kyvyn kannalta. Yhteisöllisyys lisää yhteisön jäsenten terveyttä ja hyvinvointia[39]. Polamkin opiskelijoista yli 80 % tunsi kuuluvansa muiden opiskelijoiden joukkoon (kuvio 7.8). Muista korkeakouluopiskelijoista (AMK ja yliopistot) tehdyssä tutkimuksessa vain hieman yli puolet opiskelijoista ilmoitti kuuluvansa johonkin opiskeluun liittyvään ryhmään. Noin kolmannes opiskelijoista ei kokenut kuuluvansa mihinkään ryhmään.[40]

Opiskeluyhteisöä ja -ympäristöä koskeva mittari on Opamk 2010 -lomakkeesta ja siinä selvitetään opiskelijoiden kokemusta fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä. Opiskeluympäristö arvioitiin kaiken kaikkiaan melko hyväksi (kuvio 7.8). Kriittisimmin vastaajat suhtautuivat siihen, kuullaanko opiskelijoita päätöksenteossa. Vajaa kolmannes vastaajista oli eri mieltä tämän väitteen kanssa.

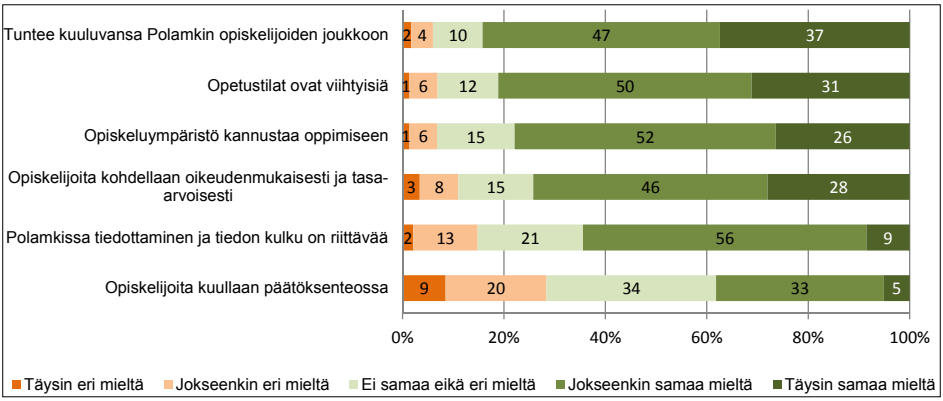

Kuvio 7.8. Opiskeluyhteisö ja -ympäristö. Polamk 2013, n=234–236

39 Oksanen, T. ym. 2008.
40 Kunttu, J. & Huttunen, T. 2009.

Tutkintotaso. Perustutkinto-opiskelijat ja päällystö A-osan opiskelijat kokivat kaikkein kiinteimmin kuuluvansa muiden opiskelijoiden joukkoon, B-osan opiskelijat puolestaan heikoimmin. Heistäkin silti hieman yli puolet tunsi kuuluvansa joukkoon. Erot tutkintotasojen välillä selittyvät varmasti sillä, miten aktiivisesti eri opiskelijat parhaillaan opiskelevat ja kuinka paljon he ovat läsnä oppilaitoksessa. Verrattuna moniin muihin toisen asteen jälkeisiin oppilaitoksiin erityisesti Polamkin perustutkinto-opiskelijat ovat hyvin tiiviisti yhteydessä toisiinsa, sillä suuri osa sekä asuu samoissa asuntoloissa että opiskelee samaa tahtia oman kurssinsa kanssa. Samoin A-osan opiskelijat olivat kyselyn aikaan läsnä oppilaitoksessa. B-osalaiset sen sijaan suorittavat tutkintoa oman työnsä ohessa.

7.4 Häirinnän ja kiusaamisen kokemukset

Opiskeluaikana koettua häirintää, kiusaamista ja syrjintää selvitettiin tässä kyselyssä perusteellisesti, sillä aiempien kyselyiden havaintoja haluttiin tarkentaa. Lomakkeessa oli aluksi yleinen kysymys: *Oletko opintojesi aikana kokenut kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää (muun opiskelijan tai henkilökunnan toimesta tai työssäoppimisjaksolla)*? Vastausvaihtoehdot olivat ”en koskaan”, ”hyvin vähän”, ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”.

Runsas neljännes vastaajista on kokenut opintojensa aikana kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää ainakin vähän (kuvio 7.9.). Verrattuna aiempiin kyselyihin kokemukset näyttäisivät hieman lisääntyneen, mutta vertailuun on suhtauduttava varauksella, sillä kysymyksen muoto oli erilainen.[41] Vähemmistöryhmät kokivat kiusaamista ja syrjintää useammin: naiset ja ruotsinkielellä opiskelevat raportoivat näitä kokemuksia enemmän verrattuna miehiin ja suomenkielellä opiskeleviin. Naisten ja miesten kokemusten välillä on tilastollisesti merkitsevä ero: naisista 34 % vastasi kokeneensa tekoja hyvin vähän ja 9 % melko paljon. Miesten vastaavat osuudet olivat 19 % ja 3 %. Ruotsinkielisistä vastaajista lähes puolet ilmoitti kokeneensa tekoja vähintään vähän. Lisäksi perustutkinto-opiskelijat kokivat kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää useammin kuin muiden tutkintotasojen opiskelijat.

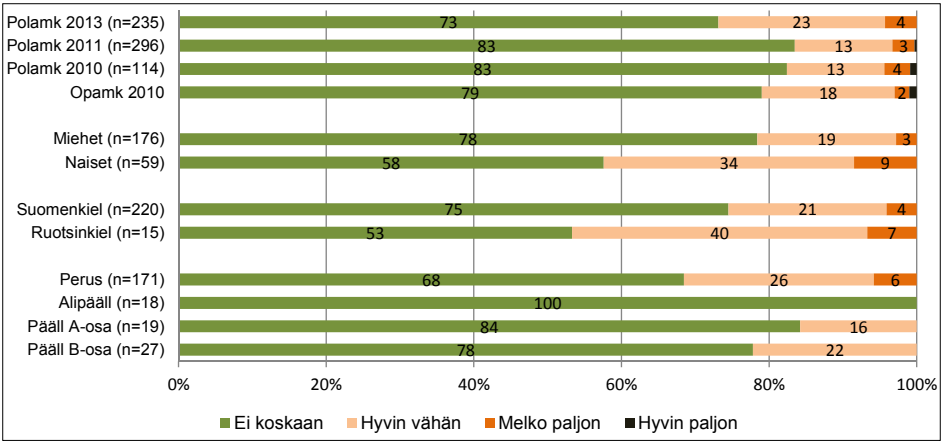

Kuvio 7.9. Opintojen aikana koettu kiusaaminen, loukkaaminen tai syrjintä.

41 Polamk 2011 -kyselyssä kysymys oli: ”Oletko opiskeluaikanasi kokenut olevasi toistuvasti yhden tai useamman muun opiskelijan tai henkilökunnan loukkaamisen, vahingoittamisen ja/tai syrjinnän kohteena.”

Aiheuttaja. Useimmiten kiusaamisen, syrjinnän tai loukkaamisen aiheuttaja oli toinen opiskelija. Kaksi kolmesta kiusaamista kokeneesta ilmoitti, että tekijä oli saman tutkintotason opiskelija. Lisäksi näistä suurin osa on ollut oman opiskeluryhmän opiskelijoita. Polamkin opettaja tai kouluttaja oli aiheuttajana 16 % tapauksista ja työssäoppimisjakson kollega tai ohjaaja 13 % tapauksista. Kiusaamista ei juuri lainkaan koettu toisen tutkintotason opiskelijoilta eikä työssäoppimisjakson esimiehiltä (muutama tapaus esiintyi). Lisäksi kukaan ei ilmoittanut kokeneensa kiusaamista Polamkin muulta henkilökunnalta eikä täydennyskoulutuksen opiskelijoilta.

Lisäksi ne, ketkä ilmoittivat kokeneensa vähintään vähän kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää, saivat mahdollisuuden eritellä, millaisia tekoja on kohdannut ja kuinka usein niitä on tapahtunut. Seuraavissa taulukoissa jaotellaan vastaajien kokemat teot sen mukaan, onko niitä koettu toiselta opiskelijalta (taulukko 7.2), henkilökunnan jäseneltä (taulukko 7.3) vai työssäoppimisjaksolla (taulukko 7.4).[42] Kokemuksia sai myös kuvata jokaisessa kohdassa sanallisesti. Avovastauksia annettiin yhteensä 28 kappaletta, joista noin puolet liittyi muilta opiskelijoilta koettuihin tekoihin.

Taulukko 7.2. Muilta opiskelijoilta koettu kiusaaminen, loukkaaminen tai syrjintä *(niiden vastaajien lukumäärä, jotka ovat vastanneet kokeneensa tekoja vähintään joskus ja heidän osuutensa koko vastaajajoukosta)*

	n	% -osuus kaikista vastaajista (n=237)
Eriarvoinen kohtelu	25	11 %
Henkinen väkivalta	20	8 %
Syrjiminen	15	6 %
Ikään viittaava loukkaava puhe	11	5 %
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	9	4 %
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	alle 5	
Simputus	alle 5	
Rasistinen puhe	alle 5	
Haitanteko	alle 5	
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	alle 5	
Fyysinen väkivalta	alle 5	
Nettikiusaaminen	-	

Avovastauksissa muilta opiskelijoilta koetuissa teoissa (16 kpl) naiset kuvasivat erityisesti sukupuoleen kohdistuvaa vähättelyä: *"Naisten fyysisiä voimankäyttöominaisuuksia ja liikuntasuorituksia vähätellään vähän liikaakin", "Naisia arvostelevaa ja väheksyvää keskustelua", "Ei henkilökohtaista, mutta yleisellä tasolla toisinaan halventavaa puhetta naisista".* Ilmapiiriin liittyi sekä naisten että miesten vastauksissa myös muita negatiivisia piirteitä: *"Yleinen, vanhoillinen ilmapiiri, jossa väheksytään massasta poikkeavia persoonia.", "Nälvimistä ja fyysisen ulkoisen olemuksen haukkumista", "Språkrasism finskalande vs svenskatalande.. svenska talande bättre folk, som har det lättare och får förmåner p.g.a. kvoter".*

42 Jos mainintoja on ollut 1-4, taulukkoon on merkitty "alle 5" vastaajien anonymiteetin suojaamiseksi.

Taulukko 7.3. Henkilökunnalta koettu kiusaaminen, loukkaaminen tai syrjintä
(niiden vastaajien lukumäärä, jotka ovat vastanneet kokeneensa tekoja vähintään joskus ja heidän osuutensa koko vastaajajoukosta)

	n	% -osuus kaikista vastaajista (n=237)
Eriarvoinen kohtelu	14	6 %
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	6	3 %
Henkinen väkivalta	5	2 %
Syrjiminen	alle 5	
Simputus	alle 5	
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	alle 5	
Rasistinen puhe	alle 5	
Ikään viittaava loukkaava puhe	alle 5	
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	alle 5	
Haitanteko	alle 5	
Nettikiusaaminen	-	
Fyysinen väkivalta	-	

Yhtä lukuun ottamatta kaikki miesten ja naisten avovastaukset, jotka kuvasivat henkilökunnalta koettuja tekoja (8 kpl), liittyivät sukupuoliseen eriarvoisuuteen tai epämukavuuteen: *”Jotkut opettajat heittävät seksistisiä kommentteja ja jopa ”slide-show” näytöksissä on nähty alastomia naisia.”, ”Miesten ja naisten arviointi on eriarvoista joissakin oppiaineissa.”*

Taulukko 7.4. Työssäoppimisjaksolla koettu kiusaaminen, loukkaaminen tai syrjintä
(niiden vastaajien lukumäärä, jotka ovat vastanneet kokeneensa tekoja vähintään joskus ja heidän osuutensa koko vastaajajoukosta)

	n	% -osuus kaikista vastaajista (n=237)
Eriarvoinen kohtelu	12	5 %
Henkinen väkivalta	6	3 %
Syrjiminen	alle 5	
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	alle 5	
Ikään viittaava loukkaava puhe	alle 5	
Simputus	alle 5	
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	alle 5	
Rasistinen puhe	alle 5	
Haitanteko	alle 5	
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	-	
Nettikiusaaminen	-	
Fyysinen väkivalta	-	

Työssäoppimisjakson kokemuksia koskeneet avovastaukset (4 kpl) liittyivät eriarvoiseen kohteluun ja asenteellisuuteen: *”Yhden ohjaajan kohtelu oli välillä melkein alentavaa.”, ”Harjoittelussa ja kenttäjaksolla oli havaittavissa selvää syrjimistä niin esimiesten kuin työparien kohdalta”, ”Sekä vanhemmilla että nuoremmilla poliisimiehillä arvoon katsomatta rajujakin mielipiteitä naisista/homoista/maahanmuuttajista jne.”*

8 BAROMETRISTÄ ETEENPÄIN

Tässä raportissa on kuvattu Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – opiskelijabarometrin havaintoja. Tarkastelussa ovat olleet sekä opiskelijoiden koulutuspolut, omat opinnot ja opiskelutaidot, opinnoista saadut valmiudet, voimavarat että opiskeluympäristö ja oppilaitoksen toiminta.

Säännöllisesti toteutettavan barometrin tarkoitus on seurata eri tutkintotasojen opiskelijoiden tilannetta, kysyä opiskelijoiden mielipidettä opinnoista ja oppilaitoksesta sekä osallistaa opiskelijat toiminnan kehittämiseen. Tärkeänä tavoitteena on myös havaita mahdollisia puutteita opiskelijoiden opiskelukyvyssä ja ongelmia esimerkiksi oppilaitoksen ilmapiirissä tai tukipalvelujen saatavuudessa. Tämän selvityksen havaintoja hyödynnetään erityisesti tutkintorakenteen kokonaisuudistustyössä, joka on käynnissä vuonna 2013.

Barometrin havaintoja käsiteltiin kevään 2013 aikana oppilaitoksessa monissa yhteyksissä, ja niistä on herännyt keskustelua eri tahoilla. Keskustelun herättäminen on jo saavutettu tavoite sinänsä, mutta jatkon kannalta haasteena on, miten tuloksia käytännössä hyödynnetään ja kuka toimenpiteistä vastaa. Miten tutkintorakenteen, opetusjärjestelyjen ja tukipalvelujen suunnittelussa voitaisiin huomioida opiskelijoiden näkemykset ja kokemukset? Entä miten tunnistaa erilaiset oppijat ja kohdistaa esimerkiksi tukimuodot niitä tarvitseville? Miten puuttua barometrissä havaittuihin kiusaamis- ja syrjintätapauksiin ja miten niitä voitaisiin ennaltaehkäistä?

Havainnot osoittavat, että opiskelijat ovat pääosin hyvinvoivia ja tyytyväisiä opiskeluun Polamkissa. Parannettavia kohtia kuitenkin löytyy monelta osa-alueelta. Barometrin pohjalta laaditussa kehittämissuunnitelmassa[43] esitetään toimenpiteitä ja kehitysehdotuksia näihin ongelmakohtiin, keskittyen erityisesti niihin asioihin, joihin oppilaitos voi toiminnallaan vaikuttaa. Opiskelijan kykyyn opiskella vaikuttavat sekä yksilölliset ominaisuudet, taidot ja voimavarat että oppilaitoksen tarjoamat resurssit kuten opetusjärjestelyt, opintojen ohjaus, palautejärjestelmät ja vaikuttamistavat, erilaiset tukipalvelut sekä keinot puuttua esimerkiksi ilmapiiriongelmiin.

Seuraavassa tiivistetään kehittämissuunnitelmassa esitetyt tavoitteet ja käytännön toteuttamisehdotukset. Koko suunnitelma on luettavissa Poliisin sisäisessä Intrassa (Seitti).

Opiskelijabarometrin yhtenä tarkoituksena on toimia Polamkin laadun arvioinnin ja toiminnan kehittämisen välineenä. Oppilaitoksessa katse on jo voimakkaasti tulevassa ja uudessa tutkintorakenteessa, johon myös barometri jatkossa keskittyy. Kolme tähän asti koottua kyselyä kertovat kattavasti nykyisen tutkinnon onnistumisista ja ongelmakohdista, mutta jo seuraavassa kyselyssä on mielenkiintoista nähdä uudistuksen vaikutuksia. Lisäksi jatkon kannalta olisi tarpeellista saada tuoretta vertailumateriaalia muista ammattikorkeakouluopiskelijoista.

43 Kehittämissuunnitelma laadittiin kesällä 2013 barometrin ja tämän raportin tuloslukujen 4–7 pohjalta. Suunnitelman kokosi opiskelijapalveluiden korkeakouluharjoittelija Inka Pulkkinen yhteistyössä koulutusjohtajan ja -päälliköiden, ylitarkastajan sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Koko teksti löytyy Poliisin sisäisestä Intrasta (Seitti). Kehittämissuunnitelmassa on pohdittu myös itse opiskelijabarometrin kehittämistä ja tulevaisuutta.

Omat opinnot, opiskelutaidot ja valmiudet

- Aiempien opintojen hyväksiluku on ollut Polamkissa vähäisempää kuin muissa ammattikorkeakouluissa. Tutkintorakenteen uudistuksessa hyväksilukua kehitetään ja esimerkiksi aikaisemmin hankitun osaamisen (AHOT) tunnistamisessa noudatettavat käytänteet määritellään uudestaan kaikille tutkintotasoille. On kuitenkin huomioita, ettei kaikkea voi hyväksilukea, sillä poliisialan tieto on ammattialaan liittyvää ja silloin oppisisällöt eivät ole täysin vertailukelpoisia. Esimerkiksi muualla suoritetut yleiset kieliopinnot eivät takaa oman ammattisanaston hallitsemista.
- Opiskelutaidoista heikoimmiksi arvioitiin niin sanotut itsenäiset opiskelutaidot (kuten tentteihin lukeminen ja opintojen suunnittelu). Koulutusuudistuksen myötä opiskelu tulee muuttumaan entistä enemmän opiskelijan aktiivisuutta korostavaksi, jossa opiskelijan oma vastuu lisääntyy. Oppilaitoksen haasteena on tarjota tukea opiskelutaitojen kehittymiseen ja opiskelijan vastuuttamiseen. Opettajan tehtävä tulee entistä enemmän kohdistumaan oppimisprosessin ohjaukseen ja erilaisten oppimistapojen huomioimiseen. Koulutusrakenneuudistuksen myötä esille ovat nousseet opiskelijoiden oppimisvaikeudet, joihin ei aikaisemmin ole kiinnitetty erityistä huomiota Polamkissa. Asia tullaan jatkossa huomioimaan paremmin ja esimerkiksi opiskelijabarometri voisi toimia yhtenä välineenä oppimisvaikeuksien esille tuomisessa. Haasteena on kuitenkin oppimisvaikeuksien tunnistaminen, niistä puhuminen, sopivien tukimuotojen löytäminen ja kohdistaminen.
- Verkko-opiskelun taitoja piti vahvana noin puolet vastaajista. Verkko-opiskelua lisätään ja kehitetään Polamkissa koko ajan sekä teknisesti että pedagogisesti. Teknisiä uudistuksia ovat esimerkiksi verkko-opiskeluympäristöihin pääsyn helpottaminen, verkko-opiskelualustan versionvaihdos ja videoneuvottelujärjestelmien kehittäminen. Lisäksi henkilöstön verkkopedagogista osaamista vahvistetaan sulautuvan oppimisen henkilöstökoulutuksella.
- Opinnoista saatavien valmiuksien arvioinnissa koettiin, että toisella kotimaisella kielellä ja vieraalla kielellä toimiminen olivat kaikkein heikoimmin kehittyviä valmiuksia. Tämä on huomioitu tutkintorakenneuudistuksessa siten, että opiskelijoille tullaan tarjoamaan vapaasti valittavia kieliopintoja. Lisäksi kansainvälisiä taitoja voi harjoittaa vieraskielisillä opinnoilla kotimaassa tai ulkomailla. Myös suomen- ja ruotsinkielisten kurssien välistä yhteistyötä kannattaisi kehittää.

Opetus ja ohjaus

- Suuri osa opiskelijoista toivoi lisää käytännön harjoituksia. Lisäksi harjoittelun merkitystä pidetään erittäin tärkeänä sekä opintojen että työllistymisen kannalta. Polamkissa pyritäänkin ylläpitämään sen yhtä vahvuutta eli työelämäläheisyyttä. Sitä vahvistetaan työssäoppimisjaksojen palautteiden avulla sekä kehittämällä näyttötyyppisiä simulaatioita. Opetus toteutetaan jatkossakin pääsääntöisesti laajoina, eri osaamisalueita yhdistävinä kokonaisuuksina. Opetusmenetelmät tulee perustella pedagogisesti. Tavoite on suunnitella ja toteuttaa opetus moniammatillisen tiimin kanssa opiskelijat mukaan lukien. Autenttisia oppimisympäristöjä tullaan hyödyntämään entistä enemmän sekä oppilaitoksessa että työharjoittelussa.
- Harjoittelua on jo Polamkissa tietoisesti kehitetty ja kehitystyö näkyy parantuneissa arvioissa kaikilla osa-alueilla. Muihin ammattikorkeakouluopiskelijoihin verrattuna harjoitteluun ollaan huomattavasti tyytyväisempiä. Koulutusuudistuksen ja myös poliisin hallintorakenteen uudistuksen (Pora III) yhteydessä on tarkoitus päivittää kaikkien harjoitteluun osallistuvien tahojen roolit: rekrytointi-, työharjoittelu ja koulutusyhdyshenkilöt kutsutaan keskustelemaan harjoittelun rakenteista, tavoitteista ja pelisäännöistä.
- Opinnäytetyön ohjauksen arviot parantuivat aiemmista kyselyistä. Ohjaukseen kuitenkin kaivataan selkeämpiä aikatauluja ja ohjeita työn tekemiseen. Uudessa tutkinnossa opinnäytetyöprosessia tuetaan mm. menetelmäopintojen, seminaarityöskentelyn ja osaavan ohjauksen avulla. Opinnäytetyö nostetaan ammattikorkeakoulutasolle ja opinnäytteiden ohjaaminen sisällytetään opettajan perustyöhön. Opettajien ohjausvalmiuksia lisätään täydennyskoulutuksella.

Opiskeluympäristö

- Tukea opiskeluun koettiin saatavan tarvittaessa, mutta erityisesti päällystöopiskelijat eivät tienneet, onko oppilaitoksessa saatavissa opinto-ohjaajan, kuraattorin tai psykologin palveluja. Opintojen henkilökohtaista suunnittelua tullaan vahvistamaan opettaja- ja opiskelijatutoreiden avulla. Lisäksi eri tukimuodoista tiedottamiseen kiinnitetään huomiota lisäämällä esimerkiksi jaksovastaavien roolia. Tukipalveluiden käytön haasteena päällystöopiskelijoiden kohdalla on se, että he opiskelevat tutkintoaan työn ohessa eri puolilla Suomea, eivätkä ole niin paljon läsnä oppilaitoksessa kuin perustutkinto-opiskelijat.
- Nykyiset opintojen ohjauksen perusteet ovat Polamkissa erilaiset kuin muissa ammattikorkeakouluissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että opintojen ohjaus on hajautettua eikä varsinaista opinto-ohjausta ole. Kurssimuotoinen "putkitutkinto", opintososiaaliset edut ja opiskeluvelvoite ovat vaikuttaneet erittäin korkeaan opintojen läpäisyprosenttiin, eivätkä opintojen viivästyminen tai keskeytyminen ole olleet samanlaisia ongelmia kuin muissa korkeakouluissa. Tutkintouudistus tulee muuttamaan opiskelua enemmän yksilöllisiä opintopolkuja korostavaan suuntaan, jolloin sekä henkilökohtaisten opintosuunnitelmien että opintojen ohjauksen merkitys kasvaa. Opettaja- ja opiskelijatutorit ovat tässä tärkeässä osassa ja tutortoimintaa pyritäänkin kehittämään oppilaitoksessa. Haasteena on kuitenkin opiskelijoiden itsensä vastuuttaminen omien opintojensa etenemisestä ja suunnittelusta. Opintojen suunnittelu oli kyselyssä yksi heikoimmiksi arvioiduista opiskelutaidoista.
- Opiskelijoiden mielestä palautetta kerätään oppilaitoksessa riittävästi, mutta sen ei koeta hyödyttävän tai johtavan muutoksiin. Opiskelija- ja vastauspalaute on vakiintunut käytäntö Polamkissa, ja palautteiden käsittelystä on tehty selkeä toimintamalli. Muutoksia on tehty palautteen perusteella esimerkiksi opetussisältöihin, arviointimenetelmiin ja tenttijärjestelyihin. Koska yksittäisten opiskelijaryhmien antama palaute vaikuttaa käytännössä vasta myöhempien ryhmien kohdalla, on oppilaskunta keskeisessä asemassa tehtyjen muutosten todentamisessa.
- Yksi vaikuttamisen kanava on oppilaskunta. Vajaa kolmannes ei kuitenkaan halua osallistua sen toimintaan, ja osa on lisäksi tietämättömiä, mitä oppilaskunta tekee. Sen toiminnan näkyvyyttä olisikin lisättävä ja helpotettava.
- Neljännes kyselyyn vastanneista oli kokenut opintojensa aikana kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää. Koko poliisihallinnossa on kiusaamiselle ja häirinnälle ehdoton nollatoleranssi. Polamkin johtoryhmä on päättänyt, että jaksovastaavat käyvät kiusaamistulokset läpi yhdessä kurssiensa kanssa. Esimiehet ovat sopineet, että asiaan tullaan kiinnittämään huomiota ja jokaiseen ilmenneeseen kiusaamis- tai syrjintätapaukseen puututaan. Poliisihallinnon ohjetta (2020/2013/808) häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinnasta poliisihallinnossa tullaan hyödyntämään soveltuvin osin. Opiskelijoita kannustetaan lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja aktiiviseen yhteydenpitoon kurssiedustajien kanssa, jotta tieto tapauksista kantautuisi mahdollisimman nopeasti eteenpäin. Jo orientoivalla viikolla nostetaan tasa-arvon ja suvaitsevaisuuden merkitys niin opiskellessa kuin poliisin ammatissa työskennellessäkin. Tarpeellista olisi myös luoda Polamkille oma tasa-arvosuunnitelma.

LÄHTEET

Kemppainen, T. 2011. Poliisiammattikorkeakoulu 2010. Selvitys opiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus.

Kemppainen, T & Kettunen, H. 2012. Poliisiammattikorkeakoulu 2011. Selvitys opiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus.

Kujala, J. 2009. Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL). Kyky hankkeen raportti 2009–2010: verkkojulkaisu http://www.syl.fi/materiaalit/kyky-hanke/ (viitattu 18.2.2013)

Kunttu, K. 2009. Opiskeluterveys koostuu monen toimijan yhteistyöstä. Työterveyslääkäri 27 (1), 21–24.

Kunttu, K. & Huttunen, T. 2009. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2008. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 45. Helsinki: PunaMusta OY.

Lavikainen, E. 2010. Opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010. Tutkimus ammattikorkeakouluopiskelijoiden koulutuspoluista, koulutuksen laadusta ja opiskelukyvystä. Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 35.

Myllyniemi, S. 2007. Perusarvot puntarissa. Nuorisobarometri 2007. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 37; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 79. Helsinki: Opetusministeriö.

Oksanen, T., Kouvonen, A., Kivimäki, M., Pentti, J., Virtanen, M., Linna, A. & Vahtera, J. 2008. Social capital at work as a predictor of employee health - multilevel evidence from work units. Social Science & Medicine 66, 637–649.

Sulander J., Viluksela M., Elo A-R., Huuskonen M. S. & Leino T. 2007. Nuoret ja työ 2006 -barometri. Työterveyslaitos.

Säntti, J. 1999. Opiskelukyvyn jäljillä. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus, rs 15.

Vuorensyrjä, M. 2011. Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuus. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 96. Tampere.

Poliisiammattikorkeakoulun materiaalit:

Poliisiammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2011–2016 http://www.poliisiammattikorkeakoulu.fi/poliisi/poliisioppilaitos/home.nsf/files/4EAE1E3CEB1F74D4C225792E003EE61B/$file/Polamk_pedagoginen_strategia_nettiin.pdf

Poliisiammattikorkeakoulu strategia http://www.poliisiammattikorkeakoulu.fi/poliisi/poliisioppilaitos/home.nsf/files/60F8C2342AB0579DC22578DB0031CA5D/$file/Strategia_suomi_web.pdf

LIITTEET

Liite 1 Kyselylomake

OPISKELIJAN POLAMK

Ohjeita:

1. Varaa vastaamiseen aikaa noin 20–30 minuuttia.
2. Lue ohjeteksti, kukin kysymys ja vastausvaihtoehdot huolellisesti.
3. Valitse se vaihtoehto, joka osuvimmin kuvaa sinua, havaintojasi ja tilannettasi.
4. Osa kysymyksistä ei välttämättä koske sinua - hyppää niiden yli.
5. Jos sinun on keskeyttävä kyselyn teko, käytä Keskeytä-painiketta ja toimi ohjeen mukaan.

HUOM! Vastauksesi lähtevät eteenpäin vasta, kun olet napauttanut viimeisen sivun Lähetä-painiketta. Tee kysely siis loppuun asti!

1. Syntymävuotesi? *

2. Sukupuoli? *
- ○ Nainen
- ○ Mies

3. Mikä on korkein pohjakoulutuksesi ennen poliisikoulutusta? *

- ○ Ammattikoulu
- ○ Lukio
- ○ Kaksoistutkinto (ammattilukio)
- ○ Opistoaste
- ○ Ammattikorkeakoulututkinto
- ○ Yliopiston kandidaatin tutkinto
- ○ Yliopiston maisterin tutkinto
- ○ Muu, mikä'?

4. Mitä tutkintoa suoritat? *

- ○ Perustutkinto
- ○ Alipäällystötutkinto
- ○ Päällystötutkinto A-osa
- ○ Päällystötutkinto B-osa
- ○ En tällä hetkellä suorita tutkintoa

5. Valitse kurssi, jolla olet aloittanut opintosi (jos et löydä sitä listasta, valitse se kurssi, jolla tällä hetkellä opiskelet). *

6. Onko sinulla aiempia opintoja muusta ammattikorkeakoulusta tai yliopistosta kotimaassa tai ulkomailla? Voit valita useamman vaihtoehdon. (Jos ei ole opintoja, siirry seuraavaan kysymykseen).

	On opintoja	On valmis tutkinto
Suomalaisesta ammattikorkeakoulusta	☐	☐
Suomalaisesta yliopistosta	☐	☐
Suomalaisesta avoimesta yliopistosta/avoimesta AMK:sta	☐	☐
Ulkomaisesta korkeakoulusta	☐	☐
Opiskelijavaihdosta ulkomailla	☐	☐
Jostakin muusta, mistä? _____	☐	☐

7. Haitko opiskelijaksi muihin oppilaitoksiin samana vuonna kuin hait opiskelijaksi Polamkiin?

○ Kyllä
○ Ei

8. Haitko opiskelijaksi...

☐ Yliopistoon?
☐ Ammattikorkeakouluun?
☐ Johonkin muuhun oppilaitokseen

9. Miksi hakeuduit poliisikoulutukseen ja poliisin ammattiin? Arvioi seuraavien tekijöiden merkitystä päätöksessäsi.

	Ei lainkaan merkitystä	Vähäinen merkitys	Jonkin verran merkitystä	Melko suuri merkitys	Erittäin suuri merkitys
Ala on kiinnostava	○	○	○	○	○
Hyvät mahdollisuudet työllistyä	○	○	○	○	○
Halu auttaa ihmisiä	○	○	○	○	○
Kutsumusammatti	○	○	○	○	○
Alan hyvät etenemismahdollisuudet	○	○	○	○	○
Vaihteleva, monipuolinen työ, ammatin toiminnallisuus	○	○	○	○	○
Ala on arvostettu	○	○	○	○	○

Sitä suositeltiin minulle	○	○	○	○	○
Alalla on mielestäni hyvä palkkataso	○	○	○	○	○
Hyvät opintososiaaliset edut	○	○	○	○	○
En päässyt ensisijaisesti hakemaani opiskelupaikkaan	○	○	○	○	○
Oli pakko hakea jonnekin	○	○	○	○	○
Tutkinto sopi työtehtäviini tai urasuunnitelmiini	○	○	○	○	○
Vanhempani / työnantajani painosti hakeutumaan koulutukseen	○	○	○	○	○
Muu, mikä?_____	○	○	○	○	○

OMAT OPINNOT

10. (Vain perustutkinto-opiskelijoille) Valitse korkeintaan kolme (3) tekijää, jotka vaikuttivat eniten siihen, kuinka pian aloitit nykyiset opintosi lukion tai ammatillisen koulutuksen jälkeen.

- ☐ Suoritin asevelvollisuuden
- ☐ Kävin töissä
- ☐ En tiennyt mitä halusin opiskella
- ☐ En päässyt aiemmalla haulla sisään
- ☐ Halusin pitää välivuoden
- ☐ Suoritin muita opintoja ennen nykyisiä opintojani
- ☐ Terveydelliset syyt
- ☐ Taloudelliset syyt
- ☐ Perheeseen liittyvät syyt
- ☐ Muu, mikä?

11. (Vain alipäällystön ja päällystön tutkintoa suorittaville.) Valitse korkeintaan kolme (3) tekijää, jotka vaikuttivat eniten siihen, kuinka pian aloitit nykyiset opintosi aikaisempien opintojesi jälkeen.

- ☐ Työkokemusvaatimus
- ☐ Työpaikassani ei suhtauduttu positiivisesti opintoihin
- ☐ Jatkokoulutusta vastaavia tehtäviä ei ollut työyhteisössäni tarjolla
- ☐ Opetuksen joustavuus
- ☐ Taloudelliset syyt
- ☐ Terveydelliset syyt
- ☐ Perheeseen liittyvät syyt
- ☐ Muu, mikä?

12. Miten tyytyväinen olet kaiken kaikkiaan opintojesi edistymiseen suhteessa asettamiisi tavoitteisiin?

- ○ Erittäin tyytymätön
- ○ Melko tyytymätön
- ○ En tyytyväinen enkä tyytymätön
- ○ Melko tyytyväinen
- ○ Erittäin tyytyväinen

13. Jos opintosi ovat edenneet tavoitteitasi hitaammin, mitkä ovat tärkeimmät syyt tähän? Valitse korkeintaan neljä (4) tärkeintä opintojen etenemistä hidastanutta tekijää.

- ☐ Opetussuunnitelman joustamattomuus
- ☐ Kurssien päällekkäisyydet
- ☐ Opetusmenetelmien riittämätön laatu
- ☐ Opintojen vaativuus/työläys
- ☐ Sopivien harjoittelupaikkojen puuttuminen
- ☐ Epäselvyydet kurssien ja/tai tutkinnon tavoitteissa
- ☐ Epäselvyydet opintojen hyväksiluettavuudessa
- ☐ Puutteellinen opintojen ohjaus
- ☐ Puutteet opiskelussa tarvittavissa taidoissa tai valmiuksissa
- ☐ Heikko opiskelumotivaatio
- ☐ Vaikea elämäntilanne
- ☐ Työssäkäynti
- ☐ Vapaa-ajan toiminta (esim. urheilu, harrastukset)
- ☐ Perhe
- ☐ Työnantajan suhtautuminen
- ☐ Muu, mikä?

14. Arvioi minkä verran tähänastiset opintosi ovat antaneet seuraavia valmiuksia työtä ja elämää varten.

	Ei lainkaan	Melko vähän	Jossain määrin	Melko paljon	Erittäin paljon	En osaa sanoa
Käytännön osaaminen	○	○	○	○	○	○
Yleissivistys	○	○	○	○	○	○
Ammatillinen asiantuntemus ja pätevyys	○	○	○	○	○	○
Kyky kehittyä ammatissani tulevaisuudessa	○	○	○	○	○	○
Suvaitsevaisuus	○	○	○	○	○	○
Yhteistyötaidot, ryhmätyötaidot	○	○	○	○	○	○
Kyky seurata oman alan kehittymistä ja osallistua sen kehittämiseen	○	○	○	○	○	○

Johtamistaidot	○	○	○	○	○	○
Viestintä- ja vuorovaikutustaidot	○	○	○	○	○	○
Kyky toimimiseen toisella kotimaisella kielellä	○	○	○	○	○	○
Kyky toimimiseen vierailla kielillä	○	○	○	○	○	○
Kyky käsitellä tietoa kritttisesti	○	○	○	○	○	○
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	○	○	○	○	○	○
Luova ongelmanratkaisu ja työtapojen kehittäminen	○	○	○	○	○	○
Oppimisen taidot	○	○	○	○	○	○
Eettinen osaaminen	○	○	○	○	○	○
Tiedonhakutaidot	○	○	○	○	○	○

15. Mitä opintoja aiot suorittaa valmistumisesi jälkeen? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ En mitään
- ☐ Poliisin alipäällystötutkinto
- ☐ Poliisin päällystötutkinto
- ☐ Ammatillinen tutkinto
- ☐ Ammattikorkeakoulututkinto
- ☐ Yliopiston kandidaatin tutkinto
- ☐ Yliopiston maisterin tutkinto
- ☐ Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto
- ☐ Ammatilliset opettajaopinnot
- ☐ Muu, mikä?
- ☐ En osaa sanoa

POLAMK OPPILAITOKSENA

16. Kuinka hyvin hakuvaiheessa saamasi kuva Polamkista on vastannut todellisuutta?

- ○ Erittäin huonosti
- ○ Melko huonosti
- ○ Ei hyvin eikä huonosti
- ○ Melko hyvin
- ○ Erittäin hyvin

17. Miltä osin opinnot, opetus tai opiskelu on ollut erilaista kuin Polamkista saamasi kuva?

_____

18. Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin Polamkissa?

	Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	En tyytymätön enkä tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen
Tutkinnon sisältö	○	○	○	○	○
Opettajien ammattitaito ja asiantuntemus	○	○	○	○	○
Opetussisällöt	○	○	○	○	○
Opetusmenetelmät	○	○	○	○	○
Opintojen ohjaus	○	○	○	○	○
Arvioinnin ohjeaikatauluissa pysyminen (tenttitulosten ym. arvioinnin saaminen), arviointiperusteiden selkeys ja noudattaminen	○	○	○	○	○
Työmäärä opintopisteisiin nähden	○	○	○	○	○
Mahdollisuus sovittaa yhteen opiskelu ja muu elämä (esim. perhe, harrastukset, työ)	○	○	○	○	○

19. Mitä mieltä olet seuraavista harjoitteluun liittyvistä väittämistä? Vastaa vain, jos olet jo ollut harjoittelussa (jos et, siirry seuraavaan kysymykseen).

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen saanut riittävästi tietoa, tukea ja ohjausta Polamkilta harjoitteluuni liittyen	○	○	○	○	○
Harjoittelupaikassa saamani ohjaus oli asianmukaista	○	○	○	○	○
Työssäoppimisen opetustiimiltä saamani ohjaus oli asianmukaista	○	○	○	○	○
Suoritettu koulutus antoi valmiuksia toimia työssäoppimisjaksolla kohdatuissa tehtävissä	○	○	○	○	○
Harjoittelu vastasi hyvin Polamkin asettamia työssäoppimisen toteutussuunnitelman mukaisia tavoitteita	○	○	○	○	○
Harjoittelu on ollut hyödyllinen opintojeni kannalta	○	○	○	○	○
Harjoittelu on ollut hyödyllinen työllistymiseni kannalta	○	○	○	○	○

20. Oletko tehnyt henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS)?

○ Kyllä
○ Ei

21. Arvioi seuraavia henkilökohtaista opintosuunnitelmaa (HOPS) koskevia väittämiä:

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
HOPSin tekemiseen saa ohjausta	○	○	○	○	○
HOPSista saa palautetta	○	○	○	○	○
HOPS on hyödyllinen osa opintoja	○	○	○	○	○
HOPSissa huomioidaan myös mahdollisuus suorittaa muita opintoja kotimaassa	○	○	○	○	○
HOPSissa huomioidaan myös mahdollisuus suorittaa muita opintoja ulkomailla	○	○	○	○	○
HOPSia voi päivittää	○	○	○	○	○

22. Miten monipuolisiksi olet kokenut opetus-, oppimis- ja arviointimuodot? Kerro, onko seuraavia opetus-, oppimis- ja arviointimuotoja mielestäsi liian vähän, sopivasti vai liian paljon.

	Liian vähän	Sopivasti	Liian paljon
Luennot	○	○	○
Käytännön harjoitukset	○	○	○
Kirjallisuustentit	○	○	○
Yksilötentit	○	○	○
Ryhmätentit	○	○	○
Näyttökokeet	○	○	○
Esseesuoritukset	○	○	○
Oppimispäiväkirjat	○	○	○
Ryhmätyöskentely	○	○	○
Työskentely verkossa	○	○	○
Muut, mitkä? _____	○	○	○

23. Mitä mieltä olet seuraavista palautteen antamista ja saamista koskevista väittämistä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Opintojaksoista kerätään riittävästi opiskelijapalautetta	○	○	○	○	○
Antamaani palautetta hyödynnetään opintojen (esim. kurssien ja opetussuunnitelmien) kehittämisessä	○	○	○	○	○
Tiedän, miten voin antaa esim. opetukseen ja kursseihin liittyvää avointa muuta palautetta	○	○	○	○	○
Saan antamastani palautteesta opettajilta vastauspalautetta	○	○	○	○	○
Saan opintosuorituksista riittävästi palautetta opettajalta	○	○	○	○	○
Saan riittävästi vertaispalautetta muilta opiskelijoilta opintosuorituksistani	○	○	○	○	○

24. Oletko tehnyt päättötyön / kehittämistehtävän / opinnäytteen tai aloittanut sen tekemisen?

○ Kyllä
○ Ei

25. Miten valitsit päättötyösi / kehittämistehtäväsi/opinnäytteesi aiheen? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Oman kiinnostukseni pohjalta
- ☐ Työnantajani / toimeksiannon tehneen organisaation ehdotuksesta
- ☐ Polamkin ehdotuksesta
- ☐ Muuten, miten?

26. Kuinka tyytyväinen olet saamasi päättötyön / kehittämistehtävän / opinnäytetyön ohjaukseen? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ○ Erittäin tyytymätön
- ○ Melko tyytymätön
- ○ En tyytymätön enkä tyytyväinen
- ○ Melko tyytyväinen
- ○ Erittäin tyytyväinen

27. Mihin ohjaukseen liittyviin asioihin olet tyytyväinen/et ole tyytyväinen?

_____

_____

_____

_____

28. Oletko saanut hyväksiluettua tai korvattua nykyisiin opintoihisi aiemmin tai koulutuksen ulkopuolella oppimaasi? Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ☐ En mistään (siirry seuraavalle sivulle)
- ☐ Ammatillisista opinnoista
- ☐ Ulkomailla suoritetuista opinnoista
- ☐ Työkokemuksesta, millaisesta?
- ☐ Ammattikorkeakoulussa suoritetuista opinnoista
- ☐ Yliopistossa suoritetuista opinnoista
- ☐ Avoimessa ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa suoritetuista opinnoista
- ☐ Muusta, mistä?

29. Arvioi seuraavia opintojen hyväksilukemista koskevia väittämiä.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa / ei koske minua
Hyväksilukemisesta oli tarpeeksi tietoa saatavilla	○	○	○	○	○	○
Aiempaa osaamista ja sen tunnustamista on käsitelty	○	○	○	○	○	○
Minulle oli selvää millä perusteella hyväksilukemispäätökset tehtiin	○	○	○	○	○	○
Vaikeudet hyväksilukemisessa ovat vieneet intoa opiskelulta	○	○	○	○	○	○

30. Miten kehittäisit hyväksilukukäytäntöjä?

_____

_____

_____

_____

OPISKELUKYKY JA -YMPÄRISTÖ

31. Arvioi vahvuuksiasi seuraavissa asioissa.

	Erittäin heikko	Melko heikko	Ei heikko eikä vahva	Melko vahva	Erittäin vahva
Oma aktiivinen osallistuminen opetukseen oppitunneilla	○	○	○	○	○
Työskentely ryhmissä	○	○	○	○	○
Itselle sopivien opiskelutapojen löytäminen	○	○	○	○	○
Omatoimisuutta vaativien tehtävien aloittaminen tai valmiiksi saattaminen	○	○	○	○	○
Kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen	○	○	○	○	○
Tentteihin lukeminen	○	○	○	○	○
Opiskeluun liittyvien oppimistehtävien tekeminen	○	○	○	○	○
Opintojen suunnitteleminen	○	○	○	○	○
Vuorovaikutus opiskelijatovereiden kanssa	○	○	○	○	○
Vuorovaikutus opettajien kanssa	○	○	○	○	○
Verkossa opiskelun ja oppimisen taidot	○	○	○	○	○

32. Mitä mieltä olet seuraavista opiskelukykyyn liittyvistä väittämistä?

	Täysin eri mieltä	**Jokseenkin eri mieltä**	**En samaa enkä eri mieltä**	**Jokseenkin samaa mieltä**	**Täysin samaa mieltä**
Terveyteni on hyvä opintojen suorittamiseksi	○	○	○	○	○
Fyysinen toimintakykyni on hyvä opintojen suorittamiseksi	○	○	○	○	○
Jaksamiseni on hyvä opintojen suorittamiseksi	○	○	○	○	○
Elämänhallintani on hyvä opintojen suorittamiseksi	○	○	○	○	○
Sosiaaliset suhteeni opiskelukavereihin auttavat opiskelussani	○	○	○	○	○
Hyvät vuorovaikutussuhteet opetushenkilöstöön auttavat opiskelussani	○	○	○	○	○

33. Mihin opiskelutaitoihin tai -kykyyn liittyviin osa-alueisiin kaipaisit enemmän tukea/ohjausta?

34. Käytätkö seuraavia päihteitä?

	En koskaan	**Noin kerran kuussa**	**2-4 kertaa kuussa**	**2-3 kertaa viikossa**	**4 kertaa viikossa tai useammin**
Alkoholi	○	○	○	○	○
Tupakka	○	○	○	○	○
Nuuska	○	○	○	○	○
Muut päihdeaineet	○	○	○	○	○

35. Mitä mieltä olet seuraavista Polamkin opiskeluympäristöön liittyvistä väittämistä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Polamkissa tiedottaminen ja tiedon kulku on riittävää	○	○	○	○	○
Opiskelijoita kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti	○	○	○	○	○
Opiskelijoita kuullaan päätöksenteossa	○	○	○	○	○
Tunnen kuuluvani Polamkin opiskelijoiden joukkoon	○	○	○	○	○
Opiskeluympäristö kannustaa oppimiseen	○	○	○	○	○
Opetustilat ovat viihtyisiä	○	○	○	○	○

36. Oletko opintojesi aikana kokenut kiusaamista, loukkaamista tai syrjintää (muun opiskelijan tai henkilökunnan toimesta tai työssäoppimisjaksolla)?

- ○ En koskaan
- ○ Hyvin vähän
- ○ Melko paljon
- ○ Hyvin paljon

37. Onko kiusaamisen, loukkaamisen tai syrjinnän aiheuttajana ollut jokin seuraavista? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Polamkin opettaja tai kouluttaja
- ☐ Muu Polamkin henkilökuntaan kuuluva
- ☐ Saman tutkintotason opiskelija
- ☐ Oman opiskeluryhmän opiskelija
- ☐ Toisen tutkintotason opiskelija
- ☐ Täydennyskoulutuksen opiskelija
- ☐ Työssäoppimisjakson ohjaaja
- ☐ Työssäoppimisjakson esimies
- ☐ Työssäoppimisjakson työtoveri

38. Miten usein olet kokenut seuraavia tekoja muilta opiskelijoilta? Vastaa vain niihin kohtiin, joista sinulla on kokemuksia.

	Joskus	Melko usein	Jatkuvasti
Fyysinen väkivalta	○	○	○
Eriarvoinen kohtelu	○	○	○
Haitanteko	○	○	○
Henkinen väkivalta, esim. loukkaaminen, uhkaaminen, pelottelu ym.	○	○	○
Ikään viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Nettikiusaaminen	○	○	○
Rasistinen puhe	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	○	○	○
Simputus	○	○	○
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Syrjiminen	○	○	○

39. Kuvaile kokemuksiasi:

40. Miten usein olet opiskeluaikanasi kokenut seuraavia tekoja henkilökunnalta? Vastaa vain niihin kohtiin, joista sinulla on kokemuksia.

	Joskus	Melko usein	Jatkuvasti
Fyysinen väkivalta	○	○	○
Eriarvoinen kohtelu	○	○	○
Haitanteko	○	○	○
Henkinen väkivalta, esim. loukkaaminen, uhkaaminen, pelottelu ym.	○	○	○
Ikään viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Nettikiusaaminen	○	○	○
Rasistinen puhe	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	○	○	○
Simputus	○	○	○
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Syrjiminen	○	○	○

41. Kuvaile kokemuksiasi:

42. Miten usein olet opiskeluaikanasi kokenut seuraavia tekoja työssäoppimisjaksollasi? Vastaa vain niihin kohtiin, joista sinulla on kokemuksia.

	Joskus	Melko usein	Jatkuvasti
Fyysinen väkivalta	○	○	○
Eriarvoinen kohtelu	○	○	○
Haitanteko	○	○	○
Henkinen väkivalta, esim. loukkaaminen, uhkaaminen, pelottelu ym.	○	○	○
Ikään viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Nettikiusaaminen	○	○	○
Rasistinen puhe	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (sanallinen)	○	○	○
Seksuaalinen häirintä (fyysinen)	○	○	○
Simputus	○	○	○
Sukupuoleen viittaava loukkaava puhe	○	○	○
Syrjiminen	○	○	○

43. Kuvaile kokemuksiasi:

44. Kuinka hyvin Polamkissa on tarjolla vapaa-ajalla käytettävissä olevia liikuntapalveluja?

	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Ei hyvin eikä huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin
Liikuntatiloja	○	○	○	○	○
Monipuolisesti erilaisia lajeja	○	○	○	○	○
Ohjattuja liikuntavuoroja	○	○	○	○	○

45. Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin Polamkin tukipalveluihin?

	Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	En tyytymätön enkä tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen
Opiskelua ja opintososiaalisia etuja koskeva neuvonta (info-piste)	○	○	○	○	○
Lähiopetusviikkoa koskevat tiedot (esim. lukujärjestys)	○	○	○	○	○
Opiskelijan tarvitsemat toimistopalvelut (opintosuoritusotteet, todistukset)	○	○	○	○	○
Opiskelijaa koskeva päätöksenteko (hyväksiluku, opintojen keskeytys ym.)	○	○	○	○	○
Atk-tukipalvelut	○	○	○	○	○
Monistus- ja tulostuspalvelut	○	○	○	○	○
Majoituspalvelut	○	○	○	○	○
Ruokalan palvelu	○	○	○	○	○
Kirjastopalvelut paikan päällä	○	○	○	○	○
Kirjaston palvelut harjoittelu-, kenttä- tai etäjakson aikana (aineiston saatavuus jne.)	○	○	○	○	○
Kiinteistö- ja ympäristöhuolto	○	○	○	○	○
Muuhun, mihin? _____	○	○	○	○	○

46. Millaisia parannuksia tukipalvelujen eri osa-alueisiin tulisi mielestäsi tehdä?

_____

_____

_____

_____

47. Kuinka usein opintojesi aikana olet tarvitessasi saanut neuvoja, apua tai tukea opiskeluun liittyvissä asioissa seuraavilta tahoilta?

	En ole tarvinnut	En ole saanut, vaikka olen tarvinnut	Olen saanut tarvitessani	En tiedä, onko tällaista palvelua saatavana
Opettajilta	○	○	○	○
Opinto-ohjaajalta	○	○	○	○
Psykologilta	○	○	○	○
Toiselta opiskelijalta	○	○	○	○
Opintopalveluista	○	○	○	○
Opiskelijakirjastosta	○	○	○	○
Kuraattorilta	○	○	○	○
Työharjoittelun ohjaajalta ja/tai jo valmistuneelta opiskelijalta	○	○	○	○
Opiskelutovereilta ja/tai muilta ystäviltä	○	○	○	○
Puolisolta/seurustelukumppanilta	○	○	○	○
Perheeltä	○	○	○	○
Joltain muulta, keneltä?	○	○	○	○

48. Kuinka tyytyväinen olet opiskelijaterveydenhuollon saatavuuteen Polamkissa?

○ Erittäin tyytymätön
○ Melko tyytymätön
○ En tyytymätön enkä tyytyväinen
○ Melko tyytyväinen
○ Erittäin tyytyväinen

49. Opiskelukyky on opiskelijalla sama asia kuin työkyky työssäkäyvällä henkilöllä. Kaiken kaikkiaan, millaiseksi arvioit oman opiskelukykysi? Opiskelukykyni on:

○ Erittäin heikko
○ Melko heikko
○ Ei heikko eikä vahva
○ Melko vahva
○ Erittäin vahva
○ En osaa sanoa

VAIKUTTAMINEN POLAMKISSA

50. Toimitko Polamkin oppilaskunnan luottamus- tai vastuutehtävissä?

- ○ Kyllä
- ○ En

51. Jos et koe oppilaskunnan toimintaa itsellesi tärkeäksi, mikä on tärkein syy siihen?

- ○ Oppilaskunnalla ei ole minulle mitään tarjottavaa
- ○ En tiedä, mitä oppilaskunta tekee hyväkseni
- ○ En ehdi osallistumaan toimintaan
- ○ En halua osallistua opiskelijajärjestöjen toimintaan
- ○ Muu, mikä?

52. Arvioi seuraavia Polamkin oppilaskuntaa koskevia väittämiä.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Oppilaskunta tekee mielestäni tärkeää opintojen kehittämiseen liittyvää työtä	○	○	○	○	○
Oppilaskunta on tärkeä opiskelijoita yhdistävä ja esim. vapaa-ajan toimintaa järjestävä taho	○	○	○	○	○
Oppilaskunnan toiminta on aktiivista	○	○	○	○	○
Oppilaskunta on saanut aikaan konkreettisia muutoksia Polamkissa	○	○	○	○	○
Oppilaskunta tiedottaa aktiivisesti toiminnastaan	○	○	○	○	○
Oppilaskunnan aktiiveille on helppo kertoa opiskeluihin liittyvistä ongelmista ja epäkohdista	○	○	○	○	○
Oppilaskunnan toiminta on avointa ja siihen on helppo päästä mukaan	○	○	○	○	○
En tiedä mitä oppilaskunnan toimintaan kuuluu	○	○	○	○	○

53. Merkitse ne tavat, joilla olet vaikuttanut Polamkin asioihin. Merkitse erikseen myös ne tavat, joilla olisit valmis vaikuttamaan.

	Olen vaikuttanut	Olen valmis vaikuttamaan
Osallistunut Polamkin oppilaskunnan tai Poliisiopiskelijat ry:n toimintaan	☐	☐
Osallistunut opiskelijajäseneksi johonkin Polamkin hallintoelimeen (esim. hallitus, lautakunnat, työryhmät)	☐	☐

Osallistunut Polamkin asioita koskeviin tiedotustilaisuuksiin	☐	☐
Osallistunut Polamkin asioita koskevaan keskusteluun (esim. netissä tai keskustelutilaisuudessa)	☐	☐
Antanut palautetta jostakin Polamkin toimintaan tai toimintaympäristöön liittyvästä asiasta	☐	☐
Allekirjoittanut Polamkin asioita koskevan vetoomuksen	☐	☐
Osallistunut Polamkin tutkimus- ja kehittämistoimintaan	☐	☐
Muuta, mitä? _____	☐	☐

54. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen saanut riittävästi tietoa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista Polamkissa	○	○	○	○	○
Olen voinut aidosti vaikuttaa Polamkin asioihin	○	○	○	○	○
Polamkissa kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan oppilaitoksen sisäiseen toimintaan	○	○	○	○	○
Olen saanut oppilaitokselta vastauspalautetta antamastani palautteesta	○	○	○	○	○
Tiedän, että antamani palaute on johtanut konkreettisiin muutoksiin	○	○	○	○	○
Polamkissa kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan	○	○	○	○	○

55. Halutessasi voit kertoa minkälaisiin konkreettisiin muutoksiin opiskelijat ovat voineet vaikuttaa tai mihin konkreettisiin aloitteisiin ei ole vastattu

_____

_____

56. Jos haluat vielä kertoa jotakin kyselyn teemohin liittyvistä asioista, voit tehdä sen alla olevaan tilaan.

_____

_____

57. Jos haluat kommentoida kyselyä yleensä, voit tehdä sen alla olevaan tilaan.

_____

_____

Liite 2. Kyselylomakkeen pohjatiedot ja muutokset

Liitetaulukkoon 1 on koottu Poliisiammattikorkeakoulu 2013 – opiskelijabarometrin (Polamk 2013) kyselylomakkeen kysymysosiot ja kunkin osion taustat. Opamk 2010 tarkoittaa Opiskelijan ammattikorkeakoulu -tutkimusta (Lavikainen 2010), jonka pohjalta Polamkin opiskelijaselvitykset on toteutettu. Taulukosta näkee, mitkä osiot ovat Opamk 2010 -tutkimuksesta ja millä tavoin niitä on muokattu. Kaikki muutokset on tehty silmälläpitäen kysymysten sopivuutta Polamkiin ja sen opiskelijoihin. Taulukosta näkee myös, mitkä osiot on muutettu jo Polamk 2011 -kyselyyn. Lisäksi taulukkoon on merkitty kokonaan uudet mittarit.

Lomakkeeseen lisättiin kysymyssarjat opetusmenetelmistä ja Polamkin tukipalveluista. Osiota kiusaamisesta ja häirinnästä laajennettiin siten, että vastaajalla oli mahdollisuus eritellä tarkemmin aiheuttaja (toinen opiskelija, henkilökunta, työssäoppimisjakso) ja kokemusten yleisyys. Lomakkeesta jätettiin pois muun muassa opintopistemääriä ja opintojen keskeyttämistä koskevat kysymykset, vanhempien koulutus, tehty yhteistyö muiden tutkintotasojen kanssa ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyvät kysymykset. Opiskelun aloittamisvuosi korvattiin kurssikoodeilla. Lomakkeen termistöä muokattiin yleisesti, esimerkiksi ”AMK” -> ”Polamk”.

Liitetaulukko 1. Polamk 2013 -kyselylomakkeen kysymysosiot ja kysymysten taustat.

Taustatiedot	1-8	Pääosin samat kuin Opamk 2010, hieman muunnellut Polamkiin sopiviksi (esim. kurssikoodin kysyminen)
Motivaatiotekijät	9	Polamkin oma mittari (vastausvaihtoehdot yhdistetty Opamk 2010 -lomakkeesta ja Polamkissa havaituista motivaatiotekijöistä)
Opintojen aloittamiseen vaikuttaneet tekijät	10	Opamk 2010 • lisätty ”perheeseen liittyvät syyt” aiempien avointen vastausten pohjalta
Opintojen aloittamiseen vaikuttaneet tekijät	11	Opamk 2010 • muokattu osittain päällystöopiskelijoille sopivaksi
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen	12	Opamk 2010
Opintoja hidastavat tekijät	13	Opamk 2010 • poistettu osiot ”eri yksiköiden kurssien yhteensovittamisen hankaluus”; ”työskentelyvälineiden ja/tai opiskelumateriaalien heikko saatavuus”; aktiivisuus opiskelijajärjestöissä” • lisätty osiot ”perhe”; ”työnantajan suhtautuminen”)
Opintojen antamat valmiudet	14	Opamk 2010 • lisätty osiot ”kyky toimimiseen toisella kotimaisella kielellä”; ”oppimisen taidot”; ”eettinen osaaminen”; ”tiedonhakutaidot” • poistettu osio ”valmiudet kansainväliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön”
Jatko-opintosuunnitelmat	15	Polamkin oma (vaihtoehdot osin samat kuin Opamk 2010, mutta lisätty poliisin jatkotutkinnot ja yliopiston kandidaatin tutkinto)

Hakuvaiheen kuva vs. todellisuus	16–17	Opamk 2010
Tyytyväisyys Polamkin asioihin	18	Polamkin oma (Opamkin pohjalta, mutta vastausvaihtoehdot muokattu) Sama kuin Polamk 2011
Harjoittelu	19	Opamk 2010 (vastausvaihtoehtoja muokattu)
HOPS	20–21	Opamk 2010
Opetusmenetelmien monipuolisuus	22	Polamkin oma
Palautteen kerääminen opinnoista	23	Opamk 2010 • lisätty "Saan riittävästi vertaispalautetta muilta opiskelijoilta opintosuorituksistani"
Opinnäytetyö	24–27	Opamk 2010 • lisätty avoin kysymys
Hyväksiluku	28–30	Opamk 2010 • kys. 28 vaihtoehdot muokattu, poistettu "varusmiespalveluksesta"; lisätty AMK ja yliopisto • lisätty avoin kysymys
Omat vahvuudet	31	Opamk 2010 Lisätty "Verkossa opiskelun ja oppimisen taidot"
Voimavarat	32	Opamk 2010 Lisätty "Hyvät vuorovaikutustaidot opetushenkilöstöön auttavat opiskelussani"
Päihteiden käyttö	34	Polamkin oma
Opiskeluympäristö	35	Opamk 2010 • poistettu kolme osiota • lisätty "Opetustilat ovat viihtyisät"
Kiusaaminen ja syrjintä	36–43	Polamkin oma (kysymys 36 osin sama)
Liikuntapalvelut	44	Polamkin oma
Tukipalvelut	45	Polamkin oma
Avun ja tuen saanti	47	Opamk 2010 • lisätty vastausvaihtoehto "En tiedä, onko tällaista palvelua saatavilla" Sama kuin Polamk 2011
Terveydenhuolto	48	Opamk 2010
Opiskelukyky	49	Polamk 2011 -kyselyyn lisätty arvio omasta opiskelukyvystä (Otus)
Oppilaskunta	50–52	Opamk 2010 • kys. 51 lisätty "En ehdi osallistua toimintaan"
Vaikuttamisen tavat	53	Opamk 2010 • Vaikuttamiskeinoista poistettu "luentolakko", "mielenosoitus" ja "työelämätoiminta"; vastausvaihtoehdoista poistettu "en ole vaikuttanut"
Osallistumiseen kannustaminen	54	Opamk 2010 • lisätty "Olen saanut vastauspalautetta antamastani palautteesta"; "Tiedän, että antamani palaute on johtanut konkreettisiin muutoksiin" Sama kuin Polamk 2011

Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia (ISSN 1455-8262)

Vesa Huotari & Matti Vuorensyrjä: *Henkilöstön työhyvinvointi, johtaminen ja organisaatioilmasto. Poliisin henkilöstöbarometri kehittämisen välineenä. 41/2011.* 40,70 €.

Sanna-Mari Humppi & Noora Ellonen: *Lapsiin kohdistuva väkivalta ja hyväksikäyttö. Tapausten tunnistaminen, rikosprosessi ja viranomaisten yhteistyö*. 40/2010. 40,70 €

Mirkka Kreus: *Terrorismin torjunta Suomessa.* 39/2010. 40,70 €

Arno Tanner & Laura Koivisto-Khazaal: *Maahanmuutto- ja ulkomaalaisviranomaiset mediassa. Näkyvyys, viestinnän laatu ja osallistuminen keskusteluun.* 38/2009. 23,10 €

Matti Vuorensyrjä: *Tulos- ja kehityskeskustelujen arviointi ja kehittäminen poliisihallinnossa*. 37/2009. 16,50 €

Petri Rainiala: *Tiedottajan käyttö poliisin tiedonhankintamenetelmänä*. 36/2009. 23,10 €

Erkki Hämäläinen: *Eurooppalaistuva lainvalvonta: Euroopan unionin järjestäytyneen rikollisuuden torjuntapolitiikan toteutuminen Suomessa.* 35/2009. 27, 50 €

Terhi Hakamo, Kirsi Jauhiainen, Anne Alvesalo & Erja Virta: *Talousrikokset rikosprosessissa*. 33/2009. 40,70 €

Outi Roivainen & Elina Ruuskanen: *Laki ja järjestys? Poliisien ja kaupunkilaisten näkemyksiä järjestyslaista sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnasta.* 32/2008. 23,10 €

Anna Vanhala: *Piiri pieni pyörii. Poliisipäälliköiden ammatti-identiteetti ja työelämäkerrat*. 31/2007. 16,50 €

Anna-Liisa Heusala, Anja Lohiniva & Antti Malmi: *Samalla puolella – eri puolilla rajaa. Rajaturvallisuuden edistäminen Suomen ja Venäjän viranomaisyhteistyönä.* 30/2008. 25,30 €

Poliisiammattikorkeakoulun raportteja (ISSN 1797-5743)

Matti Vuorensyrjä & Leena Ranta: *Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuusarviointi.* 106/2013. 27,50€

Terhi Kankaanranta & Vesa Muttilainen: *Talousrikostutkinta poliisissa vuonna 2011*. 105/2013. 16,50€

Jenni Niemi & Iina Sahramäki: *Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2011*. 104/2012. 16,50 €

Noora Ellonen: *Kurin alaiset – Lasten ja vanhempien välisten ristiriitojen ratkaiseminen perheissä.* 103/2012. 27,50 €

Risto Honkonen & Vesa Muttilainen: *Poliisin toimintaympäristö. Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2012*. 102/2012. 23,10 €

Tomi Lintonen, Sanna Rönkä, Elina Kotovirta & Anne Konu: *Huumeet Suomessa 2020 -ennakointitutkimus.* 101/2012. 16,50 €

Anna Leppänen & Vesa Muttilainen: *Poliisin tietoon tullut korruptiorikollisuus Suomessa 2007–2010.* 100/2012. 16,50 €

Jouni Perttula: *Pirkanmaan turvallisuusklusteri? Esiselvitys hankkeen toteutettavuudesta*. 99/2012. 16,50 €

Matti Vuorensyrjä: *Poliisihenkilöstön työkyky ja työssä jaksaminen.* 98/2012. 27,50 €

Kristiina Haraholma: *Poliisin hallintorakenneuudistus*. 97/2011. 27,50 €

Matti Vuorensyrjä: *Poliisin perustutkintokoulutuksen vaikuttavuus.* 96/2011. 16,50 €.

Jenni Niemi: *Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2010.* 95/2011. 11,00 €

Mika Susi & Niina Pekkala (toim.): *Terrorismin rahoitus.* 94/2011. 40,70 €

Poliisiammattikorkeakoulun oppikirjat
(ISSN 1455-8270)

Noora Ellonen (toim.): *Rikostutkinta lapsiin kohdistuvissa väkivalta- ja seksuaalirikoksissa.* 20/2013. 23,10 €

Antti Laakso: *Poliisisanasto suomi–venäjä.* 19/2013. 23,10 €

Kimmo K. Kiiski: *Poliisin rooli kuolemansyyntutkinnassa.* 18/2009. 2. uudistettu painos. 23,10 €

Johan Boucht & Dan Frände; suom. Markus Wahlberg: *Suomen rikosoikeus. Rikosoikeuden yleisten oppien perusteet.* 17/2008. 23,10 €

Reima Kukkonen: *Keinotekoisista varallisuusjärjestelyistä ulosotossa ja velallisen rikoksissa.* 16/2007. 16,50 €

Risto Honkonen & Nora Senvall (toim.): *Poliisin johtamista kehittämässä*. 15/2007. 16,50 €

Janne Häyrynen & Tero Kurenmaa: *Arvopaperimarkkinarikokset*. 14/2006. 16,50 €

Anne Alvesalo & Ari-Matti Nuutila (toim.): *Rangaistava työn turvattomuus.* 13/2006. 11,00 €

Anne Jokinen: *Rikos jää tekijän mieleen. Muistijälkitesti rikostutkinta-menetelmänä*. 12/2005. 11,00 €

Nina Pelkonen: *Kriisin ABC. Käsikirja poliisin käyttöön.* 11/2005. 11,00 €

Arto Hankilanoja: *Työturvallisuus ja vastuun kohdentuminen poliisihallinnossa.* 10/2003 2. uudistettu painos 2007. 11,00 €

Kaikki Poliisiammattikorkeakoulun julkaisut löytyvät osoitteesta
www.polamk.fi/julkaisusarjat